

Årsredovisning 2017

LOMMA KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Organisationsöversikt	5
Årets händelser	6
Vart gick skattepengarna?	8
Fem år i sammandrag	9

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Omvärld, befolkning och arbetsmarknad	12
Hushållning och kvalitet	15
Ekonomisk översikt och analys	20
Personalredovisning	26
Miljöredovisning	31

VERKSAMHETERNA

Kommunövergripande verksamhet	38
Individ- och familjeomsorg	41
LSS-verksamhet	44
Hälsa, vård och omsorg	46
För- och grundskoleverksamhet	49
Gymnasieskola och vuxenutbildning	53
Kostverksamhet	55
Fritidsverksamhet	56
Kultursverksamhet	58
Teknisk verksamhet – skattefinansierad	60
Teknisk verksamhet – fastighetsverksamhet	63
Teknisk verksamhet – avgiftsfinansierad	65
Miljö- och hälsoskyddsverksamhet	68
Bygglovsverksamhet	70
De kommunala bolagen	72

RÄKENSKAPER

Resultaträkning, Kassaflödesanalys	76
Balansräkning	77
Noter	78
Fastighetsverksamhet, resultat och balansräkning	84
VA-verksamhet, resultat och balansräkning	85
Redovisningsprinciper	87
Drift-, investerings- och exploateringsredovisning	89
Ordlista/förkortningar	95
Revisionsberättelse	96

Foto: Christian Almström, Adam Bahr. Illustrationer: Ingrid Henell (s 14) och David Wiberg (s 40).

Omslagsfoto: En ny gångbro lyftes på plats för att bredda Oscars bro i Lomma i syfte att göra den mer trafiksäker.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

HÄR HÄNDER SPÄNNANDE SAKER

Sammantaget var 2017 ett mycket bra år med, i stort sett, hög kostnadsmedvetenhet och ett mycket starkt resultat.

Det sjuder i Lomma kommun, mitt i en expansiv framtidsregion. Många spännande projekt har startats eller genomförts under 2017.

Utbyggnaden av Lomma hamn fortsätter planenligt. Lommastråket utvecklas allt mer och har blivit en attraktion i kommunen. Planerna för Bjärreds centrum utveckling är i full gång. Ambitionen är att skapa ett levande centrum där människor kan mötas och verksamheter och företag utvecklas. Området runt stationen planeras att kunna utvecklas som ett område med restaurang och övernattningsmöjligheter. Vid BOJK:s lokaler vid havet skulle en restaurang i mindre skala kunna etableras.

Första spadtaget till Lerviks förskola togs den 21 mars. Lerviks förskola kommer att innehålla åtta avdelningar och ett stort kök, där det också kommer att tillagas mat till alla äldreboenden i hela kommunen. Oscars bro breddades för att göra bron säkrare ur trafiksynpunkt. En ny gångbro, 31 meter lång, 2 meter bred och 28 ton tung, lyftes på plats. Omvandlingen av stationsområdet fortsätter och i april sköts en bro/tunnel på plats i Lomma, för att skapa en planskild korsning mellan järnvägen och Vinstorpsvägen. Den 29 augusti invigdes nya Strandskolan - en toppmodern skola för förskoleklass till årskurs tre, som ligger vackert belägen vid stranden i Lomma tätort. Ett par veckor senare var det dags igen för ytterligare en skolinviqning. Denna gång Karstorpskolan Norra i Lomma. Den 6 november togs första spadtaget på den nya fritidsgården i Bjärred, som ska rymma aktiviteter för biblioteket, fritidsklubb och kulturskola.

Lommas utvecklingsarbete är föremål för stort intresse i vår omvärld och vi har fått många positiva omdömen. Enligt Statistiska Centralbyråns medborgarundersökning är Lomma kommuns invånare mest nöjda med hur de ser på kommunen som en plats att leva och bo på. När tidningen Aktuell Hållbarhet för nionde året i rad rankade årets kommuner ur ett miljöperspektiv, hamnade kommunen på en åttonde plats nationellt. Vi vann pris som näst bästa kommun i landet vad gäller klimatanpassning och hamnade på plats 10 i landet när Lärarförbundet presenterade sin årliga ranking av skolkommuner. Skolinspektionen gav Lomma kommun grönt ljus på alla punkter vid en tillsyn av skolverksamheten. I svenskt näringslivs ranking över företagsklimatet klättrade Lomma kommun till plats 20. Vi blev som en av fem kommuner nominerade till Årets Fairtrade City och hamnade på delad andraplats. Det är tryggt att växa upp i Lomma kommun, Sveriges kommuner och landsting, (SKL) har gett oss utmärkelsen "Sveriges

tryggaste kommun" 2017. Vi har våra trygghetsvärdar "Vakande Ögon", en Fältgrupp och vi genomför också ett omfattande brottsförebyggande arbete. Utöver detta har vi en mycket effektiv räddningstjänst - snabbast i Sverige!

De viktigaste bekräftelserna på vår kvalitet får emellertid vår personal och uppdragstagare varje dag i mötet med elever, föräldrar, vårdtagare och anhöriga. Det är få kommuner som kan uppvisa så god verksamhet inom alla viktiga sektorer. Visst finns det fel, brister och tillkortakommanden, men personalens och uppdragstagarnas förmåga att ta sig an dessa och nya utmaningar ger anledning till glädje och tillförsikt.

Detta motiverar en stor eloge till all kommunens personal, alla uppdragstagare och alla nämnder för en mycket bra genomförd verksamhet där kvalitetsmedvetenhet och medborgaruppdraget kunnat förenas med god hushållning.

Anders Bergnarn, Kommunstyrelsens ordförande

Organisationsöversikt

Kommunkoncernen omfattar Lomma kommun med dess nämnder samt företag som kommunen på grund av andelsinnehav har ett bestämmande eller ett betydande inflytande över.

Bestämmande inflytande uppnås vid mer än 50 % röstinnehav i företagets beslutande organ. Ett sådant företag kallas dotterbolag.

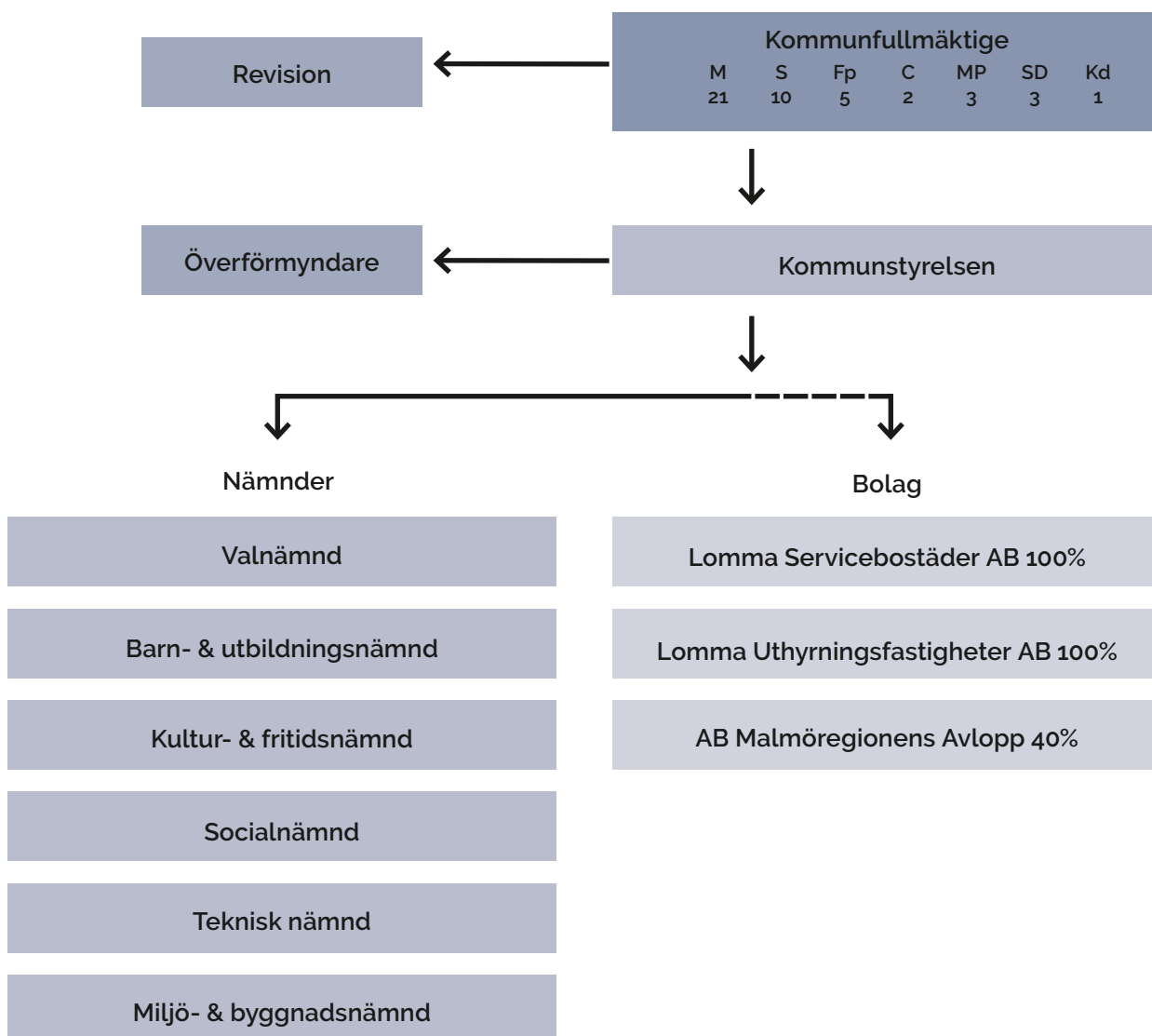
Betydande inflytande uppnås vid mer än 20 % och upp till 50 % röstinnehav i företagets beslutande organ. Ett sådant företag kallas intresseföretag.

I kommunkoncernen ingår Lomma kommun, Lomma Servicebostäder AB (LSAB) med 100 %, Lomma Uthyrningsfastigheter AB med 100 %, och AB Malmöregionens avlopp med 40 %.

Ej konsoliderade organisationer

Kommunen har även inflytande i fler företag och föreningar. Omfattningen och väsentlighetsprincipen har varit vägledande vid bedömningen att följande organisationer inte skall räknas med i den sammanställda redovisningen:

- Sydvästra Skånes avfalls AB 3,50 %
- Sydvatten AB 2,33 %
- Krafringen AB 2,11 %
- Kommunassurans Syd försäkrings AB 1,88 %
- Kommuninvest EK förening 0,26 %

Årets händelser

Ny entreprenör – Den 1 januari övertog Sysav ansvaret för avfallshanteringen i Lomma kommun, med Ohlssons som hämningsföretag.

Kommunbesök – Landshövding Annelie Hulthén besökte Lomma kommun, i syfte att diskutera bostadsbyggnade och integration, men även tillväxt- och miljöfrågor. Landshövdingen återkom i maj, nu tillsammans med en delegation från Sveriges Riksdag, för att få veta mer om kommunens arbete med klimatanpassning.

Ny profil – Lomma kommuns grafiska profil uppdaterades vad gäller färger, typsnitt och logotyp.

Godkänt – Skolinspektionen gav Lomma kommun grönt ljus på alla punkter vid en tillsyn av Lomma kommun.

Lerviks förskola – Första spadtaget till Lerviks förskola togs den 21 mars. Lerviks förskola kommer att innehålla åtta avdelningar och ett stort kök, där det också kommer att tillagas mat till alla äldreboenden i hela kommunen.

Lomma.se – Kommunens nya hemsida lanserades.

Tryggaste kommun – Enligt en sammanställning gjord av Sveriges Kommuner och Landsting, utses Lomma kommun till Sveriges tryggaste kommun. Även Polisens trygghetsmätning i februari visar att Lomma, trots en liten ökning, fortfarande är en av de kommuner som ligger lägst av alla i södra Skåne totalt, vad gäller upplevd otrygghet.

Brolyft – Oscars bro i Lomma breddades för att göra bron säkrare ur trafiksynpunkt. En ny gångbro, 31 meter lång, 2 meter bred och 28 ton tung, lyftes på plats (se bild omslaget).

Brolansering – Omvandlingen av stationsområdet fortsätter och i april sköts en bro/tunnel på plats i Lomma, för att skapa en planskild korsning mellan järnvägen och Vinstorpsvägen.

Fairtrade City – Lomma kommun blev som en av fem kommuner nominerade till Årets Fairtrade City och hamnade på delad andraplats.

Stadig tillväxt – Invånarantalet fortsatte att öka i Lomma kommun och steg i början av maj till över 24 000.

Lommafesten – Under årets Lommafest mötte kommunrepresentanter intresserade besökare på Varvstorget. Under veckan hölls också årets Näringslivskväll med "Årets Företagare" i det stora festtältet ute vid havet i Lomma Hamn.

40 år – Kulturskolan firade 40 år, vilket uppmärksammades med konserter och uppträdande bland annat under Lommafesten.

Krisberedskap – Den 8-14 maj genomfördes för första gången en nationell krisberedskapsvecka i Sverige, i vilken Lomma kommun deltog. Syftet var att öka medvetenheten om eget ansvar och vilken beredskap man bör ha inför en krisituation.

Båttvätt – En ny båttvätt färdigställdes i Lomma Hamn.

Seniorpanel – i maj startade en seniorpanel, där medborgare över 65 år kan diskutera framtidens frågor tillsammans med kommunen.

Miljökommun – När tidningen Aktuell Hållbarhet för nionde året i rad rankade årets kommuner ur ett miljöperspektiv, hamnade Lomma kommun på en åttonde plats nationellt.

Satsning på hälsa – Burlöv, Kävlinge och Lomma kommuner beviljades 16 miljoner kronor av Europeiska socialfonden till en satsning på hälsa (kompetensutveckling och insatser för att förebygga ohälsa och bidra till ett mer hållbart arbetsliv).

Klimatanpassning – Lomma kommun vann pris som näst bästa kommun i landet vad gäller klimatanpassning.

Lökgrodan – Den sällsynta lökgrodan planterades in i nybyggda dammar invid Löddeå, i ett projekt som leds av Länsstyrelsen.

Drift av Pilängsbadet – Den 1 juli tog kommunen över driften av Pilängsbadet från Medley AB, då driftavtalet upphörde.

Dansfestival – I juli arrangerades en tre veckors lång dansfestival i Lomma, där det gavs möjlighet att både titta på och prova på barndans, linedance, bugg, folkdans och gammaldans.

Strandskolan – Den 29 augusti invigdes nya Strandskolan – en toppmodern skola för förskoleklass till årskurs tre, som ligger vackert belägen vid stranden i Lomma tätort.

90 år – Bjärehovskolan firade 90 år, när lågstadiet firade 50 och högstadiet 40 år.

Karstorskolan Norra – Den renoverade skolan invigdes tillsammans med en ny skolbyggnad och ett allaktivitetshus.

Trafikantvecka – En cykeldag på Centrumtorget i Lomma blev startskottet för Europeiska Trafikantveckan, en vecka fylld av aktiviteter för att uppmuntra till hållbara resor och transporter.

Klättrade i företagsranking – I Svenskt näringslivs ranking över företagsklimatet klättrade Lomma kommun till plats 20.

Läraryrskommitténs ranking – Lomma kommun hamnade på plats 10 i landet när Läraryrskommittén presenterade sin årliga ranking av skolkommuner.

Mötesplats Bjärred – Socialförvaltningens verksamhet för seniorer utvidgas genom en ny mötesplats i Bjärred.

Ny fritidsgård – Den 6 november togs första spadtaget på den nya fritidsgården i Bjärred, som ska rymma aktiviteter för biblioteket, fritidsklubb och kulturskola.

Vinstorpsvägen återinvigdes – Den 24 november öppnades Vinstorpsvägen åter igen för bil-, gång- och cykeltrafik. Färdigställandet är ett led i arbetet med att underlätta kollektivresandet till och från Lomma.

Naturnära – Enligt Länsstyrelsen är Lomma är den kommun i Skåne där invånarna bor på kortast medelavstånd (900 m) till ett skyddat naturområde.

Äldreomsorg i fokus – Under hösten granskades kommunens äldreboende av media och i december togs beslut om att förlänga avtalet för äldreomsorgen, medan kommunen tar över hemtjänsten.

Mest nöjda kommuninvånare – Enligt Statistiska Centralbyråns medborgarundersökning är Lomma kommuns invånare mest nöjda med hur de ser på kommunen som en plats att leva och bo på.

Vart gick skattepengarna?

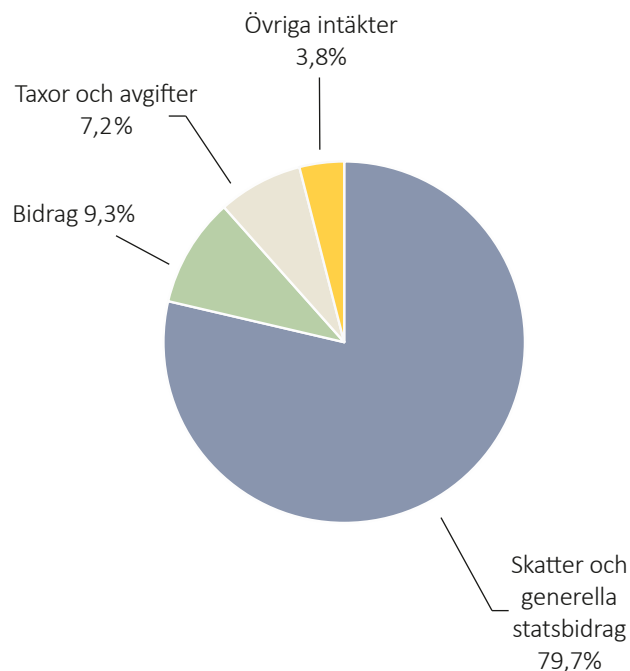
SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR...

79,7% Skatter och generella statsbidrag

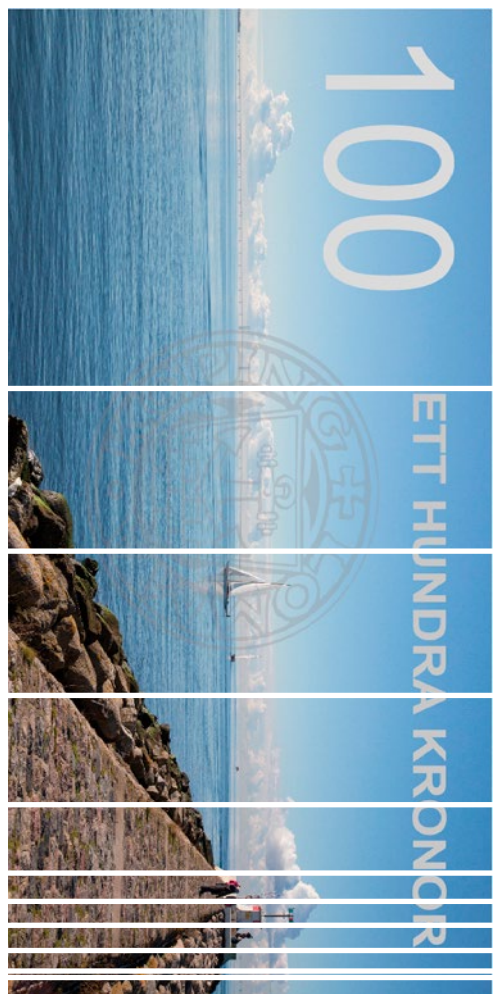
9,3% Bidrag

7,2% Taxor och avgifter

3,8% Övriga intäkter

... OCH 100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES UNDER 2017 SÅ HÄR:

- 39,13 kronor till för- och grundskoleverksamhet
- 14,50 kronor till teknisk verksamhet
- 14,10 kronor till hälsa, vård och omsorg
- 8,36 kronor till gymnasieskola och vuxenutbildning
- 7,23 kronor till kommunövergripande verksamhet
- 6,01 kronor till årets överskott
- 3,57 kronor till LSS-verksamhet
- 3,16 kronor till individ och familjeomsorg
- 1,61 kronor till fritidsverksamhet
- 1,74 kronor till kulturverksamhet
- 0,38 kronor till plan- och byggverksamhet
- 0,21 kronor till miljö- och hälsoskyddsverksamhet

Fem år i sammandrag

	2013	2014	2015	2016	2017
Allmänt					
Antal invånare 31 dec	22 496	22 946	23 324	23 887	24 264
- varav 0-5 år	1 982	1 985	1 953	2 002	1 942
- varav 6-15 år	3 235	3 436	3 571	3 728	3 901
- varav 16-18 år	836	769	778	831	897
- varav 19-64 år	11 805	11 974	12 149	12 354	12 497
- varav 65 år och äldre	4 638	4 782	4 873	4 972	5 027
Skattekraft, %	127	128	129	127	127
Utdebitering av obligatoriska skatter och avgifter:					
Kommunalskatt, kr	19,24	19,24	19,24	19,64	19,64
Landstingsskatt, kr	10,39	10,69	10,69	10,69	10,69
Begravningsavgift Bjärred, kr	0,15	0,15	0,20	0,20	0,24
Begravningsavgift Lomma, kr	0,19	0,17	0,20	0,20	0,24
Resultat					
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnings, mnkr	1 035,9	1 058,8	1 116,8	1 190,4	1 240,8
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	977,0	1 052,3	1 079,3	1 124,8	1 194,0
Verksamhetens nettokostnader, tkr/inv	43,4	45,9	46,3	47,1	49,2
Nämndernas budgetavvikelse, mnkr	3,7	14,0	9,4	17,3	14,9
Finansnetto, mnkr	2,0	-2,4	-5,4	-0,9	-3,9
varav pensionsförvaltning	12,3	11,9	3,6	5,3	3,3
Årets resultat kommunen, mnkr	60,9	4,1	32,2	64,7	74,6
Årets resultat koncernen, mnkr	60,9	4,6	36,7	66,0	75,9
Nettokostnadernas* andel av skatteintäkter och statsbidrag %	95	101	98	95	93
*inkl finansnetto, exklusive jämförelsestörande poster					
Balans					
Anläggningstillgångar (materiella), tkr/inv	61,3	63,5	64,9	67,5	73,9
Långfristiga skulder, tkr/inv	26,1	25,0	26,7	28,5	30,8
Eget kapital, tkr/inv	46,2	45,5	46,1	47,7	50,1
Soliditet %, inklusive ansvarsförbindelsen (eget kapital i % av totalt kapital)	33	33	34	36	36
Soliditet %, exklusive ansvarsförbindelsen	57	56	54	54	53
Borgensåtaganden, mnkr	161,7	182,5	169,1	174,5	177
Kassa					
Investeringar, mnkr	189,9	149,1	148,1	178,5	216,0
Förändring av låneskuld, mnkr	80,0	-20,0	30,0	30,0	70,0
Personal					
Antal tillsvidare- och visstidsanställda	1 313	1 251	1 324	1 440	1 429
Antal årsarbetare	1 175	1 151	1 218	1 336	1 326

A photograph of a dirt path winding through a forest of tall, thin trees. The path is covered in brown leaves and leads into the distance. The trees are mostly deciduous with green foliage. The lighting is soft, suggesting a shaded forest environment.

FÖRVALTNINGSberättelse

Omvärld, befolkning och arbetsmarknad

Samhällsekonomisk utveckling

Svensk ekonomi är inne i en högkonjunktur. Tillväxttakten för 2017 blev dock något lägre än väntat, då BNP växte med 2,5 procent. Den höga investeringstakten har dämpats något, vilket drog ned den totala tillväxttakten. Bostadsbyggandet befinner sig på hög nivå att det är svårt att höja den ytterligare. En begränsande faktor är de tilltagande svårigheterna att få tag på lämplig arbetskraft. Utöver investeringarna är det hushållens och offentliga sektorns konsumtion som bidrar till att hålla upp tillväxten. Även 2018 kommer att präglas av högkonjunktur. BNP beräknas öka med närmare 3 procent. Inhemsk efterfrågan förväntas försvagas men samtidigt blir utvecklingen i omvärlden något bättre, vilket gynnar svensk export.

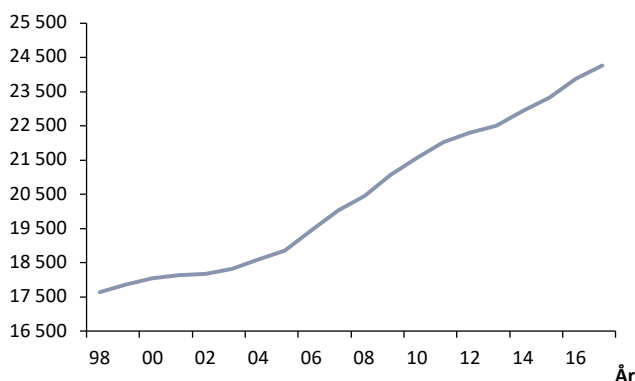
Under loppet av 2018 blir den ekonomiska utvecklingen svagare och högkonjunkturen når då sin kulmen. Hushållens och kommunsektorns konsumtion ökar långsammare än tidigare. Löneutvecklingen antas bli fortsatt dämpad. Antalet arbetade timmar förväntas inte öka alls 2019, vilket medför att det sker en snabb uppbromsning av skatteunderlagstillväxten. Rensat för effekter av pris- och löneökningar faller ökningstakten från 2,5 procent 2016 till nära noll mot 2020. Det innebär att ett betydande glapp riskerar att uppstå mellan kommunsektorns intäkter och de kraftigt växande behov av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

Befolkning

Vid årsskiftet 2017/2018 uppgick antalet invånare i Lomma kommun till 24 264. Folkmängden ökade under år 2017 med 377 (2016: 563) personer. Detta är något mer än den genomsnittliga tillväxttakten som under den senaste 20-årsperioden ligger på ungefär 330 personer per år. Lomma kommun är sedan många år tillbaka en av de mest snabbväxande kommunerna i landet.

Befolkningsökningen i kommunen under året motsvarar 1,6 %. Motsvarande siffra i Skåne är 1,5 % och i landet som helhet 1,3 %.

Befolkningsutveckling i kommunen 1998-2017 visas i diagrammet nedan.

I kommunen är det i första hand Lomma tätort som växer, men även Bjärred ökar sin befolkning. I tätorten Bjärred inräknas även samhällena Borgeby och Haboljung.

Befolkningsutveckling

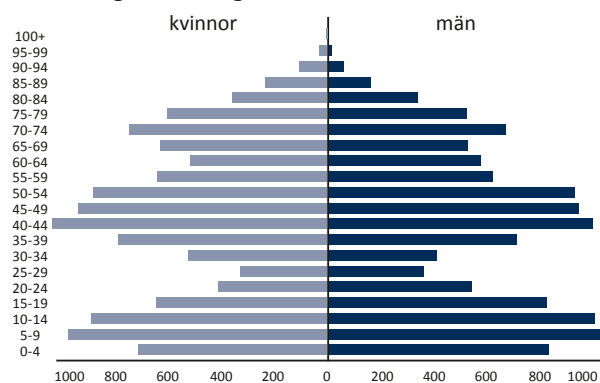
Tätort	2014	2015	2016	2017
Bjärred	9 806	9 815	9 847	9 908
Lomma	11 780	12 157	12 635	12 956
Flädie	224	225	254	251
Landsbygden	1 136	1 127	1 124	1 149
Totalt	22 946	23 324	23 887	24 264

Under året föddes 192 barn i kommunen. Detta är betydligt lägre, cirka 40 färre, än genomsnittet under de fem senaste åren. Antalet avlidna under året uppgick till 178 personer, vilket är något färre än det genomsnittliga antalet under de senaste fem åren (181). Födelseöverskott under 2017 blev därmed endast 14 personer.

Under året flyttade ungefär 1 600 personer till och nästan 1 240 från kommunen, vilket innebär ett överskott på ungefär 360 personer. Kommunen har ett stort inflyttningsöverskott sedan många år, vilket är en direkt konsekvens av det omfattande bostadsbyggandet. Inflyttningen under 2017 har förstärkts av mottagandet av nyanlända som har uppgått till 68 personer.

De största åldersgrupperna i kommunen är 5-14 år och 40-54 år. Åldersgruppen 25-29 år är särskilt liten.

Befolkningsfördelning 2017

Medelåldern är 41,0 år, vilket är ungefär detsamma som i Skåne län och riket som helhet. Vid en jämförelse i olika åldersgrupper finns det stora skillnader mellan kommunen respektive länet och riket.

Antalet barn i förskoleåldern, 0-5 år, är något färre 2017 än 2016, 1 942 jämfört med 2 002. Andelsmässigt är denna åldersgrupp något större i kommunen (8,0 %) än i länet (7,4 %) och riket (7,2 %).

Antalet skolbarn har ökat betydligt under året. Vid årets slut uppgick antalet barn i åldern 6-15 år till 3 901 (3 728 vid årsskiftet 2016/2017). Andelen skolbarn är betydligt större i kommunen jämfört med länet och riket som helhet. Lomma är den kommun i Skåne som har den största andelen barn och unga i åldersgruppen 0-17 år, 26,6 %.

Ålderspensionärernas andel av befolkningen är något större i Lomma kommun (20,7 %) än i länet (19,5 %) och riket (19,8 %). Gruppens andel av totalbefolkningen har ökat under en lång period, men har nu avstannat till följd av den stora inflyttningen av yngre personer.

Kommunens befolkningsprognos pekar på en fortsatt tillväxt under, framför allt, de allra närmaste åren. Skälet till detta är det omfattande bostadsbyggandet, som leder till en stor inflyttning. Mottagandet av flyktingar i olika åldrar förväntas också spela viss roll för inflyttningens storlek under åtminstone 2018. De flesta åldersgrupper förväntas att öka i antal, men störst blir ökningen bland de unga, framför allt de åldersgrupper som går i högstadiet och i gymnasiet.

Näringsliv och sysselsättning

Vid årsskiftet 2017/18 fanns i kommunen drygt 2 600 företag registrerade, med ett stort antal branscher representerade. De branscher där flest företag startats är inom handel och service samt företagstjänster. Ett nytt verksamhetsområde kommer att etableras under 2018/19, vilket kommer att generera ett antal nya etableringar. En majoritet av Lomma kommuns företag är en- och fåmansföretagare. De dominerande branscherna är konsult- och företagstjänster följt av tillverkningsindustri.

Lomma kommun har stor utpendling av arbetskraft. Fler än tre av fyra förvärsarbetande kommuninvånare arbetar utanför kommunen, främst i Malmö och Lund. En viss inpendling sker också till kommunen. Den lokala arbetsmarknaden omfattar drygt 6 000 arbetstillfällen. Störst arbetsgivare är Lomma kommun med ungefär 1 231 tillsvidareanställda. Näst störst är Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp med drygt 450 tillsvidareanställda. Inom lantbruksuniversitetet studerar också närmare 1 000 personer. Antalet kommuninvånare som förvärsarbetar är strax över 11 000.

Lomma kommun har länets lägsta arbetslöshet. Vid årsskiftet 2017/2018 var 1,8 % (1,7 % vid föregående årsskifte) öppet arbetslösa i åldersgruppen 16-64 år i förhållande till hela arbetskraften. Motsvarande andel i länet var 4,1 % och i riket 3,2 %.

Av ungdomarna i åldern 18-24 år var 20 ungdomar öppet arbetslösa den sista december i år (20 vid föregående årsskifte). Detta motsvarar 1,3 % (1,3 %) av ungdomarna i kommunen. Motsvarande andel i Skåne som helhet var 2,8 % och i riket 2,8 %.

Bostadsmarknad

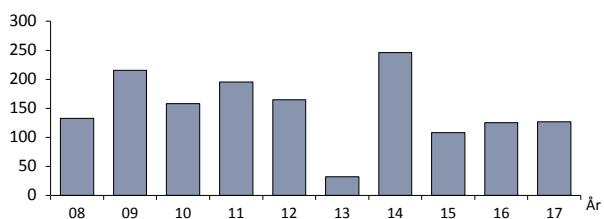
I kommunen finns idag nästan 9 700 bostäder. Av dessa utgör 61 % småhus med äganderätt, 31 % lägenheter

med bostadsrätt och 8 % lägenheter med hyresrätt. Andelen lägenheter med bostadsrätt ökar sedan en tid tillbaka i takt med utbyggnaden av Lomma Hamn.

Under året färdigställdes 127 bostäder för inflyttning, vilket är ungefär detsamma som 2016 (125 st). Denna siffra kan också jämföras med genomsnittet de senaste 10 åren med ungefär 150 bostäder per år. Till skillnad från 2016 då många nyanlända flyttade in i särskilt iordningställda, och ofta tillfälliga bostäder, har under 2017 de flesta nyanlända kunnat placeras inom det befintliga bostadsbeståndet.

Bostadsbyggande i Lomma kommun 2008-2017 redovisas nedan.

Antal bostäder

De största enskilda projekten under 2017 var JM:s båda kvarter Kryssaren och Masten i Lomma Hamn. Hela kvarteret Kryssaren, med sina 68 lägenheter med bostadsrätt, hade inflyttning under året. I kvarteren Masten färdigställdes flerbostadshuset med 43 lägenheter under 2017. Här tillkommer 20 bostäder under 2018 i radhusbebyggelse. Upplåtelseformen för hela kvarteret är även här bostadsrätt. I övrigt färdigställdes endast enstaka småhus i Lomma tätort samt i Bjärred och Borgeby.

Bostadsbyggandet i den södra delen av kommunen kommer även framöver att vara omfattande. Detta beror framförallt på det stora omvandlingsområdet Lomma Hamn, men också genom de förändringar som planeras i de norra delarna av Lomma centrum. En relativt sett stor andel av byggandet i tätorten Lomma blir flerbostadshus. I Lomma tätort pågår också byggandet av ett stort hyresrättsprojekt, Nian, som omfattar 110 lägenheter med inflyttning under hösten 2018.

I den norra kommundelen med Bjärred och Borgeby kommer bostadsbyggandet att vara begränsat under de allra närmaste åren. Närmast på tur är Bjärreds centrum med en tänkbar utbyggnad åren 2020-2022. Därefter kan det bli aktuellt med en större utbyggnad i området mellan Bjärred och Borgeby. En arkitektävling kommer att genomföras i detta område under 2018. Detta kan leda till att bostadsbyggandet på lite längre sikt kan bli omfattande i den norra kommundelen.

Infrastruktur

Transportinfrastrukturen har vissa brister i Skåne. Transportbehovet fortsätter att växa till följd av bland annat en ökande befolkning. Ett antal stora investeringar krävs framför allt i den sydvästra delen av landskapet. Ett viktigt projekt är till exempel utbyggnad till fyra spår av järnvä-

gen mellan Malmö och Lund som nu inletts. För Lomma kommuns del är det bland annat mycket angeläget med en kapacitetsförstärkning av Lommabanan och på sikt byggande av ett godstågsspår utanför tätorterna i regionen.

Trafikverket har under 2017 genomfört en studie av olika åtgärder för att säkra framkomlighet med mera längs E6. I studien föreslås bland annat att ett ytterligare körfält ska anläggas mellan trafikplats Lomma och trafikplats Alnarp.

År 2014 fastställde regeringen den nya nationella planen för transportsystemet 2014-2025. I denna ingår en satsning på Lommabanan med bland annat en station för persontrafik i Lomma tätort. Målet är att Lommabanan ska få lokal persontrafik i december 2020 och inledningsvis kommer det att bli stationer i Furulund och Lomma. Det är kommunerna och Region Skåne som finansierar utbyggnaden, kommunerna betalar för stationerna med plattformar, planskilda gång- och cykelpassager, utrustning, parkeringsplatser med mera medan Region Skåne finansierar ett nytt mötesspår som ska byggas strax söder om Furulund.

Mycket talar för att Lommabansans etapp 2 (ytterligare spårutbyggnad som medger persontrafik varje halvtimme) kommer att finnas med i den nya nationella planen för transportsystemet 2018-2029 och motsvarande regional plan för Skåne. Beslut om dessa planer fattas under första halvåret 2018. Etappen har varit föremål för omfattande förhandlingar inom ramen för Sverigeförhandlingen. Tidmässigt kan denna etapp vara genomförd tidigast 2023. Denna etapp ger också möjligheter att öppna nya stationer i såväl Flädie som Alnarp. Utgångspunkten här är densamma som för Lomma station att kommunen svarar för alla anläggningskostnader.

Stora investeringar genomförs i stationsområdet Lomma inför etapp ett av Lommabanan. Strax innan årsskiftet 2017/2018 invigdes den planskilda korsningen mellan Vinstorpsvägen och järnvägen. Planering pågår också för en busspåfart till E6 i Vinstorpsvägens förlängning, vilken beräknas bli klar under 2019. Busstationen i Lomma förväntas att flytta till stationsområdet i slutet av år 2019, sedan återstår det att färdigställa området kring själva stationen.

I den norra delen av kommunen pågår Trafikverkets arbete med utbyggnad och ombyggnad av trafikplats Flädie. Avsikten är också att bygga om väg 913 mellan trafikplats Flädie och Bjärröd så att den korsar järnvägen planskilt söder om Flädie by. Detta projekt ska helst vara klart i slutet av år 2020, det vill säga samma år som persontrafiken ska inledas på Lommabanan.

Beslut har också fattats om att en stor pendlingsstation ska anläggas i Arlov längs södra stambanan. Denna kan komma att påverka både vägsystemet och kollektivtrafiken i Lomma kommun. Inom ramen för den så kallade Sverigeförhandlingen har beslut fattats om att satsa på höghastighetståg Stockholm – Jönköping – Hässleholm – Lund – Malmö samt spårvägsprojekt, bland annat i Malmö och Lund. De slutliga besluten om höghastighetståg har dock inte fattats.

De ekonomiska ramarna för långtidsplanerna är avsevärt snävare än de bedömda behoven. Krav ställs allt mer på ökad medfinansiering från kommunerna för projekt, som tidigare i princip har finansierats av staten. Det gäller till exempel utbyggnad av Lommabanan för persontågtrafik. En viktig fråga under de närmaste åren blir ställningstagandet från kommunen till byggandet av nya stationer i Alnarp och Flädie.

Befolkningsprognosen pekar på fortsatt tillväxt.

Hushållning och kvalitet

Ekonomisk styrning och kontroll

Grunden för den ekonomiska styrningen är lagstiftningen inom området, främst i form av Kommunallag och Kommunal redovisningslag. Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning rekommendationer för sektorns redovisning.

Kommunens styrning utgår från det styr- och kvalitets-system som fastställts av kommunfullmäktige. Styr- och kvalitetssystemet omfattar styrnings- och uppföljningsprocesser, intern kontroll, rollfördelning mellan politiker och tjänstemän och styrdokumentens inbördes förhållanden.

Kommunfullmäktiges övergripande styrdokument, Övergripande mål, för mandatperioden 2015-2019 antogs i juni 2015. Dokumentet uttrycker mål för verksamhetens inriktning och hushållning med resurser. Målen är indelade i fyra områden: kvalitet, hållbarhet, service och trygghet.

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker fyra gånger per år, en kvartalsrapport per sista mars samt två mindre rapporter per sista maj och oktober till kommunstyrelsen och en delårsrapport per sista augusti till kommunfullmäktige. Nämnderna följer sina verksamheter löpande. Utgångspunkten för den ekonomiska analysen ska ha sin grund i den helårsprognos nämnderna anger i kvartals- och delårsrapporten samt maj- och oktoberrapporterna. Förutom att beskriva om det finns avvikelser när gäller det gäller de ekonomiska resurserna är det också viktigt att redogöra för om nämnderna klarar av sitt uppdrag att tillgodose kommuninvånarna utlovad service. Vid negativa budgetavvikelser ska det beskrivas vilka åtgärder som har vidtagits respektive planeras att vidtas för att få budgeten i balans, detta ska rapporteras till kommunstyrelsen. Vilka konsekvenser dessa åtgärder innebär ska anges såväl ekonomiskt och verksamhetsmässigt.

God ekonomisk hushållning

Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Begreppet "god ekonomisk hushållning" har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär bland annat att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushåll-

ning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet.

För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Vidare behövs resultatanalyser och kontroller som visar hur verksamhetens prestationer och kvalitet motsvarar uppställda mål samt en effektiv organisation som säkerställer måluppfyllelsen. För att kunna styra verksamheterna, måste kommunen säkerställa processer för att bedriva dessa kostnadseffektivt och ändamålsenligt.

Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt fem finansiella mål för åren 2017-2019. Som framgår av den ekonomiska översikten och analysen uppnås fyra av fem mål, se sidorna 20-22. Det är endast soliditetsmättet som ej uppfylls då soliditeten har minskat. De fyra finansiella mål som uppnås gör det med god marginal.

Verksamhetsmål enligt god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har formulerat sju verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som är kommunövergripande. Måluppfyllelsen av dessa mål redovisas nedan och sammanfattas sist i detta avsnitt. Målen återfinns under respektive nämnds verksamhetsberättelse på sidorna 38-71. Graderingen avseende måluppfyllelse är följande: "Målet är uppfyllt" eller "Målet är inte uppfyllt". De kammungemensamma verksamhetsmålen och måluppfyllelsen ser ut på följande sätt:

Lomma Kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Nyckeltal: Rekommendationsindex i medarbetarenkäten ska minst uppgå till 73.

- *Målet är uppfyllt.*

Resultatet för rekommendationsindex 2017 var index 76 (målvärdet var 73) och är en indexhöjning jämfört med föregående år (index 72).

Andelen skyddade naturområden i kommunen ska öka

Nyckeltal: Minst två naturreservat ska skapas.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet blir inte uppfyllt under 2017. Endast naturreservatsbildningen av Öresundsparken har behandlats av kommunfullmäktige under året. För 2018 förväntas dock fyra naturreservat kunna bildas: Bjärreds saltsjöbad, kustdammarna och två marina reservat.

Det är svårt att garantera att det varje år skapas exakt två naturreservat, då processen att bilda naturreservat påverkas av faktorer som kommunen inte råder över, som till exempel överklagande av beslut.

Brukaren ska uppleva att hon eller han får de behov som beskrivs i socialförvaltningens genomförandeplan tillgodosedda

Nyckeltal: Målet är uppnått när minst 80 % av brukarna, eller då det är aktuellt närstående, vid en direkt fråga uppger att de fått de behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda.

● **Målet är uppfyllt.**

Målsättningen var att minst 80 % av brukarna skulle uppleva att de behov som beskrivs i genomförandeplanen är tillgodosedda, det sammantagna resultatet för socialnämnden uppgick till 82 %.

Socialnämnden har prioriterat arbetet med genomförandeplaner och har arbetat aktivt för att brukarnas behov ska bli tillgodosedda. Det har gjorts utbildningsinsatser och bildats en dokumentationsgrupp för ändamålet. Resultatet varierar inom socialnämndens ansvarsområde och verksamheten Hälsa, Vård och Omsorg når inte målet. Resultatet är bättre i särskilt boende än i ordinärt boende där brister finns i arbetet med genomförandeplaner. Bilden stämmer överens med andra mätningar som gjorts av verksamhetens genomförandeplaner under året. Socialnämnden kommer fortsätta att utveckla arbetet med genomförandeplaner. Åtgärdsplan finns för att säkerställa att brukarna får de insatser de har rätt till och socialnämnden kommer att arbeta med att förbättra uppföljningen av genomförandeplanerna.

Elevernas kunskaper utvecklas genom hög kvalitet i undervisningen.

● **Målet är inte uppfyllt.**

De tre nyckeltal som nämnden följer upp är; (siffrorna inom parentes avser vårterminen 2016):

- Meritvärdet för elever i årskurs 9 är i snitt minst 250 poäng. Resultat vårterminen 2017: 254,1 (259,6). Skolornas resultat för VT 2017: Karstorpsskolan Södra 263,2 (+17,3), Rutsborgskolan 259,2 (-0,3), Pilängsskolan 254,1 (-0,3), Bjärehovskolan 246,1 (-24,6). Generellt har skolorna höga meritvärden. Eleverna visar särskilt goda resultat i praktisktestetiska ämnen och engelska. I matematik, svenska och geografi är resultaten något sämre, men variation råder mellan skolorna. Notera att i Bjärehovskolans resultat ingår 15 elever med kortare vistelsetid i landet än två år.
- Andelen elever i årskurs 9 som är godkända i alla ämnen är minst 95 %. Resultat vårterminen 2017: 92,1 % (93,3%)
- Andelen elever som är behöriga till samtliga program inom gymnasieskolan är minst 95 % - Resultat vårterminen 2017: 94,6 % (93,3%)

Bjärehovskolan undervisar elever med kort vistelsetid i landet. Aktuella elever började sin skolgång i årskurs 8 läsåret 2015/2016 och har nu avslutat grundskolan. Elevgruppens korta tid i grundskolan har påverkan på deras möjlighet att nå kunskapskraven. Detta får effekt på det genomsnittliga meritvärdet vid Bjärehovskolan. Fokus framöver är att ytterligare utveckla arbetet med elever i behov av extra anpassning och särskilt stöd, så att fler elever minst når betyget E i samtliga ämnen.

Kommuninvånarnas upplevda nöjdhet med biblioteksverksamheten ska öka

Nyckeltal: Upplevd nöjdhet bland besökare när det gäller helhetsupplevelse.

● **Målet är uppfyllt.**

Inom de tre nyckeltalen kopplade till målet upplever 80–90 % av besökarna att de är nöjda med biblioteket som mötesplats, utbudet och helhetsupplevelsen. Mot bakgrund av det höga resultatet anses målet vara uppfyllt. Biblioteket fortsätter att utvecklas i samarbete med medborgarna för att bibehålla en hög kvalitet. Under 2018 kommer biblioteket i Lomma testa söndagsöppet.

Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning

Nyckeltal: Energiförbrukningen i snitt kWh/kvm lokalyta (graddagjusterat) ska minska med mer än 2 % per år.

● **Målet är uppfyllt.**

Målet är att energiförbrukningen ska minska med minst 2 % (graddagjusterat). En särskild handlingsplan för detta har upprättats för de kommunala fastigheterna. För att kontrollera att energiförbrukningen minskar sker månatliga uppföljningar av samtliga fastigheter. Efter årets slut redovisas den slutliga sammanlagda minskningen av energiförbrukningen för kommunala fastigheter. Den totala energiförbrukningen minskade under 2017 med ca 2,3 %. Arbetet fortsätter med energieffektivisering/driftoptimering av det befintliga fastighetsbeståndet samt tillse att nya byggnationers energiförbrukningar ligger under kraven enligt Boverkets Byggregler. Energiförbrukningen i nya byggnationer ska följa det regelverk som följer av Miljöbyggnader - Silver.

Bygglovsverksamheten ska bedrivas effektivt, konsekvent, rättssäkert, med god kvalitet och bra bemötande.

Nyckeltal: Servicemätningen "Insikt" Nöjd kundindex för bygglov ska uppgå till minst 80.

● **Målet är inte uppfyllt.**

Nöjdkundindex mäts i "Insikt", resultat för 2017 är ännu inte publicerat.

Nyckeltalen för målet är högt satt. Det kan konstateras att målet inte är uppfyllt då det aldrig varit uppe på de höga nivåerna tidigare, tidigare har index varit som högst 71. Problemet med Insikt har tidigare varit att underlaget varit bristfälligt så att det har varit svårt att använda resultatet.

Nämnden planerar att gå ut med information i, till exempel, Lomma Aktuellt, Lommabladet och Hallå och förklara att dessa enkäter existerar och vikten av att svara på dem för att därigenom höja kvalitetsnivån på nämndens tjänster.

Måluppfyllelse

Nedan redovisas en sammanställning av måluppfyllelsen av nämndsmålen. Graderingen avseende måluppfyllelse är följande: "Målet är uppfyllt" eller "Målet är inte uppfyllt".

Nämndsmål per nämnd		
	Målet är uppfyllt	Målet är inte uppfyllt
Kommunstyrelse	3	4
Socialnämnd	8	4
Barn- och utbildningsnämnd	2	3
Kultur- och fritidsnämnd	10	3
Teknisk nämnd	5	7
Miljö- och byggnadsnämnd	4	3
Totalt	32	24

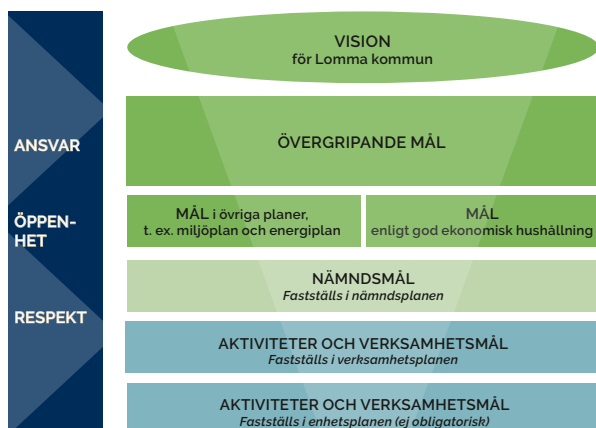
I nedanstående tabell sammanfattas måloppfyllelsen för målen enligt god ekonomisk hushållning och nämndmålen.

Totalsammanställning		
	Målet är uppfyllt	Målet är inte uppfyllt
Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning	4	1
Verksamhetsmål enligt god ekonomisk hushållning	4	3
Nämndsmål	32	24
Totalt	40	28

Sammanfattningsvis uppnås fyra av fem finansiella mål samt fyra av sju verksamhetsmål enligt god ekonomisk hushållning därmed anses en tämligen god ekonomisk hushållning vara uppfylld för året.

INTERN KONTROLL

Intern kontroll handlar om tydlighet, ordning och reda samt insyn i verksamhet och ekonomi. Det främsta syftet med den interna kontrollen är säkerställa att målen för verksamheten och ekonomin uppfylls, samt att oönskade händelser undviks och att tillgångar skyddas. Detta gäller oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av en extern entreprenör. Syftet är bland annat att organisationen ska lära sig att upptäcka och hantera risker i tid och att det ska bli en naturlig del av det löpande arbetet.

Den interna kontrollen är inte en isolerad händelse utan en integrerad del av det dagliga arbetet i organisationen. Plan för intern kontroll ska vara levande och tas upp då nya risker identifieras som kan påverka organisationen.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för intern kontroll i hela kommunen och intern kontroll är en del av kommunens styr- och kvalitetssystem. Kommunstyrelse och nämnder tar årligen fram en riskanalys som utmynnar i en plan för intern kontroll. Plan för intern kontroll antas i mars månad varje år av respektive nämnd. Internkontrollarbetet återrapporteras i samband med bokslut och framtagande av årsredovisningen.

Samtliga nämnder har inkommit med redogörelse för uppföljningen av den interna kontrollen 2017 utifrån de planer för intern kontroll som fastställts. Överlag arbetar nämnderna på ett strukturerat och enhetligt sätt även om det kan skilja sig något från nämnd till nämnd. Vid de fall då avvikelser rapporterats har samtliga nämnder vidtagit åtgärd vilket är ett krav. Vissa omedelbara justeringar har gjorts och andra har lett till mer långsiktiga åtgärder. Fokus framöver kommer vara att säkerställa analyser i samband med uppföljning, som därefter kommer ligga till grund för nya planer för intern kontroll. Kompetensutveckling inom intern kontroll kommer också ske under hösten 2018.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Inga händelser av väsentlig ekonomisk eller verksamhetsmässig betydelse har inträffat efter räkenskapsårets slut som påverkar bedömningen av 2017.

KVALITET OCH UTVECKLING

Styr- och kvalitetssystem

Lomma kommuns styr- och kvalitetssystem visar hur kommunen väljer att arbeta för att få en bra sammanhållen styrning och uppföljning av alla verksamheter i organisationen. Styr- och kvalitetssystemet beskriver, på ett övergripande sätt, för medarbetare, förtroendevalda och allmänhet, hur den kommunala verksamheten ska styras, följas upp och utvärderas. Styr- och kvalitetssystemet ska vara ett stöd i styrningen och bidra till att säkra och förbättra verksamheten så att den håller hög och avsedd kvalitet som når uppsatta mål. Medborgarna sätts i centrum, då det är kommuninvånare och brukare verksamheten ska leverera tjänster till och det är för dem goda verksamhetsresultat ska uppnås.

Medborgarundersökning 2017

Resultatet avser medborgarundersökningen i Lomma kommun hösten 2016. Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning med ett slumpmässigt urval på 1 200 personer i åldrarna 18–84 år. Svarsandelen blev 50 % i Lomma kommun. Faktorernas resultat redovisas som betygsindex. Betygsindex under 40 klassas som "inte godkänt". Gränsen för "nöjd" går vid 55 och 75 eller

högre tolkas som "mycket nöjd". Undersökningen tittar på tre områden;

- Medborgarna om Lomma kommun som en plats att bo och leva på (Nöjd region index)
- Medborgarna om Lomma kommuns verksamheter (Nöjd medborgare index)
- Medborgarna om inflytandet i Lomma kommun (Nöjd inflytande index)

Medborgarna om Lomma kommun som en plats att bo och leva på.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Lomma kommun som en plats att bo och leva på blev 79. Genomsnittet för samtliga kommuner som var med i undersökningen blev betygsindex 60. Resultaten visar att kommuninvånarna i Lomma är mest nöjda av de kommuner som deltagit i undersökningen avseende "kommunen som plats att leva och bo på".

Medborgarna om Lomma kommuns verksamheter.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Medborgar-Index (NMI) för hur medborgarna bedömer de kommunala verksamheterna i Lomma kommun blev 69. Genomsnittet för samtliga kommuner som var med i undersökningen blev betygsindex 55. I jämförelse med andra deltagande kommuner har Lomma högst betygsindex inom detta område.

Medborgarna om inflytandet i Lomma kommun.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Inflytande-Index (NII) för hur medborgarna bedömer möjligheterna till inflytande på kommunens verksamheter och beslut i Lomma kommun blev 55. Genomsnittet för samtliga kommuner som var med i undersökningen blev betygsindex 40. I jämförelse med andra deltagande kommuner har Lomma högst betygsindex inom detta område.

Medborgardialog

Medborgarna i Lomma kommun är en viktig del av styrningen i kommunen. Det är viktigt att invånarna får möjlighet att komma med input och kan hjälpa kommunens verksamheter framåt. Nedan presenteras exempel på hur Lomma kommun arbetat med medborgarinflytande under 2017.

Medborgarservice

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med olika verksamheter, nämnder och beslutsfattare och servicen ska uppfattas som snabb och modern. Kommunens Kontaktcenter ska ge snabb och effektiv service direkt vid kontakt. Lomma kommun har under tidigare år deltagit i en servicemätning men valde 2016 och 2017 att inte delta med anledning av att Lomma kommun vid de senaste mätningarna varit topp fyra i landet.

Synpunkts- och klagomålshantering - LUKAS

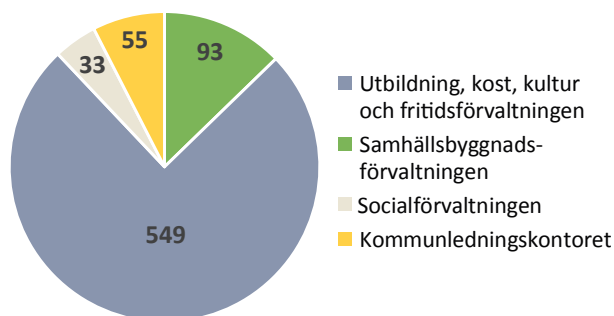
Under 2017 har det inkommit totalt 766 ärenden (2016: 2 202 ärenden), vilket innebär att det i genomsnitt inkommit 63 ärenden per månad (2016:183 ärenden per månad).

595 av samtliga ärenden gäller synpunkter. Övriga kategorier är beröm, förslag och klagomål.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har, liksom föregående år, flest ärenden. De flesta gäller gata- och parkfrågor.

Fokus under 2017 har varit att undersöka rutiner och nämndernas arbete med synpunkts- och klagomålshandlingen. Samtliga nämnder har gjort en självinventering och har, då behov uppstått, identifierat åtgärder som de ska arbeta vidare med under 2018 för att förbättra servicen till våra kommuninvånare.

Fördelning av antalet LUKAS-ärenden per förvaltning (%)

VÄLFÄRD OCH EFFEKTIVITET

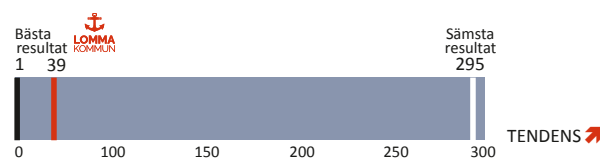
I detta avsnitt presenteras resultat som sammanfattar betydelsefulla aspekter ur ett medborgarperspektiv. Syftet är att belysa hur effektivt skattemedlen används och vilka kvalitativa resultat som uppnåtts för att skapa ett gott samhälle att leva i. Redovisning sker utifrån fem olika områden:

- Tillgänglighet
- Trygghet
- Delaktighet och information
- Kommunens effektivitet
- Kommunen som samhällsutvecklare

Måtten är hämtade från Sveriges Kommuner och Landstings projekt "Kommunens kvalitet i korthet". Det är nionde året som mätningar och jämförelser i projektet har genomförts. Totalt är det ca 260 kommuner som ingår i projektet och det ger möjligheter till jämförelser mellan kommuner och ett erfarenhetsutbyte som kan leda till förbättringar.

Tillgänglighet

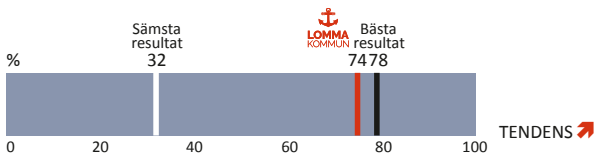
Hur lång är väntetiden i snitt (dagar) för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats

Resultatet är en förbättring jämfört med föregående år då väntetiden i snitt låg på 42 dagar. Lomma kommun ligger över medelvärdet.

Trygghet

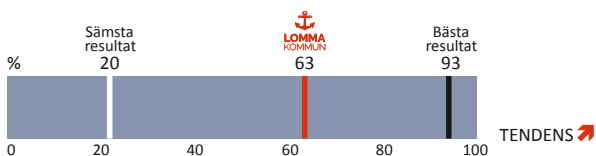
Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen?

Resultatet är hämtat från SCB:s medborgarundersökning 2017 och visar att merparten av kommuninvånarna känner sig trygga i kommunen. Resultatet är bättre än förra årets mätning och Lomma befinner sig bland de bästa tio i 2017 års medborgarundersökning. Kommunen fortsätter att arbeta för att Lomma kommun ska upplevas som en trygg plats att bo och leva på, bland annat genom olika förebyggande aktiviteter kopplat till trygghet.

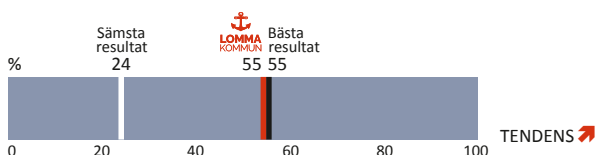
Delaktighet och information

Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling?

Resultatet har förbättrats jämfört med förra året (59 %). Mätningen sker genom en självgranskning utifrån en mall i Kolada. Kommunen värderar själv de olika aktiviteterna i förhållande till den poängsättning som ställts. Lomma ligger över medelvärdet och arbetar kontinuerligt med att utveckla medborgardialogen. Under 2018 kommer fokus att ligga på att undersöka olika plattformar för medborgardialog som ska leda till nya sätt för kommuninvånare att föra en dialog med kommunen, förutom de kanaler som redan finns.

Hur väl upplever medborgarna att de har inflytande över kommunens verksamhet?

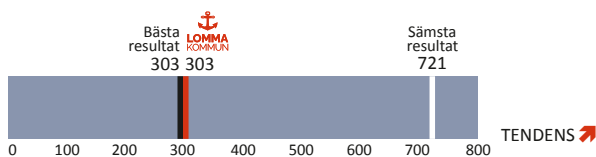

Resultatet är bättre än föregående år då kommunen hade index 52. Måttet ingår i SCB:s medborgarundersökning och frågorna handlar om tillgänglighet, information/öppenhet, påverkan/inflytande samt förtroende. Lomma kommuns resultat är det högsta i medborgarundersökningen.

Kommunens effektivitet

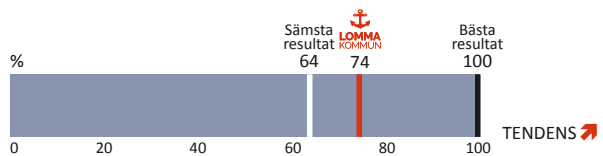
Hur effektiva är kommunens grundskolor i förhållande till andra kommuner?

Kostnad per betygspoäng. Anges i kronor.

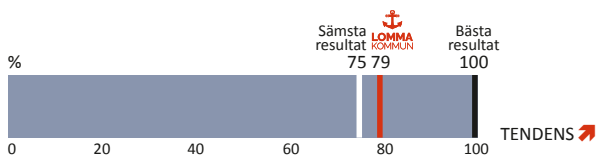
Lomma ligger på en första plats i jämförelse med övriga deltagande kommuner vilket innebär en mycket bra nivå och föranleder inga särskilda åtgärder.

Hur nöjda är brukarna med sitt särskilda boende?

Resultatet är högre än föregående år då resultatet var 63 %. I jämförelse med riket och Skåne läns kommuner är det dock ett lågt resultat. De områden i undersökningen som får lägst resultat rör hjälpens utförande, inflytande och sociala aktiviteter. Högst resultat fick frågor om bemötande och trygghet. En handlingsplan är upprättad utifrån resultatet med åtgärder som syftar till att öka nöjdheten med kommunens särskilda boenden.

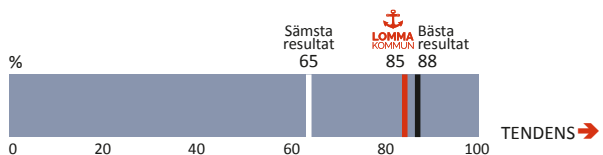
Hur nöjda är brukarna med den hemtjänst de erhåller?

Resultatet är något högre i år än föregående år då resultatet var 77 %. Det är dock ett lågt resultat i jämförelse med riket och Skåne läns kommuner. De områden i undersökningen som fick lägst resultat rör hjälpens utförande, inflytande och tillgänglighet. Högst resultat fick frågor om bemötande och förtroende. Utifrån resultatet har en handlingsplan upprättats med åtgärder som syftar till att öka nöjdheten med hemtjänsten i Lomma kommun.

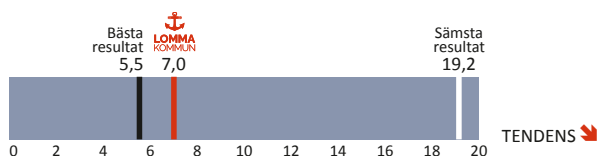
Kommunen som samhällsutvecklare

Hur hög är kommunens sysselsättningsgrad?

Resultatet är detsamma som föregående år. Sysselsättningen är hög och arbetslösheten låg. De huvudsakliga förklaringarna är kommunens geografiska läge med närhet till många arbetsplatser inom olika branscher samt medborgarnas höga utbildningsnivå. Resultatet föranleder inga särskilda åtgärder.

Hur högt är sjukpenningtalet bland kommunens invånare?

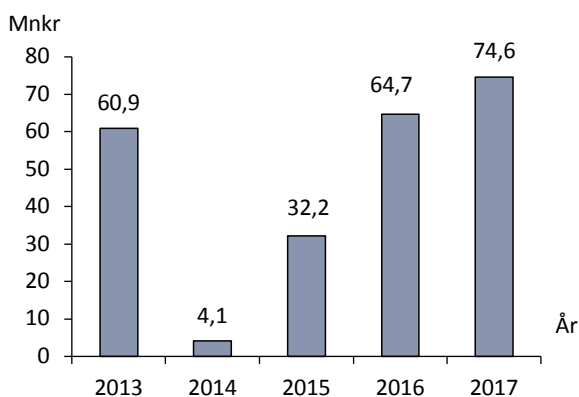
Resultatet är en försäring jämfört med tidigare år (då det låg på 6,8 dagar) men hälsotillståndet i kommunen är ändå mycket bra jämfört med andra kommuner och ligger på en andra plats i landet med lågt antal dagar med sjukpenning. Mätningen föranleder inga särskilda åtgärder.

Ekonomisk översikt och analys

Årets resultat

Årets verksamhet uppvisade ett positivt resultat på 74,6 mnkr. Resultatet fördelade sig på skattefinansierad verksamhet +73,6 mnkr och avgiftsfinansierad verksamhet 1,0 mnkr.

Årets resultat

Resultatet på 74,6 mnkr kan beskrivas på följande sätt:

- Nämndernas verksamheter 9,1 mnkr
- Finansförvaltningen 54,0 mnkr
- Budgeterat resultat 24,8 mnkr
- Jämförelsestörande poster -13,3 mnkr

Nämndernas verksamheter visade sammantaget en positiv budgetavvikelse på 9,1 mnkr exklusive jämförelsestörande post. Samtliga nämnder utom barn- och utbildningsnämnden hade positiva budgetavvikelser. Den jämförelsestörande posten, 5,8 mnkr, avser återföring av avsättning avseende regresskrav vid översvämningar 2014, regresskraven är reglerade i sin helhet.

Finansförvaltningen visade en positiv budgetavvikelse på 54,0 mnkr. Skatteintäkterna är totalt 14,5 mnkr högre än budgeterat, vilket främst beror på fler invånare (+158) den förste november 2016 än vad som antogs i budgeten, en positiv avvikelse på slutavräkningar samt försiktigt budgeterade skatteintäkter.

Generella statsbidrag och utjämningsuppdrag uppgick totalt till -21,4 mnkr, vilket är 17,2 mnkr bättre än budgeterat. Avgifterna i utjämningsystemet var 0,1 mnkr lägre medan erhållna bidrag var 7,3 mnkr bättre än budgeterat. Kommunen har under året erhållit generellt statsbidrag för ökat bostadsbyggande, så kallad byggbonus, på 5,4 mnkr och tillfälligt stöd för ensamkommande ungdomar (asyl) på 0,7 mnkr, det sistnämnda har fördelats ut till integrationsverksamheten inom socialnämnden.

Pensionsförvaltningen uppvisar en positiv budgetavvikelse på 3,4 mnkr. Utdelningar på 1,3 mnkr har återplacerats i förvaltningen. Resterande 2,1 mnkr består av realisationsresultat vid försäljning och fondbyte.

Vid årets slut kvarstod 7,3 mnkr av medel till kommunfullmäktige och kommunstyrelsens förfogande. Pensionskostnader, visar en positiv budgetavvikelse på 4,5 mnkr, vilket bland annat beror på att en del av pensionskostnaderna (+1,1 mnkr) kunnat finansieras av ett uttag från överskottsfonden samt lägre kostnader för förmånsbestämd ålderspension än tidigare prognosuppgift från KPA.

De jämförelsestörande posterna uppgick till -19,1 mnkr på finansförvaltningen och avser avsättning av bidrag till statlig infrastruktur, Lommabanan etapp II.

Resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige beslutade 2013-06-13 § 51 om riktlinjer för kommunens resultatutjämningsreserv. Enligt dessa får reservering ske med det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsuppdrag. Från 2017 finns det möjlighet att avsätta 3,3 mnkr till reserven. Efter denna avsättning kommer reserven att uppgå till 50,9 mnkr.

Balanskravsutredning

I Kommunallagen 8 kap § 5 regleras balanskravsresultatet. För kommunen innebär kravet att intäkterna ska överstiga kostnaderna varje år, det vill säga kommunen ska ha ett positivt resultat. Om kostnaderna något år skulle överstiga intäkterna ska det negativa resultatet återställas inom de tre närmaste åren. Beslut om sådan reglering ska fattas i budgeten senast det tredje året efter det år då det negativa resultatet uppkom.

Balanskravsutredningen ger följande resultat:

	Mnkr
Årets resultat	74,6
Samtliga realisationsvinster	0,0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0
Orealiserade förluster i värdepapper	0,0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	74,6
Medel till resultatutjämningsreserv	-3,3
Medel från resultatutjämningsreserv	0,0
Årets balanskravsresultat	71,3

Det justerade resultatet uppgick till 71,3 mnkr, vilket innebär att kommunallagens balanskrav är uppfyllt.

Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning

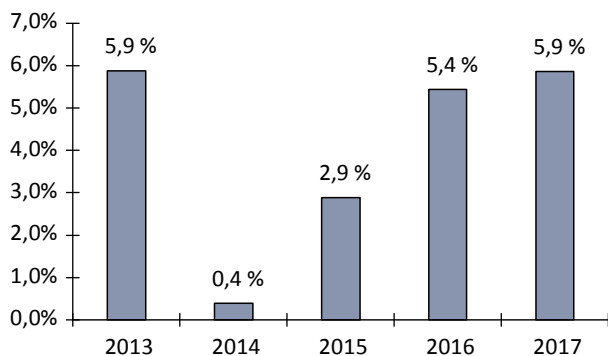
Kommunfullmäktige har fastställt fem finansiella mål för åren 2016-2018.

Årets resultat ska uppgå till två procent (2017-2018) och en procent (2019) av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

● **Målet är uppfyllt.**

Resultatet för år 2017 uppgick till 5,9 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning motsvarar 25,5 mnkr. Målet har därmed överträffats med 49,1 mnkr.

Årets resultat i % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

För samtliga år förutom 2014 har årets resultat i procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning klart överstigit 2 %, vilket är den schablon som blivit kännetecknen för god ekonomisk hushållning. I resultatet för 2014 ingår en avsättning, bidrag för statlig infrastruktur avseende Lommabanan med 46,9 mnkr.

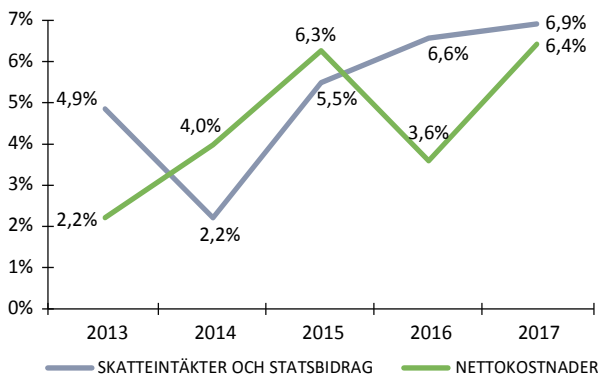
Nettokostnaderna ska inte öka mer procentuellt än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

● **Målet är uppfyllt.**

Nettokostnaderna ökade med 6,4 % i förhållande till år 2016 medan skatteintäkterna ökade med 6,9 % i förhållande till år 2016.

Utveckling av skatteintäkter och nettokostnader

Av diagrammet framgår att skatteintäkterna har ökat i snabbare takt än kostnaderna under åren 2013, 2016 och 2017 medan kostnadsutvecklingen varit snabbare än skatteintäkterna under åren 2014 och 2015. Inför framtiden är det angeläget att kommunens nettokostnader inte ökar i snabbare takt än skatteintäkterna.

Soliditeten ska åtminstone bibehållas.

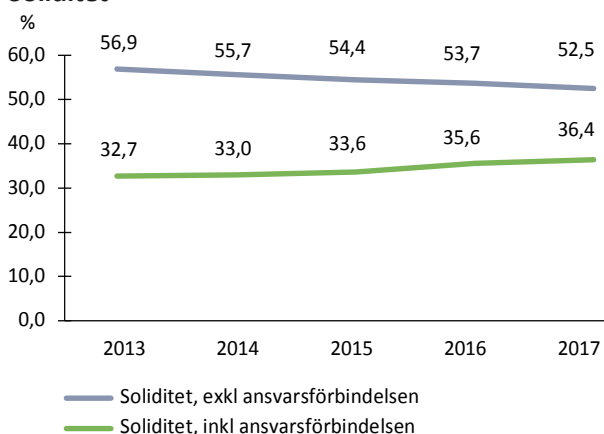
● **Målet är inte uppfyllt.**

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga ekonomiska styrka. Den visar hur stor del av kommunens

tillgångar som finansierats med egna medel. Soliditeten (exkl ansvarsförbindelsen) har minskat med 1,2 procentenheter från 53,7 % år 2016 till 52,5 % år 2017. Förklaring till detta är att låneskulden ökat och att en större balansomslutning gör att det egna kapitalet ställs i relation till ett större tal.

Enligt den så kallade "Blandmodellen" ska pensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Inkluderas pensionsåtaganden före 1998 uppgick soliditeten till 36,4 %, vilket är en ökning med 0,8 procentenheter i förhållande till 2016. Ökningen kan i huvudsak kopplas till minskningen av ansvarsförbindelsen.

Soliditet

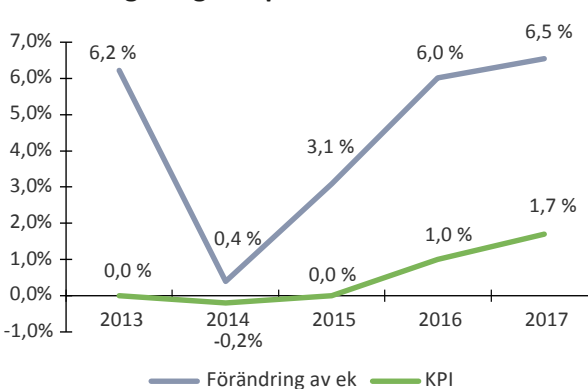
Som framgår av grafen ovan har soliditeten exklusive pensionsförpliktelsen successivt minskat under den senaste femårsperioden medan soliditeten inklusive pensionsförpliktelsen ökat. Låneskulden har ökat vilket påverkat soliditeten negativt. Ansvarsförbindelsen för pensioner har minskat under perioden.

Det egna kapitalet ska inflationssäkras.

● **Målet är uppfyllt.**

Resultatet på 74,6 mnkr gav en ökning av det egna kapitalet på 6,5 %. Inflationen (KPI) år 2017 uppgick till 1,7 %.

Förändring av eget kapital och KPI

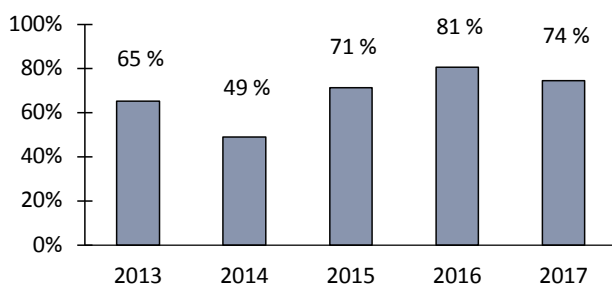
Som framgår av diagrammet har förändringen av eget kapital överstigit förändringen av konsumentpriserna för de senaste fem åren och därmed har det egna kapitalet inflationsskyddats samtliga år.

Investeringarna ska till minst 60 % finansieras med egna medel (avskrivningar + resultat) i genomsnitt för perioden 2017- 2019

- Målet är uppfyllt.

För 2017 uppgår självfinansieringsgraden till 74 %.

Självfinansieringsgrad investeringar kommunen

Sammanfattning: Fyra av fem finansiella mål är uppfyllda. Målet om att soliditeten, exklusive ansvarsförbindelsen, ska stärkas har inte uppnåtts.

Utveckling av intäkter och kostnader

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader.

Jämfört med föregående år ökar nettokostnaderna inklusive jämförelsestörande poster och finansnettot med 72,3 mnkr eller 6,4 %. Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ökade med 82,3 mnkr eller 6,9 %.

Mellan 2016 och 2017 har intäkterna från bidrag minskat med 15,1 mnkr. Bidragen till integrationsverksamheten har minskat kraftigt med anledning av ändrat bidragssystem och färre mottagna, medan riktade statsbidrag till barn- och utbildningsnämnden (karriärtjänster, lärarlönelyft, förskolesatsning, lågstadiesatsning, tjänster i välfärden mm) och socialnämnden (ökad bemanning inom äldreomsorgen) har ökat. De ökade statsbidragen har i sin tur genererat ökade lönekostnader. Löner och ersättningar ökade 25,8 mnkr inklusive sociala avgifter, varav 14,0 mnkr avser löneökningar.

Köp av verksamhet minskade med 6,2 mnkr, avfallshandlingen ombesörjs från och med 2017 av Sysav, vilket medfört att såväl köp av verksamhet som taxor och avgifter minskat med 18 mnkr då Sysav ombesörjer såväl drift som debitering av avfallsverksamheten. Köp av plats inom socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har ökat med ca 12 mnkr. Under året lämnades också bidrag till statlig infrastruktur med 20,7 mnkr.

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet

Kommunens uppföljningsprocess innebär att verksamheten följs upp kommunövergripande fyra gånger per år, i kvartals- respektive delårsrapport samt två månadsrapporter med prognos. Nämnderna följer sina verksamheter löpande under året. För att uppnå en korrekt styrning av verksamheten är prognossäkerheten av avgörande betydelse och att nämnderna vid negativa budgetavvikelser beskriver vilka åtgärder som vidtagits respektive planeras

att vidtas för att få budgeten i balans. Rapportering om detta ska ske till kommunstyrelsen.

Nämndernas driftredovisning visade en positiv budgetavvikelse på 14,9 mnkr.

I tabellen nedan redovisas nämndernas budgetavvikelser i driftredovisningen.

Budgetavvikelser per nämnd

Mnkr	Budgetavvikelser	Jämförelsestörande post	Budgetavvikelse exklusive jämförelsestörande post
Kommunstyrelse	2,7		2,7
Valnämnd, Revision och Överförmyndare	0,2		0,2
Socialnämnd	8,5		8,5
Barn- och utbildningsnämnd	-4,7		-4,7
Kultur- och fritidsnämnd	0,4		0,4
Teknisk nämnd	7,7	-5,8	1,9
Miljö- och byggnadsnämnd	0,1		0,1
Summa	14,9	-5,8	9,1

Av tekniska nämndens budgetavvikelse på 7,7 mnkr utgjorde fastighetsverksamheten 0,2 mnkr, skattefinansierad verksamhet 7,3 mnkr samt avgiftsfinansierad verksamhet 0,2 mnkr.

Den jämförelsestörande posten på teknisk nämnd består av en återföring på 5,8 mnkr avseende avsättning för regresskrav i samband med översvämningarna 2014 som gjordes 2015. Samtliga regresskrav avseende översvämningarna 2014 är nu reglerade.

För en mer ingående analys av verksamheternas budgetavvikelser hänvisas till sidorna xx-xx samt driftredovisningen per nämnd och KF-verksamhet på sidorna xx-xx. Nedan redovisas prognossäkerheten totalt.

Helårsprognos, budgetavvikelser

Mnkr	mars	maj	augusti	oktober	Utfall
Nämndernas verksamheter	-1,0	1,7	4,9	6,9	9,1
Finansförvaltningen	36,0	39,5	44,5	43,2	54,0
Budgeterat resultat	24,8	24,8	24,8	24,8	24,8
Summa	59,8	66,0	74,2	74,9	87,9
Jämförelsestörande poster			-13,3	-13,3	-13,3
Årets resultat	59,8	66,0	60,9	61,6	74,6

Förbättringen under hösten kan till största delen härledas till finansförvaltningen.

Investerings- och exploateringsverksamhet

Investeringsutgifterna uppgår till 216,0 mnkr likvidmässigt*, vilket är 98,1 mnkr lägre än budgeterat.

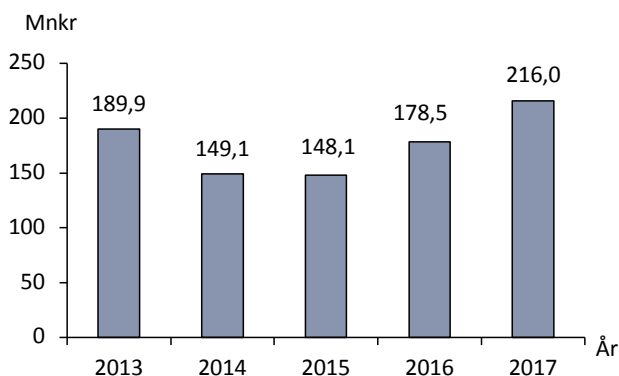
Bland de större investeringarna kan nämnas

KF projekt	mnkr
Kollektivtrafikstråk Vinstorpsvägen	68,0*
Strandskolan, nybyggn. Skola inkl. gy.sal	37,3
Lerviks förskola	31,9
N Karstorpsskolan om-/tillbyggn. Inkl. gy.sal	24,3
Tomtförvärv, Nians verksamhetsområde	11,3

* Samtliga inkomna fakturor är redovisade på projektet, 52,5 mnkr av dessa är ej utbetalda till entreprenören.

Investeringsbidragen uppgår till totalt 20,3 mnkr varav gatukostnadsersättningar 7,1 mnkr, anslutningsavgifter VA 2,0 mnkr och investeringsbidrag från staten 11,2 mnkr.

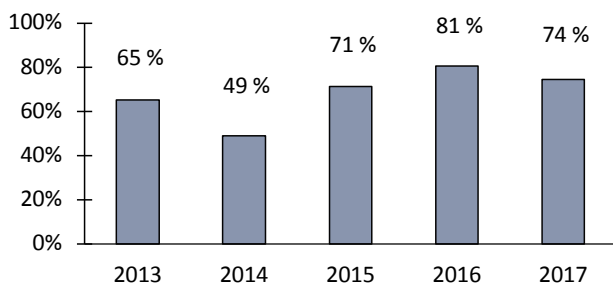
Nedan redovisas kommunens investeringar åren 2013-2017:

Den genomsnittliga investeringsnivån för de senaste fem åren uppgick till 176,3 mnkr.

Exploateringsverksamheten omfattar 20 projekt och årets resultat för verksamheten var -24 tkr.

Självfinansieringsgrad investeringar kommunen

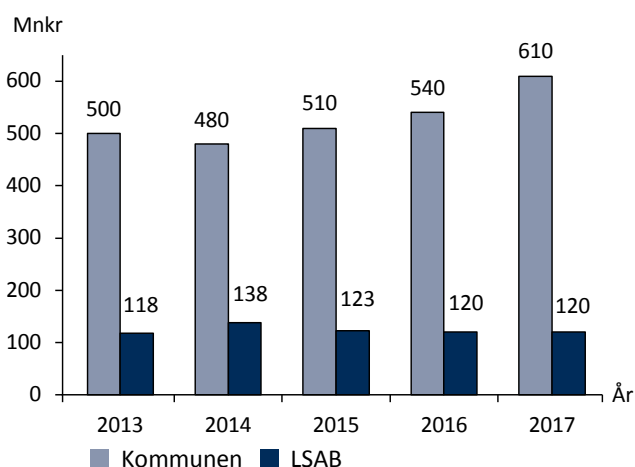
Självfinansieringsgraden är ett mått på i hur stor utsträckning som årets investeringar har finansierats med egna medel (årets avskrivningar och årets resultat). Självfinansieringsgraden låg i genomsnitt för de fem senaste åren på 69 %. För 2017 uppgår självfinansieringsgraden till 74 %. Det kassaflöde som Lomma kommun själv genererat under det gångna året uppgick till 161,0 mnkr.

För en utförlig investerings- och exploateringsredovisning hänvisas till sidorna 91-94.

Likviditet och lån

Sedan årets början har likviditeten förbättrats med 54,8 mnkr. Likvida medel per 2017-12-31 uppgår till 88,2 mnkr. Orsaken till den höga likviditeten är att Migrationsverket, i december 2017, gjort en engångsutbetalning om 23,2 mnkr samt att investeringsutgifterna blivit lägre än tidigare prognoser. Viss betalningsberedskap har även hållits med anledning av Kollektivtrafikstråk Vinstorpsvägen då diskussioner förts med Trafikverket om totalkostnaden för projektet. Låneskulden ökade med 70 mnkr under året och uppgår till totalt 610 mnkr vid årets slut. Fordran på Migrationsverket uppgick 2017-12-31 till 24,6 mnkr. Lomma Servicebostäder AB's låneskuld är oförändrad och uppgick vid årets slut till 120,0 mnkr.

Utvecklingen på låneskulden för kommunen respektive för Lomma Servicebostäder AB åren 2013-2017 redovisas nedan.

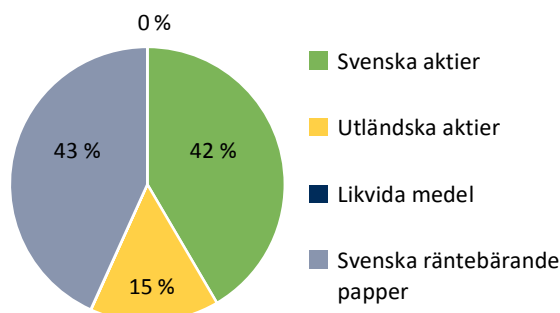
Pensionsförpliktelser och förvaltning av pensionsmedel

Kommunens totala pensionsförpliktelser uppgår till 395,9 mnkr. Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas inom linjen i balansräkningen som ansvarsförbindelse och uppgår till 373,7 mnkr inklusive löneskatt. Pensionsförpliktelser, särskilda avtalspensioner och liknande, intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen och uppgår till 22,2 mnkr inklusive löneskatt.

Kommunen har valt en försäkringslösning för huvuddelen av intjänade pensionsförmåner som annars skulle ha redovisats under posten "Avsatt till pensioner". Detta innebär att kommunen årligen betalar en försäkringspremie till vald pensionsadministratör (för närvarande KPA) som motsvarar det årets beräknade intjänade pensionsförmåner. Under 2017 betalades 6,4 mnkr in och totalt har 99,9 mnkr inbetalats sedan 2001.

Kommunen har sedan 1996 avsatt likvida medel som "öronmärkt" för pensionsändamål. Totalt har 108,2 mnkr avsatts vid olika tidpunkter. Sedan 1996 har all avkastning återinvesterats i förvaltningen. Syftet med förvaltningen är att uppnå långsiktig god avkastning med betryggande säkerhet. Detta sker främst genom

spridning av placeringarna mellan olika tillgångslag och förvaltare. För närvarande har Lomma kommun avtal med tre olika förvaltare.

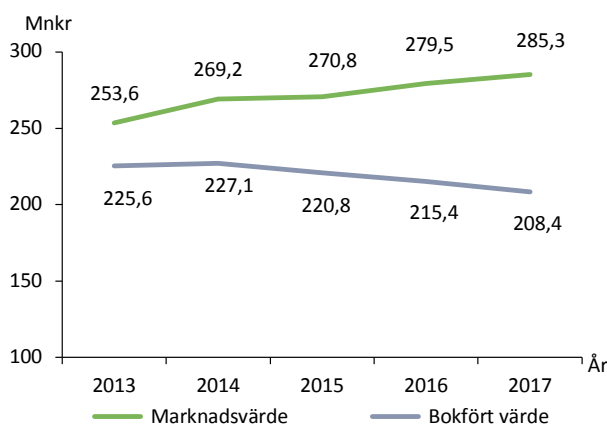

Tillgångsfördelningen vid årsskiftet är följande:

Enligt finanspolicyn får andelen aktier maximalt uppgå till 60 %, medan normalläget utgör 50 %. Som framgår ovan utgjorde aktieandelen vid årsskiftet 57 %.

Kommunfullmäktige beslutade 2013-02-07 om uttag ur pensionsmedelsförvaltningen. Enligt beslutet ska medel motsvarande 50 % av utbetalningarna inklusive löneskatt avseende den så kallade ansvarsförbindelsen tas årligen från pensionsförvaltningen och tillföras kommunens kassa. Ett uttag på 10,5 mnkr gjordes under året.

Marknadsvärdet på pensionsmedelsförvaltningen uppgick vid årsskiftet till 285,3 mnkr, en ökning med 5,8 mnkr trots uttag på 10,5 mnkr. Bokfört värde uppgick vid årets slut till 208,4 mnkr.

Nedan lämnas upplysningar om pensionsförpliktelse inklusive löneskatt och pensionsmedelsförvaltningen.

Mnkr	2016	2017
Avsättning för särskilda avtalspensioner och liknande förpliktelse	22,4	22,2
Ansvarsförbindelsen	384,7	373,7
Summa pensionsförpliktelse	407,1	395,9
Finansiella placeringar (bokfört värde)	215,4	208,4
Totala förpliktelse minus finansiella placeringar	191,7	187,5
Finansiella placeringar (marknadsvärde)	279,5	279,5
Förvaltade medel/pensionsmedel	68,7 %	70,6 %

Ansvarsförbindelsen minskade med 14,0 mnkr jämfört med föregående år. Enligt finanspolicyn är målet att successivt öka konsolideringsgraden, det vill säga att kvoten mellan förvaltade medel och totala pensionsförpliktelse ska öka. Konsolideringsgraden har ökat från 68,7 % per 2016-12-31 till 70,6 % per 2017-12-31.

Borgensåtaganden

Borgensåtagandena, exklusive solidarisk borgen till Kommuninvest i Sverige AB på 843,2 mnkr, uppgick till 176,5 mnkr, vilket är en ökning med 2,0 mnkr jämfört med 2016.

Av de totala borgensåtagandena avser 120,0 mnkr det helägda bolaget Lomma Servicebostäder AB. Övriga större borgensåtaganden avser Sydvaatten AB, 41,5 mnkr, AB Malmöregionens Avlopp, 4,8 mnkr, Habo Golf AB, 4,0 mnkr samt Sydvästra Skånes Avfalls AB, 3,4 mnkr.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska utveckling styrs av ett stort antal faktorer. Vissa kan påverkas genom kommunala beslut, medan andra ligger utanför kommunens kontroll. Ett sätt att beskriva kommunens beroende av omvärlden är att upprätta en känslighetsanalys. Nedan redovisas de ekonomiska konsekvenserna av olika händelser:

Känslighetsanalys	
Händelse	Förändring +/-
1 kronas förändring av kommunalskatten	68,1 mnkr
Förändrat invånarantal med 100, skatteintäkter, bidrag och utjämning	4,8 mnkr
Avgiftsförändring med 1 %	1,0 mnkr
Löneförändring med 1 %, inkl PO	5,7 mnkr
Förändring av verksamhetens kostnader med 1% (exkl löner och ersättningar)	6,9 mnkr
Förändrad upplåning med 10 mnkr	0,1 mnkr
10 heltidstjänster	5,2 mnkr

Även oförutsedda händelser kan således ha stor inverkan på kommunens ekonomiska utveckling. Det är därför viktigt att upprätthålla en finansiell beredskap på såväl kort som lång sikt.

Framtid

Inför framtiden är det nödvändigt att bibehålla och säkerställa en god ekonomisk utveckling. Av avgörande betydelse är att kommunens finansiella mål är i samklang med övergripande mål och nämndmål samt att målen verkligen blir styrande i praktiken.

Kommunens befolkningsprognos pekar på en långsiktigt fortsatt hög befolkningstillväxt. Skälet till detta är det omfattande bostadsbyggandet och kommunens attraktivitet som boendeort. De flesta åldersgrupperna förväntas öka i antal, men störst blir ökningen bland de unga, framför allt de åldersgrupper som går i grundskolan. Utöver befolkningstillväxten kopplat till bostadsbyggandet kommer kommunens flyktingmottagande också att bidra till en ökning av befolkningen. Inför framtagande av ny vision

för 2040 samt ny översiktsplan är det centralt i planeringen att, i det längre perspektivet, välja tillväxtscenario kopplat till befolkningsutvecklingen. Utveckling/förtätning av området mellan Bjärred och Borgeby, byggnation i Lomma Centrum Norra samt färdigställande av Lomma hamn väntas generera kraftigt ökat antal bostäder. Med framtida utbyggnad av Lommabanan etapp 2 möjliggörs införande av stationsuppehåll i Flädie och Alnarp.

Kommunens planering för att kunna tillhandahålla den kommunala service som kommuninvånarna kan förvänta sig är omfattande. Investeringsnivån är och har varit mycket hög både i anläggningar för kommunal service och i infrastruktur. Investeringsplanen för åren 2018-2020 omfattar investeringar på 490,4 mnkr. De fortsatt höga investeringsbehoven innebär en mycket stor och långsiktig belastning på ekonomin. För de närmaste tre åren kommer investeringarna att behöva lånefinansieras till drygt 26 % och låneskulden beräknas uppgå till 728 mnkr vid utgången av år 2019. Ränteläget är för närvarande mycket lågt men efterhand som räntan så småningom stiger ökar påfrestningarna på kommunens ekonomi ytterligare. Kommunens strävan bör vara att till en ännu större del självfinansiera investeringarna och om några år göra det till 100 %. Detta kräver en tydlig prioritering bland investeringsbehoven. Den stora investeringsvolymen är inte bara en stor belastning för kommunens ekonomi utan den ställer också stora krav på kommunens projektorganisation för att kunna genomföra projekten enligt tidplan. Projektorganisationen ska, för de närmsta åren kunna hantera en stor mängd exploateringsprojekt, byggprojekt och infrastrukturprojekt.

För kommunens långsiktiga ekonomiska utveckling är det viktigt att nämndernas ekonomi är i balans och att budgeten hålls samt att verksamhetens nettokostnad inte stiger procentuellt mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

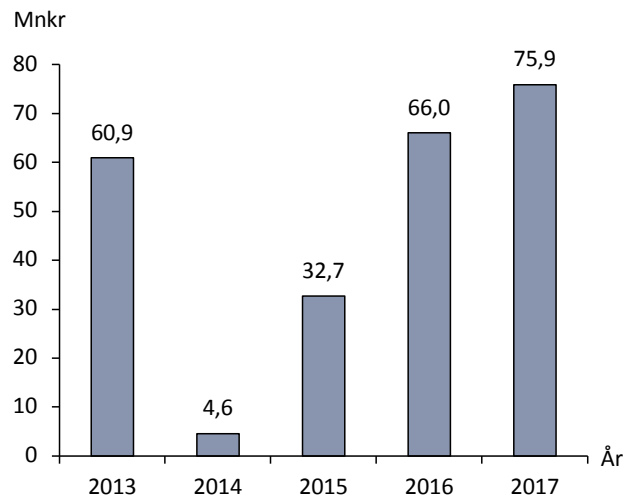
Lomma kommun bör ha en resultatnivå på åtminstone 3,0 % av skatter, statsbidrag och utjämning framöver för att möta utmaningar i form av bland annat förväntade volymökningar och en hög investeringsnivå. En stor utmaning ligger i att klara omställning av kommunens verksamheter för att uppfylla ökade krav från den allt större befolkningen. Hur kommunen lyckas fortsätta effektiviseringen av sina verksamheter är avgörande för ekonomin. Digitalisering är en viktig del i detta arbete. Det kommer också att behövas fortsatta verksamhetsanpassningar med omprioriteringar, såväl inom som mellan verksamheterna. En annan stor utmaning för framtiden är att kunna rekrytera och behålla kompetenta medarbetare. Konkurrensen om kompetent personal ökar mer och mer.

Konjunktorens inverkan på skatteintäkternas utveckling för de närmaste åren innebär att det ständiga arbetet med rationaliseringar och effektiviseringar måste fortsätta. Ökningstakten av skatteunderlaget kommer att bli svag under planperioden. Det reala skatteunderlagets förändring förväntas till och med bli svagt negativt år 2020. Det pågår också en utredning av det nationella kostnadsut-

jämningssystemet som kan påverka kommunens bidrag. För att bibehålla en balans i ekonomin kommer det att krävas fortsatt kostnadskontroll och strikt budgetdisciplin. Hur kommunen lyckas hålla kostnadsökningarna i nivå med ökningen av skatteintäkterna är helt avgörande för den ekonomiska utvecklingen.

Sammanställd redovisning

Årets resultat i koncernen Lomma kommun uppgår till +75,9 mnkr.

Delar av den kommunala verksamheten bedrivs i bolagsform. Koncernen Lomma kommun består, förutom kommunen själv, av tre bolag, Lomma Servicebostäder AB (100 %), Lomma Uthyrningsfastigheter AB (100 %) och AB Malmöregionens Avlopp (40 %).

Omsättningen på bolagsverksamheten är dock relativt begränsad. Ungefär 6,4 % av kommunens totala tillgångar finns i de kommunala bolagen. Bolagens verksamhet uppvisar följande resultat efter finansiella poster:

Lomma Servicebostäder AB	0,6 mnkr
Lomma Uthyrningsfastigheter AB	0,0 mnkr
AB Malmöregionens Avlopp	0,0 mnkr

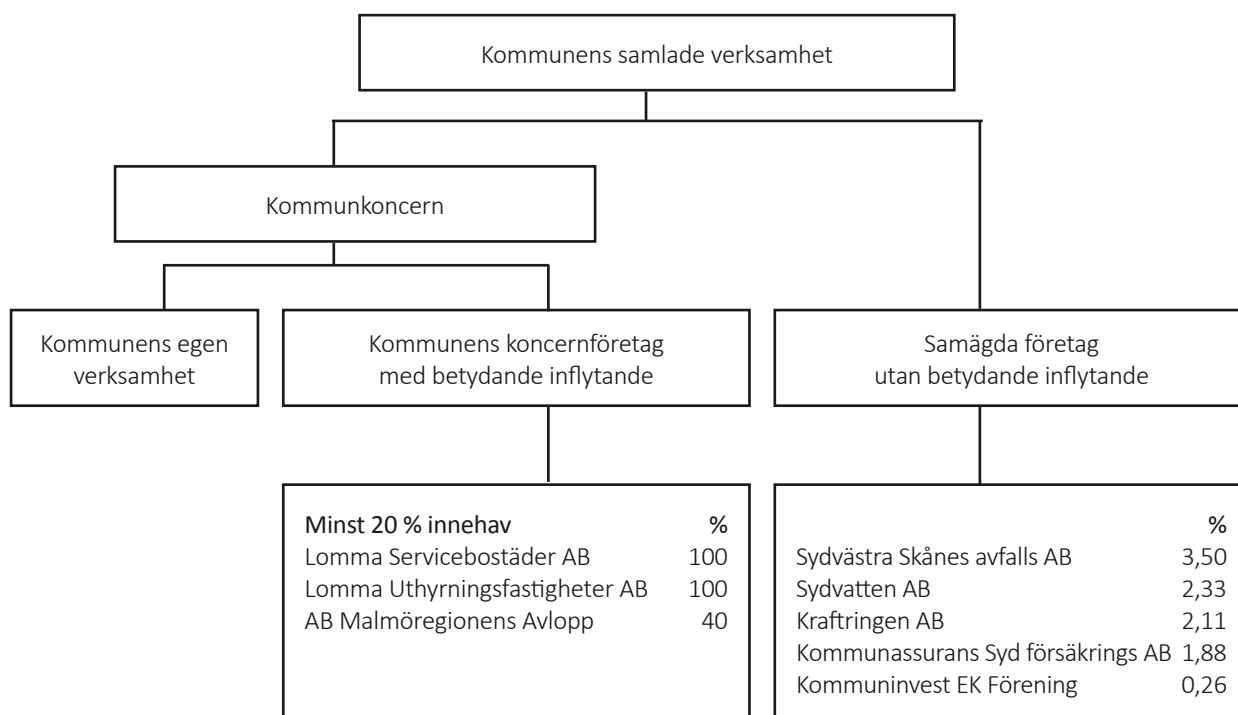
LSAB's låneskuld uppgår till 120,0 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med 2016.

Komunfullmäktige har beslutat (KF § 74, 2016-09-08) föreslå att Lomma UthyrningsFastigheter AB avvecklas på så sätt att bolaget träder i frivillig likvidation då syftet med bolaget har upphört. Vid ordinarie bolagsstämma i Lomma Uthyrningsfastigheter den 18 april 2017 fattades beslut om att bolaget ska träda i frivillig likvidation. Bolagsstämman gav VD i uppdrag att anlita advokatfirma med lämplig sakkunskap som likvidator av bolaget. Datum då företaget ska gå i likvidation är beräknat att ske 2018-03-15, då bolagets samtliga åtaganden och engagemang skall vara avvecklade.

I Lomma Kommuns bokslut har bolagets värde skrivits ned med 575 tkr och utgående värde motsvarar värdet på balansdagen 2016-12-31.

Uppgifter om väsentliga händelser för de kommunala bolagens verksamhet under året finns på sidorna 72-73.

Kommunens samlade verksamhet

Ekonomiska engagemang mellan kommunens koncernföretag

Intäkter, kostnader, fordringar och skulder, mnkr				
Enhet	Försäljning		Borgen	
	Köpare	Säljare	Givare	Mottagare
Lomma kommun	20,8	1,1	124,8	
Lomma Servicebostäder AB	1,0	15,4		120,0
Lomma Uthyrningsfastigheter AB	0,1			
AB Malmöregionens Avlopp		5,4		4,8

Kommunala entreprenader

För att en kommunal entreprenad ska anses föreligga förutsätts att:

- det finns avtal mellan kommunen och producenten
- kommunen har ett huvudansvar för att tjänsten erbjuds kommunmedborgarna
- verksamheten annars skulle drivas i egen regi

Entreprenör	Verksamhet	Belopp mnkr	Procent av total oms
Frösunda omsorg AB			
Attendo Sverige AB	Hälsa vård och omsorg	111,9	8,0 %
Lunds kommun m.fl.	Gymnasieskola	93,1	6,6 %
Montessori Bjerred m.fl.	För- och grundskola	52,8	3,8 %
PEAB	Gatu- och Parkarbeten	24,3	1,7 %
Samhall AB; Förenade Service AB	Städ	11,5	0,8 %
Staffanstorps kommun	Räddningstjänst	9,9	0,7 %
Övriga entreprenörer		7,2	0,5 %
TOTALT		317,9	22,1 %

Personalredovisning

I följande redovisning ges en sammanfattande bild av medarbetarperspektivet i Lomma kommun. Ambitionen är att redovisningen ska utgöra en grund för analys och uppföljning samt strategiska bedömningar avseende framtida inriktning på arbetsgivarpolitiken.

Kommunens medarbetarperspektiv utgår ifrån kommunfullmäktiges övergripande mål att "Lomma kommun ska vara en attraktiv, utvecklande arbetsgivare som erbjuder en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö."

Attraktiv arbetsgivare

En god och hälsofrämjande arbetsmiljö är en förutsättning för Lomma kommuns förmåga att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare. En viktig del i detta är att erbjuda ett hållbart arbetsliv både för medarbetare och för chefer samt verka för bättre förutsättningar för chefer att arbeta med hälsofrämjande arbetsplats.

2016 startade Lomma kommun projekt *Jobba@Lomma*. Målet med projektet är att fastställa en sammanhållen strategi för kommunens långsiktiga arbete med att bli en attraktiv arbetsgivare. Strategin bygger på medarbetarnas egna uppfattningar om vad som krävs och förväntas av en modern arbetsgivare, vilket togs fram genom en enkät till alla anställda. Flera utvecklingsområden identifierades såsom professionell och personlig utveckling, ledarskap, lön och förmåner, delaktighet och feedback. Några av aktiviteterna som genomförts är ett nytt introduktionskoncept för nya medarbetare, förnyelse av kommunens värdegrund, hälso- och miljötävling samt höjt friskvårdsbidrag.

Inom projektets ram beslutades att, tillsammans med Burlöv- och Kävlinge kommun, ansöka om ESF-medel, som senare också tillföll de tre kommunerna, till ett projekt kallat *PEPP* (Personligt Engagemang På Plats - för ett hållbart arbetsliv). Det övergripande syftet är att ge ökade förutsättningar för ett hållbart arbetsliv både för ledare och för medarbetare. Projektet startade i november, löper över två år och kommer att fokusera på engagerat medarbetarskap, hälsofrämjande ledarskap och organisatoriska förutsättningar.

Värdegrund

Under hösten har kommunens värdegrund uppdaterats med tillhörande verktyg. Förnyelsearbetet bedrevs inom projekt *Jobba@Lomma* med hjälp av kommunens ledningsgrupp och ledarforum.

Målsättningen har varit att behålla de grundläggande värdeorden men sätta ett ökat fokus på vad de ska åstadkomma, nämligen **glädje** och **engagemang**. Kvar av de fyra tidigare värdeorden som ska leda oss dit är **öppenhet**, **respekt** och **ansvar**.

ÖPPENHET:

Vi är välkomnande, nyfikna och prestigelösa. Vi inbjuder till samarbete och nytänkande.

RESPEKT

Vi har tillit till och förståelse för varandra och varandras uppdrag, förutsättningar och olikheter. Vi visar omtanke.

ANSVAR:

Vi agerar med fokus på vårt uppdrag, tar initiativ och bidrar till helheten.

Kompetensförsörjning

	Tillsvidare		Visstid		Totalt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Kommunstyrelsen	68	70	10	14	78	84
Barn- och utbildningsnämnden	788	848	172	127	960	975
Kultur- och fritidsnämnden	51	57	15	12	66	69
Socialnämnden	222	196	42	33	264	229
Tekniska nämnden	50	44	1	4	51	48
Miljö- och byggnadsnämnden	15	16	6	8	21	24
Totalt	1 194	1 231	246	198	1 440	1 429

Antalet anställda varierar över året, främst bland de visstidsanställda. För att undvika jämförelsestörande uppgifter redovisas i detta sammanhang antalet anställda vid en bestämd tidpunkt, den 31 december respektive år. År 2017 uppgick antalet anställda till 1 429 personer, vilket är en minskning med 11 personer jämfört med 2016.

Vid omräkning av antalet anställda till årsarbetare innebär det 1 326 årsarbetare, vilket är en minskning med 10 årsarbetare.

Inom barn- och utbildningsnämndens område har antalet tillsvidareanställda ökat med 60 personer samtidigt som antalet visstidsanställda har minskat. Ökningen av tillsvidareanställda beror på kommunens tillväxt och förändrade förutsättningar för att rekrytera kvalificerade medarbetare vid vakanser. Det är svårigheter att rekrytera visstidsanställda. För att kunna bemanna organisationen vid ordinarie medarbetares föräldraledigheter och sjukfrånvaro har erbjudande om tillsvidareanställning för vikarier krävts i högre omfattning. Det har även skett en förändring i verksamheternas bedömning av vilken bemanning som behövs för att tillgodose elevernas olika behov för att deras rätt till utbildning ska kunna tillvaratas.

Kultur- och fritidsnämnden har ökat antalet anställda under året. Kommunen tog över Pilängsbadet i kommunal regi den 1 juli 2017, vilket medförde tre nya medarbetare. Kultur- och fritidsnämnden bedriver fritidsklubbssamverksamhet på uppdrag av barn- och utbildningsnämnden. I samband med förnyat uppdrag omvandlades ett antal visstidsanställningar till tillsvidareanställningar.

Socialnämndens minskning med 35 personer beror på att verksamheter inom integration har lagts ned, vilket medfört att medarbetare blivit uppsagda på grund av arbetsbrist. Samtidigt har viss utökning skett inom individ- och familjeomsorg, med anledning av ett ökat antal ärenden samt inom hälsa, vård och omsorg, då antalet äldre har ökat.

Tekniska nämnden har minskat med tre personer, vilket förklaras av dels effektiviseringsåtgärder och dels vakanta tjänster. Antalet visstidsanställda har ökat inom tekniska nämndens områden och beror på ett ökat antal större infrastrukturprojekt.

Miljö- och byggnadsnämnden har utökats med tre personer. Det beror bland annat på ett ökat antal resurskrävande bygglov och utökning inom miljöstrategiska enheten.

Barn- och utbildningsnämnden är den största verksamheten och står för 68 % av de anställda. Av samtliga anställda var 86 % tillsvidareanställda och 14 % visstidsanställda, vilket är en ökning av antalet tillsvidareanställda med tre procentenheter.

Heltid/deltid

I enlighet med det centrala kollektivavtalet, Huvudöverenskommelse 2016, mellan Sveriges kommuner och landsting och Kommunal, har grunden till en heltidsplan arbetats fram tillsammans med Kommunal. I den centrala överenskommelsen är parterna överens om att heltid ska vara norm och att fler ska arbeta heltid i framtiden. Arbetet kommer att fortsätta under kommande år tillsammans med berörda verksamheter. Genom att fler arbetar heltid och längre skulle rekryteringsbehovet minska

avsevärt. Heltidsplanen ska stämmas av årligen fram till den 31 maj 2021.

	Heltids- anställningar	Deltids- anställningar
Kommunstyrelsen	87 %	13 %
Barn- och utbildningsnämnden	77 %	23 %
Kultur- och fritidsnämnden	55 %	45 %
Socialnämnden	52 %	48 %
Tekniska nämnden	96 %	4 %
Miljö- och byggnadsnämnden	92 %	8 %
Totalt	74 %	26 %

Personalomsättning

Under året lämnade 240 medarbetare sina tillsvidareanställningar i kommunen. Av dessa avgick 22 medarbetare med ålderspension, 30 medarbetare blev uppsagda på grund av arbetsbrist och resterande slutade på egen begäran eller av annan orsak.

	2016	2017
Kommunstyrelsen	13 %	19 %
Barn- och utbildningsnämnden	17 %	18 %
Kultur- och fritidsnämnden	5 %	7 %
Socialnämnden	15 %	29 %
Tekniska nämnden	16 %	16 %
Miljö- och byggnadsnämnden	25 %	6 %
Totalt	16 %	19 %

Personalomsättningen uppgick till 19 %, vilket är en ökning med tre procentenheter. Störst personalomsättning hade socialnämnden och lägst personalomsättning hade miljö- och byggnadsnämnden. Exkluderat pensionsavgångar och uppsägningar på grund av arbetsbrist blir den totala personalomsättningen för Lomma kommun 15 %. Socialnämndens ökade personalomsättning beror på att verksamheter inom integrationen har lagts ned. Personalomsättningen för socialnämnden, exklusive uppsägningar på grund av arbetsbrist, uppgår till 16 %.

Personalkostnader

De totala personalkostnaderna uppgick 2017 till 748,9 mnkr. Nedan redovisas personalkostnadernas utveckling under den senaste femårsperioden.

Personalkostnader, 5 år

mnkr	2013	2014	2015	2016	2017
Löner m.m.	389	400	430	495	517
Arbetsgivaravgifter	118	121	131	153	161
Pensioner	53,3	58,1	59,3	60,9	64
Övrigt	7,3	7,1	6,4	7,7	7,6
Summa	568	586	626	717	749

De direkta lönekostnaderna ökade mellan åren 2016 och 2017 med 29,4 mnkr. Detta förklaras av de avtalsenliga löneökningarna, ökad andel tillsvidareanställda samt marknadslöneläget.

Pensionskostnaderna ökade med 3,1 mnkr jämfört med 2016. Pensionsutbetalningar avseende den avgiftsbestämda ålderspensionen ökade med 2,3 mnkr sedan 2016. Försäkringspremien för förmånsbestämd ålderspension ökade under året. Premien uppgår till 9,4 mnkr inklusive särskild löneskatt, vilket är en ökning med 3,9 mnkr jämfört med 2016. Detta beror på att fler anställda har blivit berättigade till den förmånsbestämda ålderspensionen. Under året har en person erhållit särskild avtalspension.

Kostnaden för timanställda uppgår till 36,9 mnkr inklusive personalomkostnader, vilket är en minskning med 4,7 mnkr sedan föregående år. Barn- och utbildningsnämnden har på grund av negativ ekonomisk prognos under hösten vidtagit åtgärder för att minska antalet visstidsanställda, genom att införa restriktiv vikariatillsättning och vakansprövning.

Feriearbete för ungdomar

Av 340 sökande erbjöds 124 ungdomar, 16-18 år, feriearbete i kommunens verksamheter och hos kommunens entreprenörer. Under året utgick statligt bidrag från Arbetsförmedlingen till feriearbeten, vilket gjorde att fler platser kunde anordnas. Ferieplatserna var fördelade främst inom äldre- och handikappomsorg, park- och grönyteskötsel och barnomsorgs- och fritidsverksamhet. Ungdomarnas utvärderingar visade att de trivdes bra och blivit väl omhändertagna på arbetsplatserna.

Extratjänster

Extratjänster är en arbetsfrämjande åtgärd som till stor del finansieras av särskilt anställningsstöd från Arbetsförmedlingen. Anställningen får pågå under max två år. Vid årets slut var 21 medarbetare anställda på extratjänster, samtliga inom barn- och utbildningsnämndens område.

Jämställdhet

Av samtliga anställda är andelen män 22 % och andelen kvinnor 78 %, vilket är samma fördelning som förra året. Både inom barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter är kvinnodominansen stor, även inom kultur- och fritidsnämndens område dominerar kvinnorna. Inom kommunstyrelsens, tekniska näm-

dens och miljö- och byggnadsnämndens verksamheter råder en jämn könsfördelning. Kommunens ledningsgrupp är jämställd. Övrig chefs- och arbetsledargrupp är kvinnodominerad.

Lönekartläggning

Årets lönekartläggning genomfördes under mars och det kunde konstateras att Lomma kommun inte har några osakliga löneskillnader. Vid kartläggningen konstaterades vidare att kommunens anvisningar för lönesättning är könsneutral och tillsammans med årliga lönekartläggningar, ger förutsättningar för en jämställd utveckling av organisationens löner.

Arbetsmiljö och hälsa

Den totala sjukfrånvaron inom kommunen har ökat jämfört med år 2016. En av anledningarna är en högre andel långtidssjukfrånvaro. Sjukfrånvaron under vintermånaderna tenderar att ha högre andel korttidssjukfrånvaro än under övriga året. Inom kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden, kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden noteras ett fåtal medarbetare med längre sjukfrånvaroperiod. Inom barn- och utbildningsnämnden är sjukfrånvaron högst inom förskolan.

Sjukfrånvaro per yrkesgrupp

Yrkesgrupp	Sjukfrånvaro Totalt		Sjukfrånvaro > 60 dgr av total sjukfrånvaro	
	2016	2017	2016	2017
Adm. personal	3,4 %	5,0 %	10,6 %	36,6 %
Kökspersonal	5,8 %	5,3 %	29,6 %	25,9 %
Lärare	3,0 %	2,6 %	20,3 %	17,3 %
Vårdbitr/Undersk	9,8 %	7,2 %	55,5 %	50,4 %
Barnskötare	8,4 %	10,2 %	33,1 %	40,2 %
Fritidspedagoger	6,2 %	5,3 %	25,1 %	23,8 %
Förskollärare	7,9 %	8,9 %	29,7 %	32,2 %

I jämförelse med 2016 minskade den totala sjukfrånvaron samt långtidssjukfrånvaron för samtliga yrkesgrupper förutom för barnskötare, förskollärare och administrativ personal.

En analys av detta är att förskolans personal är mer utsatta för infektioner på grund av verksamhetens art.

Sjukfrånvaro

	Tillgänglig arbetad tid timmar		Sjukfrånvaro totalt		Sjukfrånvaro > 60 dagar av total sjukfrånvaro	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Samtliga anställda	2 736 636	2 790 461	5,7 %	6,0 %	29,4 %	33,3 %
Kvinnor	2 113 333	2 170 320	6,3 %	6,6 %	31,6 %	34,7 %
Män	623 303	620 141	3,5 %	3,6 %	16,0 %	24,6 %
Åldersgrupp						
- 29 år	332 247	304 373	5,0 %	5,0 %	8,8 %	5,5 %
30-49 år	1 308 780	1 323 625	5,5 %	5,9 %	20,4 %	22,6 %
50 år -	1 095 609	1 162 463	6,1 %	6,3 %	44,4 %	50,6 %

Personal inom så kallade kontaktyrken har nationellt sett högre sjukskrivningstal än de som har en lägre grad av sociala kontakter. Flera av förvaltningarna har, tillsammans med företagshälsovården, genomfört hälsoronder för att bland annat komma tillrätta med korttidsfrånvaro. Inom UKF-förvaltningen har man haft ett partsgemensamt arbete med fokus på friskare arbetsplatser där det tagits fram en verktygsväska som stöd i arbetsmiljöarbetet.

Arbetsmiljö/rehabilitering

Målsättningen med allt arbetsmiljöarbete är att förebygga att medarbetare utsätts för ohälsa och olycksfall. En sund och hälsosam arbetsplats ökar förutsättningarna för ett aktivt rehabiliterings- och anpassningsarbete. Dokumentet rehabiliteringsprocess för Lomma kommun samt en medarbetarhandbok vid rehabilitering har uppdaterats och följs upp med en utbildning för samtliga chefer och arbetsledare. Arbetet med organisatorisk och social arbetsmiljö har dokumenterats och reglerar främst ohälsosam arbetsbelastning, arbetstidens förläggning och hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling. Lomma kommun har kompletterat personalsystemet med ett rehabiliteringsverktyg kallat Adato. Adato är i första hand ett dokumentationsverktyg som håller reda på sjukfrånvaron som registreras löpande och ger chefen påminnelser genom e-postmeddelande för bevakning av de lagstadgade gränserna i rehabiliteringskedjan. En utbildningsinsats genomfördes i september för varje chef och arbetsledare.

Lomma kommun har avtal med Avonova Hälsa om företagshälsovårdstjänster. Avtalet omfattar en årlig ramtid om 900 timmar. Timmarna fördelas efter kommunens behov. Största andelen av nyttjad företagshälsovård faller under kategorin hälsa och rehabilitering.

Friskvård

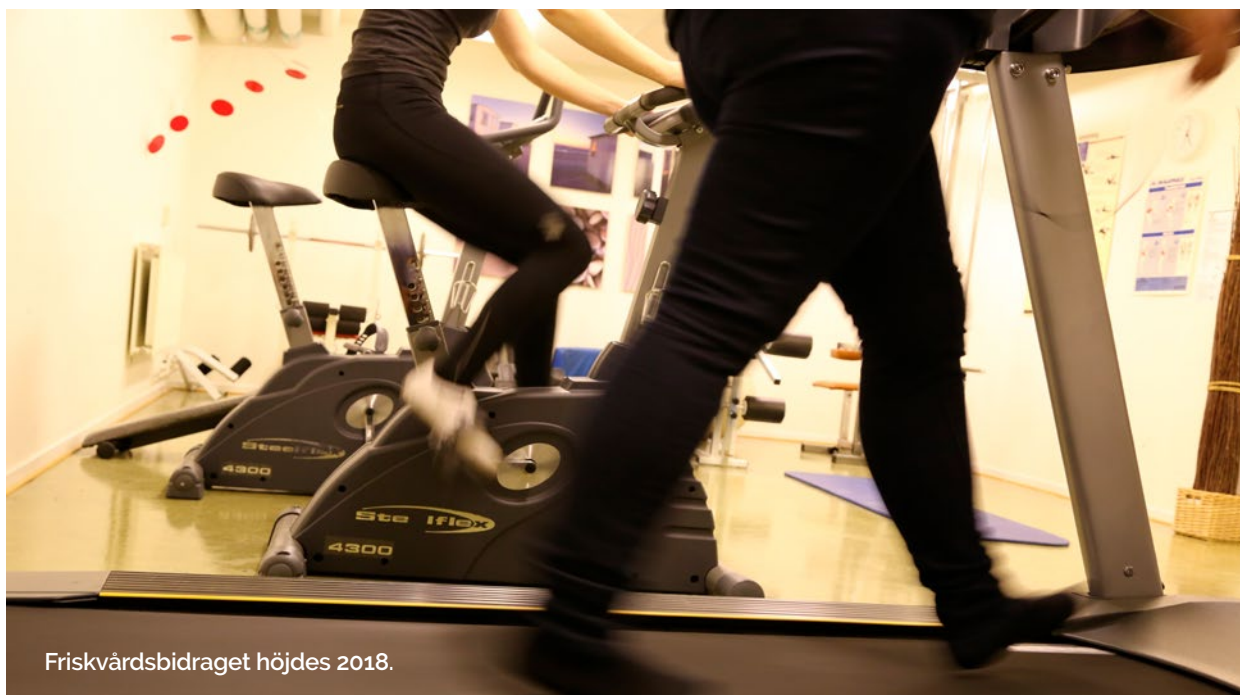
Lomma kommun erbjuder samtliga anställda upp till 900 kr i friskvårdsbidrag per år. Under 2017 har 737 personer utnyttjat denna möjlighet. From 2018 är friskvårdsbidraget höjt till 1 500 kr per år. Bidraget kan användas till alla de friskvårdsaktiviteter som Skatteverket klassar som fria från förmånsbeskattning, vilka 2018 har utökats med till exempel golf och ridning.

Arbetsmiljöenkät

2017 års arbetsmiljöenkät resulterade i en svarsfrekvens på 76 %, en ökning med 2 % från förra året. Andelen medarbetare som kan rekommendera Lomma kommun som arbetsgivare ökade med 4 procent till 76 %. Enkäten mäter områden som motivation (4,08), ledarskap (4,06), styrning (4,11), arbetsförhållanden (3,54), arbetsklimat (3,97), samarbete (3,72) och information (3,49). Svaren graderas i en femgradig skala och inom parantes anges årets resultat som ligger relativt stabilt i jämförelse med de två föregående mätningarna. Enkäten mäter också om man upplevt sig trakasserad eller hotad under de senaste tolv månaderna.

Kommunens HME-index landar även i år på 77, därmed uppnås inte målsättningen på 78. HME står för hållbart medarbetarengagemang och baseras på mätområdena motivation, ledarskap och styrning. Indexet ska ge en indikation på medarbetarnas nöjdhet med arbetsgivaren.

Flera av mätområdena visar goda resultat med ett genomsnitt på cirka 4. Störst förbättringspotential finns inom området arbetsförhållande där bedömningen om medarbetaren erbjuds tillräcklig kompetensutveckling för att utföra sitt arbete. Möjligheten att hinna med sitt arbete inom normal arbetstid visar lägst resultat i hela undersökningen (ca 3,4). Beträffande information ges betyget 3,5 för möjligheter att hitta information, dels om kommunen och dels om vad som behövs i arbetet.

Friskvårdsbidraget höjdes 2018.

Miljöredovisning

Miljöredovisningen sammanställs för att åskådliggöra några viktiga miljötrender i Lomma kommun som geografiskt område. Med hjälp av nyckeltalen kan förändringar följas och jämföras över tid. I årets bokslut presenteras några miljönyckeltal som får spegla miljösituationen inom områdena vatten, avfall och klimatpåverkande utsläpp. En redovisning av övrigt arbete som skett under året för att säkra ekosystemtjänster, skydda natur och uppfylla miljömålen sker i slutet av kapitlet.

VATTEN

Åarna

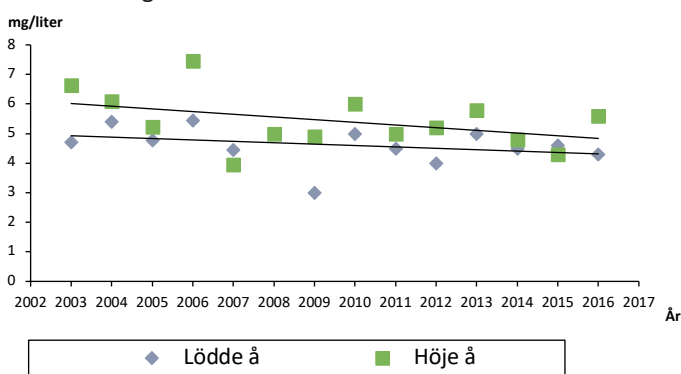
Flera stora vattendrag flyter genom kommunen på sin väg mot Öresund och Lommabukten. I Lödde-/Kävlinge å och Höje å sker kontinuerliga vattenkontrollmätningar via respektive vattenvårdsförbund eller vattenråd. Resultaten av mätningarna sammanställs med ett års fördröjning och redovisas i respektive årsrapport som finns på www.hojea.se respektive www.kavlingeans-vvf.com. Vattenkontrollen i de största vattendragen från 2016 visade att näringsämneshalterna av kväve och fosfor för Höje å var i nivå med halterna de senaste åren. Av den totala mängden näringsämnen som transporterades till havet från Höje å hade 26 % (90 ton) av kvävet och 18 % (1,5 ton) av fosfor sin källa i de reningsverk som belastar ån. För Kävlingeån var motsvarande andel 8 % (2,2 ton fosfor) respektive 9 % (133 ton kväve) och Borgeby reningsverk hör till en av de största punktkällorna för fosfortillförseln.

Totalt beräknas ca 8 ton fosfor och 351 ton kväve ha förts ut till Lommabukten via Höje å under 2016 och via Kävlingeån är motsvarande belastning 17 ton fosfor och 1 148 ton kväve. Den långsiktiga trenden för fosfor är långsamt stigande och för kväve fortsatt minskande för både Höje å och Lödde-/Kävlingeå. En stigande trend för fosfor kan närmast förklaras med ökande befolkningens mängd och högre utsköljningseffekter på grund av häftigare regn. En av anledningarna till de positiva effekter som ändå syns är de kommunala samarbeten som skett inom Höje å-projektet respektive Kävlingeåns vattenvårdsprogram. I det kommunala samarbetet inom Höjeå-projektet, har drygt 80 dammar och våtmarker anlagts inom avrinningsområdet till och med 2016. Damarna upptar en sammanlagd yta på ca 110 ha.

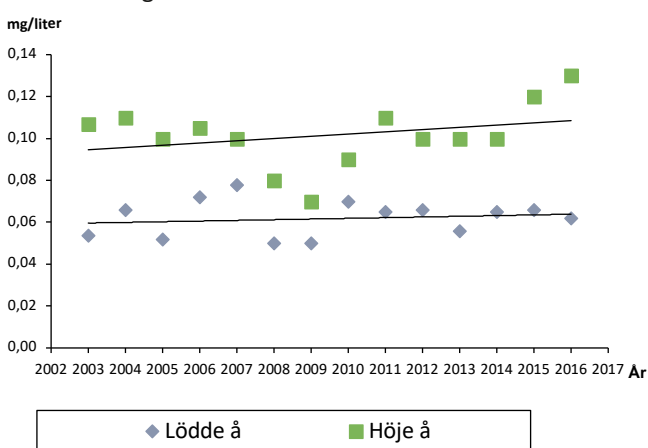
Den genomsnittliga reduktionen i Höjeåprojektets samtliga dammar och våtmarker har beräknats till 560 kg kväve och 23 kg fosfor per ha och år. Totalt innebär detta en årlig reduktion av 62 ton kväve och 2,5 ton fosfor. Detta kan sättas i relation till den årliga uttransporten av kväve och fosfor som under åren 2003-2016 varierat mellan 320-880 ton för kväve och 3,4 - 12,5 ton för fosfor. Teoretiskt beräknas alltså de dammar som anlagts hittills, under lågflö-

desår, kunna stå för en halvering av fosfortransporten och en 15 % reduktion av kvävetransporten. Fluktuationerna mellan åren är dock mycket stor. Motsvarande siffra för Kävlingeåns avrinningsområde är en total anlagd yta för dammar och våtmarker på mer än 360 ha, som beräknas reducera minst 200 ton kväve respektive 8 ton fosfor per år. Den senaste 12-årsperioden har halterna för fosfor varit 23 % lägre och för kväve 30 % lägre än föregående 12-årsperiod. De nya våtmarkerna är en bidragande orsak till denna nedgång. Trots det är det viktigt att försöka vända trenden med ökande halter fosfor då detta på sikt skadar vattenkvaliteten även i Lommabukten.

Åarnas näringstillstånd - kvävehalt

Åarnas näringstillstånd – fosforhalt

Näringstillståndet i kommunens två största åar, beskrivet som flödesviktade kväve- respektive fosforhalter. Provtagningsstationerna ligger vid Högsmölla i Lödde å och vid Trolleberg i Höje å.

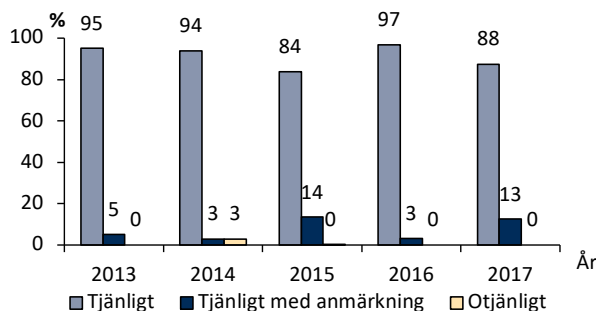
Källa: Ekologgruppen Landskrona, ALcontrol Laboratories Linköping och Pelagia miljökonsult AB Umeå.

Badvatten

Utsläpp av föroreningar i vattendrag och kustområdet påverkar badvattenkvaliteten vid kommunens stränder. Miljötillsynsenheten undersöker badvattenkvaliteten och provtagning har under sommaren 2017 skett på de fyra så kallade EU-badplatserna vid åtta tillfällen. Då det är många

som badar efter den officiella badsäsongen kontrolleras badvattenkvaliteten även en tid efter säsongen. Vattenkvaliteten har under sommaren 2017 varit relativt god. Inte vid något tillfälle har vattnet varit otjänligt. Vid några tillfällen har kvaliteten på badvattnet varit tjänligt med anmärkning vid Lommas badplatser. Detta är ett återkommande problem i denna del av Lommabukten som förmodligen delvis beror på hur föroreningar förflyttar sig med strömmarna i bukten från utsläppspunkterna för Sjölundaverken.

Badvattenkvalitet

Staplarna visar andel av samtliga prov.
Källa: Miljötillsynsenheten, Lomma kommun.

Avloppsvatten

Borgeby avloppsreningsverk är kommunens enda reningsverk och behandlar avloppsvatten från Bjärred, Borgeby, Fjellie och Flädie och omgivande landsbygdsområde i Lomma kommun. Hit går nästan halva mängden av kommunens spillvatten, resterande går till Sjölanda avloppsreningsverk i Malmö. Cirka 9 % av dagvattnet och avloppsvattnet går i samma ledning till reningsverket. Övrigt dagvatten avleds separat från avloppet.

Verket beräknas, efter en mindre utbyggnad, på ett betryggande sätt kunna behandla det avloppsvatten som blir följden av den planerade bostadsutbyggnaden fram till 2030. Det nya tillståndet, som togs i bruk vid årsskiftet 16/17, har även skärpt reningskraven för fosfor och de organiska substanser som kräver syre vid nedbrytning. Av inkommande syrekrävande substanser klarar verket att ta bort över 98 %. För närsalterna fosfor och kväve är motsvarande siffror 96 % och 87 %. Detta goda resultat har kunnat uppnås trots att det inkommande flödet ökat med 3 %, som en följd av höstens nederbörd. Normalt ska inte regnvatten ledas till reningsverket men det är ofrånkomligt med en viss ökad tillrinning när årsnederbörden under året varit runt 30 % större än ett normalår.

Uppföljning av 2016 års inspektioner av enskilda avlopp har fortsatt under 2017. Under 2017 har 44 objekt klassats som enskilda avlopp. Av dessa är 18 ej godkända enskilda avlopp. VA-enheten arbetar med om och, i så fall, när inkoppling till det kommunala VA-nätet kan ske.

Kust och hav

Lomma kommun var tillsammans med Malmö, Helsingborg och Simrishamn värd för KIMO:s internationella styrelsemöte. Ett 80-tal representanter för europeiska kustkommuner besökte Lomma i oktober. I Öresundsvat-

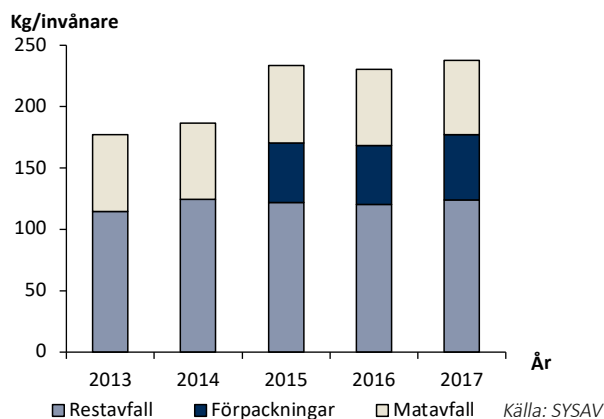
tensamarbetet har främst arbetet med ett gemensamt dansk- svenskt naturskydd av Öresund varit i fokus. I Öresunds vattenvårdsförbund, som står för recipientkontrollen i Öresund, har arbetet för att ta fram ett nytt provtagningsprogram tagit mycket tid i anspråk.

AVFALL

Lomma arbetar enligt avfallsplanen med att minska avfallet, öka återvinningen och skapa en renare miljö; alla tre områden med fokus på hållbarhet. Avfallsplanen bygger på avfallstrappan som ska vara vägledande för avfallshandlingen i hela EU, och appliceras vid till exempel politiska beslut och vid avfallsplanering. Avfallstrappan innebär att avfallet i första hand minimeras, i andra hand återanvänds, därefter följer materialåtervinning, energiåtervinning genom förbränning och i sista hand deponering. Tillämpningen av denna prioritering är ett viktigt mål för kommunen och för Sysav AB (Sysav är det gemensamma bolaget för avfallshandling för 14 sydsvenska kommuner).

I god avfallshandling ingår förutom att minska mängden avfall, även att minska avfallets farlighet. Om farligt avfall inte sorteras ut från restavfallet går det till förbränning, och det finns en risk att de farliga ämnena kan spridas till miljön. Insamlingen av farligt avfall i Lomma kommun sker främst vid återvinningscentralerna i Lund och Malmö. Under de senaste åren har insamlad mängd farligt avfall i kommunen legat på en konstant nivå av ungefär tre kilo per person. Farligt avfall kan även samlas in genom Farligt avfall-bilen som stannar två gånger per år i Lomma och Bjärred, samt genom Samlaren. Under 2017 har återvinningen av hushållsnära avfall i fyrfackskärl fortsatt, det är obligatoriskt att sortera ut matavfall. Allt matavfall behandlas i Sysavs förbehandlingsanläggning för att sedan rötas. Av rötningen bildas biogödsel som sprids på jordbruksmarken samt biogas som kan användas som fordonsbränsle. I Lomma kommun samlades 63 % av matavfallet in under 2017, vilket är över det nationella målet om 50 % till 2018 och en ökning sedan 2016 när 56,8 % samlades in. Ökningen sedan 2016 beror dock på att Naturvårdsverket från och med 2017 ändrade siffran för hur stor potentialen är för varje person från 109 kg till 96 kg, sett i kilo matavfall så minskade insamlingen per person från 62 kg 2016 till 61 kg 2017.

Insamling av avfall

ENERGI OCH KLIMAT

År 2017 inleddes med rekordvarma månader, de första fyra månaderna rankades alla som de näst varmaste sedan mätningarna började. Efterföljande månader rankades som de fjärde varmaste. Enligt olika källor (NASA och NOAA) resulterade detta i att 2017 blev det andra till tredje varmaste året som uppmätts sedan 1880. Årsmedeltemperaturen var 14,7 °C, vilket var 0,84 °C varmare än medeltemperaturen under 1800-talet och 0,1 °C kallare än rekordåret 2016. I takt med att människans påverkan på jordens klimatsystem ökar blir det allt viktigare att förändra hur energi produceras och används. En stor del av den energi som används är producerad av fossila bränslen som bland annat orsakar stora utsläpp av växthusgasen koldioxid. Kommunen ansvarar för förutsättningarna att skapa ett hållbart energisystem. Lomma deltar i regionala (100 % fossilbränslefritt Skåne till 2020) och nationella nätverk (klimatkommunerna) som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser. Under året har arbetet fortskridit med att utveckla en ny resepolicy som beräknas bli antagen under 2018.

Utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser per person inom Lomma kommun visar fortfarande en minskande trend. Utsläppen ligger idag på knappt fyra ton per person om man endast räknar de utsläpp som sker i kommunen. I statistiken som visas här ingår endast utsläpp inom kommunen, om utsläpp för konsumtion och flygresor varit inräknade hade trenden troligen pekat åt andra hållet. Om de utsläpp som orsakas av konsumtion av varor som producerats på annat håll är inräknade ligger utsläppen på cirka 13-15 ton per person. Hållbara nivåer för växthusgasutsläpp ligger troligen någonstans mellan 0,2-1 ton per person och år. Utsläppen som redovisas är beräkningar gjorda på nationell nivå nerbrutna till lokal nivå. Utifrån dessa beräknade utsläpp går det att identifiera att den allra största minskningen av koldioxidutsläpp har skett inom energiförsörjningssektorn.

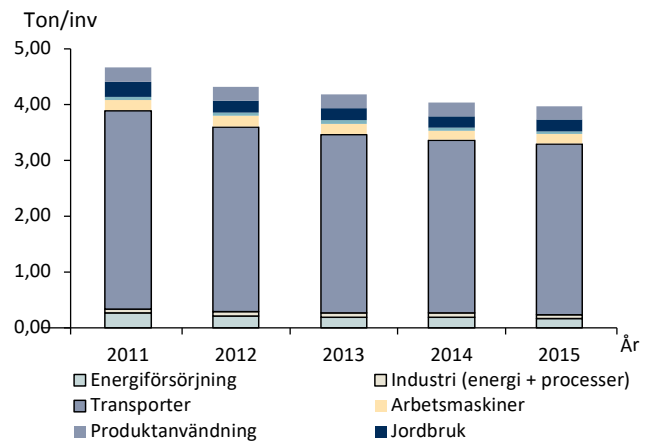
För att minska utsläppen behöver produktionen av förnyelsebar energi i kommunen öka. I början av 2017 arrangerade Lomma kommun tillsammans med Kraftringen en informationskväll om solceller och solkartan som lanserades under 2016.

Transporter står för 77 % av växthusgasutsläppen från Lomma som geografiskt område och majoriteten av resorna i kommunen görs med bil. I september deltog Lomma kommun i Europeiska trafikantveckan med uppmantran till cyklisterna.

Kommunens tjänsteresor sker med tåg, flyg, tjänstebil, egen bil, lokala tåg/bussar och cykel. Statistik saknas över resor med cykel samt lokala tåg/bussar (jojokorten). Koldioxidutsläppen från de tjänsteresor som beställts via kommunens upphandlade resebyrå har, efter att nästan fördubblats år 2016 (21,4 ton), jämfört med 2015 (12,6 ton) återigen sjunkit till 13,7 ton 2017. Tågen bidrog endast med 0,5 kg koldioxid, trots att tågresandet

sammanlagt var längre. Under 2017 gjordes 51 % av tjänsteresorna som var över 50 mil med flyg, motsvarande siffra 2016 var 56 %. Arbetet med att ta fram en ny resepolicy för tjänsteresor pågår.

Koldioxidutsläpp i kommunen som geografisk enhet

Koldioxidutsläpp i kilo per invånare.

Källa: RUS, 2016 års förbrukning är ännu inte sammanställd.

Klimatanpassning

Arbetet med olika klimatrelaterade frågor har fortsatt vara ett högprioriterat område. En ansökan om medel för ekosystembaserade metoder för kustskydd har åter skickats in tillsammans med Ystad, Helsingborg och Klimatsamverkan Skåne. Arbetsgruppen för flödesrelaterade åtgärder i Höje å avrinningsområde har genomfört ytterligare projekt för att försöka minska flödestopparna i ån. Arbetet med ett nytt Kustzonsprogram har fortsatt och all data är framtagen och behandlad. Hela dokumentet har kraftigt reviderats efter en intern tjänstemannaremiss och hela programmet har skickats på tjänstemannaremiss. Kommunen rankades av försäkringsbranschen i samarbete med IVL Svenska Miljöinstitutet åter till den näst bästa kommunen i landet för arbetet med klimatanpassning. I slutet av maj kom landshövdingen med en riksdagsdelegation för att lyssna och se på det arbete som gjorts.

SKYDDAD NATUR OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Ett villkor för en ekonomisk, ekologiskt och socialt hållbar utveckling är att den biologiska mångfalden bevaras. Artutdöendet i världen fortsätter att öka och varje dag förloras arter och viktig genetisk information. Många arter bidrar redan idag till vår egen överlevnad med så kallade ekosystemtjänster. Det kan vara genom att till exempel pollinera växter eller producera syre.

Att bevara artrikedom och ekosystem innebär att värna hotade arter och viktiga livsmiljöer men också genom att skapa spridningsvägar i landskapet.

Vid slutet av året fanns totalt sju naturreservat i Lomma kommun, varav fem är kommunala. I slutet av 2017 beslutades om ytterligare ett, Naturreservat Öresundspar-

ken (8,5 ha), då det vann laga kraft först 23 januari 2018 är det ej medräknat i nedanstående sammanställning. Reservatsbildningar har pågått för områdena Prämlyckan, Bjärreds saltsjöbad, Kustdammarna samt de marina reservaten i norra och södra Lommabukten. Kommunens ambition är att fördubbla arealen skyddad natur, med utgångspunkt från år 2012. Hittills har landytan av skyddad mark ökat med 36 % sedan 2012, och den utgör idag 3,5 % av kommunens landyta. Den totala arealen av skyddad natur har ökat med 12 % sedan 2012 och den utgör 5,4 % av kommunens totala yta.

Under året har de statligt delfinansierade projekten "Fågeleldorado i Lomma" samt "Naturmiljöprogram för Lomma kommun" fortskridit som planerat.

Tre nya naturinvesteringsprojekt har erhållit statliga medel; "Reservatsbildning Kustdammarna", "Reservatsbildning Prämlyckan" samt "Reservatsbildning Augustenborg".

ÖVRIGA FRÅGOR INOM MILJÖMÅLS- OCH NATURVÅRDSARBETET

Miljömålsarbetet har varit intensivt och åtgärdsarbetet fortgår. Bland annat har en handlingsplan mot mikrokräp tagits fram i samarbete med kommunernas internationella miljöorganisation (KIMO). Det nya naturmiljöprogrammet har färdigställts och en delsträcka av Skåneleden har färdigställts genom kommunen.

Vad vi äter och hur maten produceras har stor inverkan på miljön. Lommas elever erbjuds alltid ett vegetariskt alternativ varje dag, och 26 % av maten som serverades i skolor och förskolor under 2017 var ekologisk.

Natur- och grönområden i och omkring tätorter är viktiga för rekreation, friluftsliv, biologisk mångfald och klimatanpassning. Den totala landytan (inklusive sötvatten) av natur- och grönområden (större än 0,5 ha) i Lomma kommun år 2017 var 803 ha (646 ha naturområden och 157 ha grönområden). Detta utgör 14,4 % av kommunens totala landyta. I slutet av 2017 bodde 94,1 % (22 640 personer) av Lomma kommuns invånare inom 300 meter från natur- eller grönområde och dessa anses därmed ha god tillgång till grönområden.

Arbetet med implementeringen av balanseringsprincipen i kommunens planering och exploatering har resulterat i flera nya kompensationsprojekt, fortsatt framför allt i skol- och förskolemiljöer. Lomma kommun har också deltagit aktivt i både kommunförbundet Skånes och Naturvårdsverkets nätverk om hur ekosystemtjänster ska hanteras i kommunal planering och exploatering och spridit vad som numera går under namnet Lommamodellen. Ett nytt forskningsprojekt "Ekologisk kompensation som styrmedel – ett kommunperspektiv" har beviljats medel från Naturvårdsverket under tre år. Ansökan rankades högst och kommunen kommer att få 50 tkr årligen för sitt deltagande. Projektägare är Kristianstad högskola och förutom Lomma kommun är Helsingborgs stad, Kommunförbundet Skåne, Stockholm resilience center och IVL med i projektet.

I slutet på sommaren hölls Lommabuktens dag då ett hundratal deltagare fick lära sig mer om livet under ytan i Lommabukten. På Lommadagarna kunde lommaborna bygga egna fågelholkar och få krysslister på vanliga fåglar i kommunen, som en del av projektet Fågeleldorado i Lomma.

Kommunen rankades i tidningen Aktuell hållbarhets ranking till landets åttonde bästa miljökommun, vilket också innebar att Lomma för fjärde året i rad var den miljöbästa småkommunen.

Under Lommafesten fick besökarna erbjudas att bygga egna fågelholkar.

VERKSAMHETERNA

Kommunövergripande verksamhet

ANSVARIG NÄMND: KOMMUNSTYRELSEN SAMT VALNÄMND, REVISION OCH ÖVERFÖRMYNDARE

Årets händelser

Lomma kommun beviljades, tillsammans med Kävlinge och Burlövs kommun, EU-medel till ett tvåårigt projekt kallat PEPP (Personligt Engagemang På Plats) med det övergripande syftet att ge ökade förutsättningar för ett hållbart arbetsliv både för ledare och medarbetare. Tillsammans med ett redan pågående projekt som kallas Jobba@Lomma formar det utvecklingsarbetet för Lomma kommun som en attraktiv och hälsofrämjande arbetsplats.

Kommunen erhöll en förstaplacering i riket, i SKL:s och MSB:s årliga mätning "Öppna jämförelser", Trygghet och säkerhet 2016. Det brottsförebyggande arbetet har intensifierats ytterligare 2017 med ett tätare samarbete och genomförande av en rad trygghetsskapande aktiviteter mellan kommunen och den lokala polisen, bland annat som en följd av samverkansavtal mellan kommunstyrelsen och polismyndigheten. Informationsmöten om gransamverkan mot brott och om "märk-DNA" har genomförts tillsammans med polisen. En "trygghetsdag" med information och praktiska övningar har genomförts för samtliga skolelever i årskurs 7, tillsammans med polis, räddningstjänst och externa utbildare. En liknande temadag har även genomförts för skoleleverna i årskurs 5.

I den norra kommundelen har arbetet drivits vidare vad gäller Bjärreds centrum, bland annat genom att Mjögäcks Entreprenad AB och Järngrinden AB har utsetts till köpare och exploatör av området via en markanvisningstävling, samt att samråd har genomförts för detaljplanen för centrumområdet. I samband med detta har avtal träffats med Circle K som möjliggör en utflyttning av tankställe från Bjärreds centrum till trafikplats Flädie.

Under 2017 vidareutvecklades E-tjänsten «Mina kommunala kontakter» och «Mina meddelanden» lanserades på bred front för att underlätta digital kommunikation med kommunens invånare. Lomma kommun blev nominerad till «Sveriges digitaliseringskommun 2017», tillsammans med åtta andra kommuner.

Mål och måluppfyllelse

Medborgarna ska uppleva att kvaliteten i verksamheterna ökar.

- *Målet är uppfyllt.*

Målet mäts via Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning och parametern Nöjd medborgarindex som undersöker hur medborgarna ser på kommunens verksamheter. Index för 2017 var 69, vilket är en ökning. 2016 låg index på 67. Genomsnittet för deltagande kommuner är index 55. Lomma kommun har högsta betygsindex i undersökningen bland samtliga deltagande kommuner.

Ett område som medborgarna tycker är viktiga att prioritera enligt undersökningen är äldreomsorgen. Detta område har även stor inverkan på helhetsbetyget. Äldreomsorgen är det område som ligger under det kommunala genomsnittet (på index 52), trots en höjning från index 44 (2016) till index 46 (2017).

Lomma kommun ska öka attraktiviteten som arbetsgivare.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts via Hållbart medarbetarindex (HME) och via rekommendationsindex. Resultatet för HME 2017 var 77, vilket var samma som föregående år. Målvärdet var 78. Resultatet för rekommendationsindex 2017 var 76 (målvärdet var 73) och är en indexhöjning med fyra jämfört med föregående år.

För att förbättra resultatet ytterligare har en handlingsplan upprättats och samverkats. Aktiviteterna kommer bland annat att ingå i Jobba@Lomma och PEPP. Ett urval av genomförda aktiviteter inom projekt Jobba@Lomma: Höjt friskvårdsbidrag 2018, introduktionsdag och introduktionsmaterial framtaget, samverkansutbildning, uppdaterad värdegrund, upprättad handlingsplan för heltid, miljö- och hälsoutmaning.

Andelen skyddade naturområden i kommunen ska öka.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Nyckeltal: Minst två naturreservat ska skapas. Endast naturreservatsbildningen av Öresundsparken har behandlats av kommunfullmäktige under året. För 2018 förväntas dock fyra naturreservat kunna bildas: Bjärreds saltsjöbad, kustdammarna och två marina reservat. I genomsnitt bör två naturreservat kunna skapas per år. Det är svårt att garantera att det varje år skapas exakt två naturreservat, då processen att bilda naturreservat påverkas av faktorer som kommunen inte råder över, som till exempel överklagande av beslut.

Trafikbullernivåerna i Lomma kommun ska minska.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Då målet är nytt kan ingen jämförelse göras med tidigare år. Målet är inte uppfyllt vad gäller mätningar av buller, dock arbetar planeringsavdelningen inom flera områden med bullerfrågor. Inom ramen för översiktsplanen pågår en bullerkartläggning. Ett seminarium kommer att hållas under 2018 kring bullerfrågor inom projektet «När kommunen sätter forskningsagendan». I övrigt arbetar kommunen aktivt med bulleraspekter i samband med detaljplaner, exploatering och bildande av naturreservat. Tveksamheter råder kring värdet av bullermätningar, då de oftast sker vid enstaka tillfällen där väder, vind och andra faktorer varierar. Bullerberäkningar anses många gånger vara mera rättvisande vid

bullerbedömningar och ställningstagande till bullerskyddsåtgärder.

Lomma kommun ska vara en attraktiv plats för boende och handel.

● *Målet är uppfyllt.*

Målet mäts via Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning och Handelns utredningsinstitut (HUI) kring köptrohet. Enligt målvärdet avseende medborgarundersökningen ska Nöjd regionindex, det vill säga hur invånarna ser på kommunen som en plats att leva och bo på, vara minst index 78. Resultatet för 2017 var index 79, vilket är det högsta resultatet bland samtliga deltagande kommuner.

Köptroheten i kommunen ligger på 66 % och detta var även ett målvärde. Resultatet för Handelns utredningsinstitut (HUI) avser dock år 2016. Resultat för 2017 är redovisat av HUI först hösten 2018.

Arbetet med en fortsatt positiv utveckling inom handeln pågår. Kommunen håller månatliga möte med Centrumföreningen Lommastråket och Lomma Event med syfte att gemensamt arbeta med centrum/handelsutveckling längs Lommastråket utifrån de olika kunskaper och erfarenheter som de olika grupperingarna besitter. Genom projektet Lomma centrum norra kommer Lommastråket att färdigställas.

Lomma kommun ska vara en företagsvänlig kommun.

● *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts via SKL:s undersökning Insikt som mäter företagarnas upplevelse av kontakten med kommunens verksamheter samt egen mätning kring företagares nöjdhet med kommunens service.

Resultaten från Insikt avser de tre första kvartalen av 2017. Svarefrekvensen är låg och därför är resultaten inte tillförlitliga (index 67). Åtgärder för att öka svarefrekvensen ska göras inom berörda verksamheter.

Den egna mätningen har inte blivit genomförd under 2017. Beslut togs om att inte genomföra en egen enkät, då mätningar om hur företagare upplever kontakten med kommunen redan görs genom "Insikt". Utformning och bearbetning av enkät är tids- och resurskrävande och möjlighet fanns inte under 2017. Baserat på ovanstående resultat är Målet ej uppfyllt. Däremot har kommunen fått goda resultat i andra mätningar, såsom Svenskt näringslivs företagsklimat, där kommunen hamnade på en tjugonde plats i landet.

Medborgarna ska uppleva att Lomma kommun är en trygg kommun att bo i.

● *Målet är uppfyllt.*

Lomma kommun erhölet index 74 avseende trygghetsfrågor i SCB's medborgarundersökning december 2017 (målvärde 73). Aktiviteter har genomförts tillsammans med polisen, i enlighet med samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Kävlinge 2017. Samtliga fastställda aktiviteter har genomförts under året.

Ekonomi

Kommunövergripande verksamhet redovisade en positiv avvikelse på 2,9 mnkr vid årets slut. Valnämnd, överförmyndare och revision uppvisade mindre positiva avvikelser.

Kommunstyrelsen uppvisade sammantaget en positiv avvikelse på 2,7 mnkr. Detta förklaras bland annat av lägre konsultkostnader, extraordinära intäkter inom mark och exploatering, lägre personalkostnader på grund av vakans och sjukfrånvaro och senarelagda miljöåtgärder. Det finns också positiva avvikelser avseende inte slutförd förstudie avseende e-handel samt lägre nyttjande av personallanslag som företagshälsovård och sent på året erhållet statsbidrag för feriearbetande ungdomar.

Det av kommunfullmäktige beslutade effektiviseringskravet uppgick för kommunstyrelsen till 0,3 mnkr och då alla verksamhetsområden uppvisade positiva budgetavvikelser vid årets slut bedöms kravet vara uppfyllt. De särskilda effektiviseringsåtgärder som beslutats om inom serviceavdelningen har vidtagits men kostnadsminskningen har även varit kopplad till engångskostnader i samband med omorganisation inom avdelningen som helhet. I korthet innebär åtgärderna att kommunens egen tryckeriverksamhet och interna postservice upphörde den förste november och att tjänsterna istället utförs av externa utförare. Det långsiktiga effektiviseringskravet på totalt 1,0 mnkr till och med år 2019, bedöms kunna uppnås i och med genomförd förändring av verksamheten samt genom ytterligare effektivisering i samband med införande av möjlighet till digital posthantering.

Integration/flyktningmottagning

Under året har bedömningar av nyanländas påverkan på befolkningsutvecklingen i kommunen på kort och lång sikt gjorts, vilken i sin tur påverkar planeringen för till exempel utbyggnaden av förskole- och skolverksamheten.

Sedan år 2015 ingår kommunen i en samverkansorganisation avseende överförmyndarhandläggning tillsammans med Burlöv, Kävlinge och Staffanstorps kommuner. Den gemensamma handläggarorganisationen tillhör kansliavdelningen i Lomma kommun. Under året har antalet ärenden minskat i förhållande till föregående år, framförallt beroende på åldersuppskrivningar av ensamkommande flyktingbarn. Sammantaget, för de fyra kommunerna, har antalet ärenden hos handläggarorganisationen minskat med 69 i förhållande till antalet pågående ärenden vid årsskiftet 2016/2017.

Under året har antalet godmanskap avseende ensamkommande flyktingbarn minskat kraftigt (-42 st.), framförallt beroende på åldersuppskrivningar. Länsstyrelsens prognos för mottagandet av flyktingar under år 2018 innebär färre flyktingar än föregående år.

Framtid

Arbetet med ny kommuntäckande översiktsplan kommer att bli intensivt under 2018 och ett antal år framåt. Inled-

ningsvis handlar det främst om att slutföra arbetet med olika kunskapsunderlag som exempelvis bedömning av framtida befolkningsutveckling kopplat till behov av mark och olika former av service, nytt naturmiljöprogram, revidering av kommunens kulturmiljöprogram, transportutredning och en plan för landsbygdsfrågor.

Tillsammans med Trafikverket, Region Skåne/Skånetrafiken och ett antal kommuner har ett betydande arbete genomförts för att främja persontågstrafik på Lommabanan. I den nu gällande nationella planen för transportinfrastruktur finns Lommabanan med station i Lomma tätort med som ett projekt med trafikstart 2020/2021. Fortsatt utbyggnad av Lommabanan i en etapp 2, vilken möjliggör halvtimmestrafik på banan, finns med i förslag till såväl ny regional som ny nationell plan för transportinfrastrukturen. Ett samverkansavtal med koppling till finansiering och åtagande av bostadsbyggande har slutits under 2017 mellan kommunerna Malmö, Lomma och Kävlinge. Etapp 2 av Lommabanan ger möjlighet att införa stationsuppehåll även i Flädie och i Alnarp.

Arbetet med att utveckla Lomma centrum fortsätter. Fokus kommer under många år att ligga på utveckling av Hamntorget och kringliggande kvarter. Planeringen för tågtrafik på Lommabanan och flyttning av huvudbusstationen i Lomma tätort fortsätter under året.

Under 2018 ska en arkitektävling utlysas för att hitta lösningar för hur Bjärred och Borgby ska utvecklas. Illustration David Wiberg.

Arbetet med området mellan Bjärred och Borgeby kommer att bli mycket omfattande under kommande år. Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag att arbeta vidare med utvecklingen av området med inriktning att i allt väsentligt bibehålla befintlig infrastruktur och grönsstruktur. Under 2018 ska bland annat en arkitektävling genomföras.

Kommunens fortsatta digitala transformering kommer bland annat att innefatta införande av digital signering för att möjliggöra digital postgång, E-arkiv och med stor sannolikhet även E-handel som kan leda till effektivare inköpsprocesser, ökad köp- och avtalstrohet samt bättre leverantörs- och avtalsuppföljning.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	30 689	31 416	47 804	26 630
Kostnader	-94 490	-105 247	-123 347	-105 108
Driftnetto	-63 801	-73 831	-75 543	-78 478
Budgetavvikelse	8 889	2 400	2 935	
Varav jmf				
störande intäkt	3 947	2 065	18 287	
Varav jmf				
störande kostnad	-302	-2 259	-18 311	

Jämförelsestörande intäkt/kostnad avser försäljningsintäkter och värdeförändring avseende exploateringsprojekt.

Individ- och familjeomsorg

ANSVARIG NÄMND: SOCIALNÄMNDEN

Årets händelser

Individ- och familjeomsorgen har under året arbetat förebyggande och kvalitetshöjande på flera vis. För de myndighetsutövande enheterna har rättssäkerhet och kvalitetssäkring förbättrats genom att processbeskrivningar och rutiner för handläggning både tagits fram och reviderats under året. Modellerna för barnavårdsutredningar har utvärderats och utvecklats för att skapa förutsägbarhet och trygghet för kommuninvånarna. Det har aktualiserats 659 ärenden under året, vilket är en ökning med 31 % jämfört med föregående år, då det aktualiserades 503 ärenden (försörjningsstöd, familjerätt och serveringstillstånd ingår ej i denna statistik). Kvalitetssäkringen kring de biståndsbedömda insatserna har fortsatt under året och kompetensen i att skapa genomförandeplaner utifrån brukarens delaktighet är hög.

Service och förebyggande insatser har getts genom att kommuninvånare har erbjudits hjälp i ett tidigt skede, dels genom Råd & stöd-funktionen hos behandlingsteamet men också genom att erbjuda samarbetsamtal hos familjerättshandläggarna. Tillvägagångssättet bygger på att prioritera denna typ av samtal och att ha så kort väntetid som möjligt för dessa samtal. Behandlingsteamet har tagit emot dubbelt så många kommuninvånare jämfört med året innan (29 personer 2016 och 62 personer 2017) och effekten är att märkbart färre vårdnads-, boende-, och umgängesärenden inkommit från Tingsrätten.

Mötesplatsen för kommuninvånare med psykisk ohälsa har under året arbetat med att ge ökad information genom broschyr och hemsida vilket haft effekt. Det blev 2 480 besök under 2017 (2016: 2 366 besök). Av besöken under året var 58 stycken nybesök, vilket är en ökning från 2016 då det gjordes 37 nybesök.

Kommunen har från och med den förste januari 2018 en skyldighet att erbjuda personer med spelberoende samma rätt till stöd och hjälp som personer med alkohol och drogberoende. Öppenvården har förberett sig inför lagändringen genom att öka kompetensen kring spelberoende samt skaffat sig skattningsverktyg, som är ett stöd i det specifika behandlingsarbetet kring spelberoende.

Ett arbete kring barns delaktighet i utredning och insats har inletts under året. Barnrättsstrateger har utbildats och dessa har lett ett utvecklingsarbete i verksamheterna kring Barnkonventionen. Personalen har deltagit i utbildning kring barnsamtal och verktyg har tagits fram i form av skattningar och utvärderingar som bidrar till att stärka barnets röst.

Verksamheten Kraftkällan har tagit emot kommuninvånare som varit i behov av någon form av sysselsättning eller

arbetsmarknadsåtgärd, exempelvis praktik, instegsjobb, nystartsjobb etcetera. Den som har haft en anställning får med sig intyg och referenser, under åtgärdstiden får personen möjlighet att skapa kontakter inom andra arbetsplatser i kommunen. Målet har varit att medborgaren ska närma sig arbetsmarknaden och få en egen försörjning.

Mål och måluppfyllelse

Brukaren ska uppleva att hon eller han får de behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda.

- *Målet är uppfyllt.*

Målsättningen var att 80 % av brukarna skulle uppleva att de har fått sina behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda. Det sammantagna resultatet för Individ- och familjeomsorgen uppgick till 83 %. Under året har verksamheten arbetat aktivt för att, tillsammans med brukarna, identifiera brukarens behov som sedan förts in i genomförandeplanen. Integrationsverksamheterna uppfyllde inte målet och fokus inför nästa år blir att arbeta med att öka förståelsen hos brukarna gällande begreppet genomförandeplan för att brukaren ska veta vad en genomförandeplan är.

Verksamheterna ska praktiskt utvärdera nya arbetssätt som leder till en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt.

- *Målet är uppfyllt.*

För att målet skulle anses uppfyllt skulle fyra projekt med målsättningen att vara socialt och ekonomiskt hållbara vara genomförda och presenterade i förvaltningen under året. Målet är uppfyllt då fyra projekt genomförts, varav ett inom verksamheten för individ- och familjeomsorg.

Projektet Ungdomscoach syftade till att fånga upp ungdomar som behövde motivation, information om samhället och ett bredare nätverk. Detta för att främja ungdomens egna utveckling som en förebyggande åtgärd för att motverka utanförskap.

Fortsatt arbete kommer att göras 2018 då tjänsten Ungdomscoach utökas till en heltidsanställning för att fånga upp barn och ungdomar. Här inkluderas även nyanlända barn och unga.

Brukaren och/eller dess närstående är delaktiga i planeringen av insatserna som ska utföras.

- *Målet är uppfyllt.*

Målet var att 95 % av brukarna skulle vara delaktiga vid framtagandet av genomförandeplanen. En sammanställning av resultatet av de mätningar som gjorts i verksamheten visar att 95 % av brukarna har varit delaktiga vid framtagandet.

I enheten för öppenvård har alla brukare som har en genomförandeplan varit med vid framtagandet. Målet är

inte uppfyllt i integrationsverksamheterna, vilket återigen visar att kunskapen om vad en genomförandeplan är samt när denna har upprättats eller kommunicerats saknas. Verksamheten kommer fortlöpande arbeta med att säkerställa att brukaren vet vad en genomförandeplan är samt verka för brukarnas delaktighet vid upprättandet.

Brukarna ska mötas av kompetent personal som förmedlar arbetsglädje.

- **Målet är uppfyllt.**

Målet mättes med nyckeltalet att 85 % av brukarna i verksamheten ska uppleva att de har förtroende för personalen. För att genomföra mätningarna användes SKL:s brukarundersökningar där ett urval brukare tilldelades enkäten. Det genomsnittliga resultatet för individ- och familjeomsorg uppgick till 91 % och alla verksamheter uppfyllde nyckeltalet förutom enheten för öppenvård (74 %).

Undersökningen i öppenvården visade att graden av förtroende är högt då ingen brukare svarar nej på frågan. Det finns dock en mindre andel brukare som svarar att de är trygga med en del av personalen, men inte med alla. Arbetet med analys och utredning av resultatet kommer att fortsätta med syfte att ytterligare öka brukarnas upplevelse av förtroende för personalen.

Ekonomi

Verksamheten visade en negativ budgetavvikelse på 0,6 mnkr, varav integrationsverksamhetens del var 0,2 mnkr.

Externa placeringar visade en negativ avvikelse då det under året tillkommit ett flertal ärenden gällande vuxna med missbruk. I första hand har kommunens egen öppenvårdsinsats använts och i andra hand institutionsplaceringar under frivilliga former. I ett antal ärenden har frågan varit aktuell vad gäller vård under tvång, LVM. I slutet av sommaren var flera personer på väg in i vård, både frivilligt och tvångsvård. Ett LVM-ärende godtogs inte i Förvaltningsrätten, någon placering tillkom och några har avslutats i förtid.

Institutionsvård, ej missbrukare, visade ett negativt utfall mot budget då antal placeringar blivit längre än vad som antogs i budget.

Några familjehemsplaceringar gällande barn och unga bedrivs via konsulentstött verksamhet, vilket genererar en dyrare placeringsform. Dessa placeringar beräknas fortgå under en längre tid. Verksamheten visade en negativ avvikelse mot budget på 1,6 mnkr, även familjehemsplaceringar för vuxna visade en mindre negativ budgetavvikelse.

Behovet av försörjningsstöd har under året varit lägre än budgeterat, färre hushåll har varit i behov av detta medan kostnaden per hushåll ligger på samma nivå som tidigare. Övriga verksamheter visade en negativ avvikelse mot budget, detta gällde främst extern öppenvård för barn och unga som beror på stödboendeplaceringar.

Ledning och administration, behandlingsteamet IFO och Kraftkällan visade en positiv avvikelse på grund av lägre

personalkostnader. Även Mobila teamet IFO/Boendestöd visade en positiv avvikelse, främst på grund av lågt nyttjande av vikariebudget.

Åtgärder under året för bokslut i balans

Generellt gäller att det alltid pågår ett arbete med att finna nya metoder och alternativa insatser som är individuella, kvalitativa och kostnadseffektiva. Aktivt arbete pågår med att utveckla modeller som ligger till grund för utredningsarbetet, vilket i praktiken innebär att rätts-säkerheten för den enskilde stärks, flödesprocessen i utredningsarbetet påskyndas, stressen hos socionomerna minskar och chefen får en tydlig bild över arbetet. Utredningsarbetet blir förutsägbart och det i sin tur skapar trygghet för alla inblandade. Arbetet med Journal Digital är i full gång och fungerar som ett stöd i att bland annat mäta resultatet av arbetet inom öppenvården. Den förväntade effekten är att de personer som kommer i kontakt med IFO:s olika verksamhetsgrenar ska uppleva att de blir bemötta med respekt och av kompetent personal som har en god arbetsmiljö.

Integration/flyktingmottagning

Integrationsverksamheten hade en stor utmaning 2017 då intäkterna från Migrationsverket minskade med 23 mnkr från och med den första juli till följd av ändrade bidragsregler. Planen har följts och sedan den första juni har kommunen endast ett HVB-hem och ett stödboende kvar.

Integrationsverksamheten har deltagit i ESF-projekten BOSS (bred operativ och strategisk samverkan) och LIS (Lyckad integration i Skåne) som genererat kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte med andra förvaltningsenhetar inom kommunen samt med närliggande kommuner. Det har inneburit en bättre kapacitet för medarbetare att möta målgruppen och stimulera till ett bättre integrationsarbete.

För målgruppen "barn utan vårdnadshavare i Sverige" har en "boendetrappa" tagits fram och kommunicerats för att ungdomarna i kommunens gruppboende ska få en ökad förståelse för vad som behöver uppnås för att placeras i ett mer självständigt boende. Detta har också inneburit att den unge får en bättre förståelse för vilka krav som ställs för att kunna bli självförsörjande under sitt tjugonde levnadsår.

Projektet Ungdomscoach med MIN-metoden har inletts under året med syfte att delaktiggöra ungdomar i sin egen integration och etablering genom att arbeta med "motivation, information och nätverk". Projektet har visat goda resultat under året för de ungdomar som deltagit, bland annat genom rejält minskad ogiltig frånvaro i skolan.

Mottagningsarbetet av nyanlända, vuxna och familjer, med uppehållstillstånd har utvecklats under året med insatser som "öppen mottagning - drop in", "mottagning på telefon" samt bokade mötestider/hembesök. Det har genererat en större flexibilitet för den nyanlända

kommuninvånaren. För målgruppen har också Språkcafé och Värfamiljer inrättats.

Framtid

Från och med den förste januari 2018 ingår problem med spel om pengar i socialtjänst- och hälso- och sjukvårdslagen. Det innebär att kommuner och landsting blir ålagda att förebygga spelproblem. De ska också erbjuda stöd och behandling till personer som har allvarliga problem med spel om pengar. Under början av år 2018 kommer handläggare att utbildas inom området för att kunna bemöta och erbjuda brukare stöd och behandling på bästa sätt. Detta kan annars innebära att nya behov uppstår som på sikt kan generera ökade kostnader för behandlingsinsatser.

En ny lagstiftning träder i kraft i januari 2018: Förordning (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Etableringsprogrammet likställs med andra arbetsmarknadsinsatser, vilket betyder att kraven höjs på den enskilde och sanktioner kommer att införas som i förlängningen kan innebära kostnader för ekonomiskt bistånd.

Bostadsbrist riskerar att, både på kort och lång sikt, generera kostnader på grund av att kommunen får använda sig av kortsiktiga dyra bostadslösningar under lång tid.

Arbetet för att öka antalet tidiga insatser i Behandlings- teamet fortsätter genom att erbjuda samarbetsamtal

och samtal genom "Råd & Stöd". Mobila teamet kommer, på prov, att erbjuda kommuninvånare "Råd & Stöd" för personer med psykisk ohälsa samt närstående till målgruppen.

Ett bedömningsinstrument kring våld i nära relation, kallat Freda, kommer under året att implementeras i individ- och familjeomsorgen med förhoppningen om att förebygga sammanbrott i familjer, våld mot barn och partner samt förebygga ohälsa hos barn och partners på lång sikt.

Ökat fokus kommer att läggas på målgruppen nyanlända genom insatser för etablering, genom att inkludera flera målgrupper till metoden MIN (motivation, information och nätverk) som ungdomscoachen jobbar med. Detta kommer att förbättra förutsättningar och villkoren för målgrupperna att bli del av samhället och inte hamna i utanförskap. Modellen "Boendetrappan" ska göra det möjligt för ungdomarna att ha en hållbar planering inför framtiden – egen bostad och sysselsättning vid tjugo års ålder.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	35 693	87 051	63 193	57 671
Kostnader	-72 814	-130 539	-111 536	-105 385
Driftnetto	-37 120	-43 488	-48 342	-47 714
Budgetavvikelse	-1 529	-3 526	-628	

Verksamhetsmätt

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Försörjningsstöd				
Nettokostnad (tkr)	4 435	4 161	3 579	4 600
Antal hushåll (genomsnitt per månad)	124	123	40	52
Vård av vuxna				
Antal placerade vuxna på institution (genomsnitt per månad)	5	5	5	5
Antal vård dygn per månad	155	158	142	150
Vård av barn				
Antal placerade barn i familjehem eller liknande	3	8,5	8,8	6,5
Antal placerade barn på institution (genomsnitt per månad)	5	6	5,9	5,0
Antal vård dygn per månad	152	174	161	150
Integration	14	13		
Ensamkommande, som kommunen har ansvar för	45	122	55	105
Ensamkommande, som är boende i kommunen	35	84	39	80
Personer med permanent uppehållstillstånd (ej ensamkommande) som kommit under året	11	97	86	142

LSS-verksamhet

ANSVARIG NÄMND: SOCIALNÄMNDEN

Årets händelser

Försäkringskassan har efter två rättsliga avgöranden alltmer snävat in den statliga assistansersättningen där allt färre beviljas insats. Detta ger effekter för kommunen i form av övervältringskostnader då fler personer behöver söka andra insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och/eller socialtjänstlagen (SoL).

De två privata utförarna som varit verksamma inom avlösarservice och ledsagarservice LSS, vilket är upphandlat inom LOV (Lag om valfrihetssystem), har båda sagt upp sina avtal. Avlösning och ledsagning togs under oktober över i egen regi för cirka ett 30-tal brukare. Ett omfattande arbete påbörjades för att säkerställa insatserna, skapa trygghet för den enskilde kommuninvånaren och ge de bästa förutsättningar för personalen under övergången. Det visade sig att de flesta av brukarna och medarbetare var nöjda och på så sätt blev inte nyrekryteringen så omfattande.

Inför höstens skolstart öppnades en ny korttidstillsyn i egen regi för skolungdomar över 12 år med funktionsnedsättning inom LSS. Inför planeringen av den nya verksamheten påbörjades arbetet att finna en egen lokal både för korttidstillsyn och korttidsvistelse för barn och ungdomar. Ny lokal kommer att vara klar under våren 2018.

Under det gångna året har ledning tillsammans med personal arbetat med genomförandeplaner där fokus har varit att skapa större delaktighet och inflytande för brukaren. Den röda tråden i utvecklingsarbetet har varit att genomförandeplanen ska tydliggöras både för brukare och personal. Planen ska beskriva hur en insats ska genomföras, vad som ska göras, vem som ska göra vad, när och hur. På så sätt kvalitetssäkras de insatser som är beviljade för den enskilde.

Mål och måluppfyllelse

Brukaren ska uppleva att hon eller han får de behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda.

- *Målet är uppfyllt.*

Målsättningen var att 80 % av brukarna skulle uppleva att de har fått sina behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda. Det sammantagna resultatet för LSS-verksamheten uppgick till 100 %.

Det goda resultatet beror på att verksamheten under året har prioriterat arbetet med genomförandeplaner. Verksamheten har bildat en dokumentationsgrupp och utbildat personalen i social dokumentation. Dokumentationsgruppen har handlett och stöttat sina kollegor att upprätta genomförandeplaner som är kognitivt tillgäng-

liga för brukarna. Arbetet med dokumentationsgruppen fortlöper för att fortsätta utveckla arbetet med genomförandeplanerna.

Verksamheterna ska praktiskt utvärdera nya arbetssätt som leder till en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt.

- *Målet är uppfyllt.*

För att målet skulle anses uppfyllt skulle fyra stycken projekt med målsättningen att vara socialt och ekonomiskt hållbara vara genomförda och presenterade i förvaltningen under året. Målet är uppfyllt då fyra projekt genomförts dock har inget av projekten under året berört LSS-verksamheten. Då det har skett flera förändringar i den ordinarie verksamheten har projekt inte kunnat prioriteras i år. Målet är att genomföra ett projekt i verksamheten 2018.

Brukaren och/eller dess närstående är delaktiga i planeringen av insatserna som ska utföras.

- *Målet är uppfyllt.*

Målet var att 95 % av brukarna skulle vara delaktiga vid framtagandet av genomförandeplanen. En sammanställning av resultatet av de mätningar som gjorts i verksamheten visar att 100 % av brukarna var delaktiga vid framtagandet. Under året har ett aktivt arbete lagts ner på att skapa tydlighet och struktur kring arbetet med delaktighet. Utbildningsinsatser har gjorts i hela verksamheten och en dokumentationsgrupp har tillsatts för personal i gruppbostad och daglig verksamhet. Verksamheten kommer fortsätta att arbeta strukturerat med planering och uppföljning av genomförandeplaner. Som stöd för arbetet kommer implementering av en ny manual för social dokumentation att fortsätta under 2018. Verksamheten kommer löpande att arbeta för genomförandeplaner av god kvalitet.

Brukarna ska mötas av kompetent personal som förmedlar arbetsglädje.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målsättningen var att 85 % av brukarna skulle svara att de har förtroende för personalen i verksamheten. För att mäta resultatet användes SKL:s brukarundersökning och frågan om brukaren är trygg med personalen. Det genomsnittliga resultatet blev 78 %, verksamheten som fick högst resultat var LSS Gruppbostad, 86 % och lägst resultat Servicebostad LSS, 60 %.

Flera brukare svarade att de är trygga med några i personalen men inte med alla. Tryggheten bygger troligen på relationen mellan handledare och brukare, vilket gör det sårbart om en viss handledare inte arbetar en dag.

Verksamheten kommer fortsätta att analysera resultatet och utreda orsaken till att brukarna inte känner sig

trygga med all personal. Vidare kommer verksamheten arbeta med att öka brukarnas delaktighet och självständighet, på så vis blir brukarna mer trygga i sig själva och mindre beroende av relationen till specifik personal. Servicebostad LSS kommer att särskilt genomlysas under 2018. Det är också viktigt att öka svarsfrekvensen i brukarundersökningen för att få ett bättre underlag för uppföljning. Det kan möjliggöras med mer tydlighet och struktur i genomförandet av undersökningen.

Ekonomi

Verksamheten visade totalt en positiv avvikelse mot budget på 0,4 mnkr.

Boende för barn och unga visade en positiv budgetavvikelse beroende på färre placeringar än planerat. Boende enligt LSS för vuxna avviker negativt mot budget främst med anledning av ökade personalkostnader som beror på fler boende, ökat åldrande och sjukdom hos brukarna, vilket krävt mer personal.

Personlig assistans enligt SFB visade negativ avvikelse mot budget. Under året har det varit ett högt antal personer med omfattande hjälpbehov som sökt och beviljats assistansersättning genom Försäkringskassan. Samtidigt har flera som sökt assistans enligt LSS i Lomma kommun, beviljats assistans enligt SFB. Detta har därför gett en positiv avvikelse inom LSS.

Daglig verksamhet enligt LSS visade en positiv budgetavvikelse då några externa placeringar har avslutats under året.

Ledsagar- och avlösarservice visade en positiv avvikelse. De båda externa utförarna avslutas under slutet av 2017 och början av 2018 och respektive verksamhet övergår till intern regi. Under året har det varit ett kraftigt ökat behov av dessa insatser.

Korttidsvistelse utanför hemmet visade en negativ budgetavvikelse då ett ökat behov av denna verksamhet föreligger hos barn och ungdomar, såväl antal dygn som antal brukare har ökat under 2017. Från och med hösten 2018 erbjuder kommunen korttidsvistelse i egen regi, vilket på sikt bör påverka kostnadsbilden positivt. Korttidsstillsyn visade en positiv avvikelse beroende på att kommunen från hösten 2017 erbjuder denna tillsyn i egen regi för de ungdomar som har nya behov. Kostnader för externa köp har därför kunnat hållas nere. För övriga verksamheter ligger nettokostnaden i nivå med budget.

Framtid

En översyn pågår av LSS och den statliga assistansersättningen som med stor sannolikhet kommer att medföra förändringar för kommuninvånare med behov av särskilt stöd och service. Under hösten 2018 förväntas ett nytt lagförslag vara klart. Fram till mars 2018 har Försäkringskassan stoppat alla omprövningar för de personer som kan komma att drabbas av de snävare bedömningar som den statliga myndigheten gör.

Den ökade diagnostiseringen, av framförallt neuropsykiatriska diagnoser, gör att allt fler personer omfattas av LSS. Det medför att antalet nya kommuninvånare som söker insatser enligt LSS beräknas fortsätta att öka under 2018.

Personer med funktionsnedsättningar har svårt att komma in på den öppna arbetsmarknaden, vilket kommer att kräva en ännu större samarbete med Arbetsförmedlingen, Region Skåne, Försäkringskassan samt arbetsgivare framöver.

Utvecklingsarbetet med tydlighet och struktur gällande genomförandeplaner kommer att fortsätta under 2018, både inom gruppboendena och den dagliga verksamheten.

En ny gruppboendestad planeras och öppnar upp 2018 på Lillevången. Även nya gemensamma lokaler för korttidsstillsyn och korttidsvistelse öppnar 2018.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Intäkter	3 716	3 463	2 906	2 709
Kostnader	-50 376	-52 149	-52 303	-52 526
Driftnetto	-46 659	-48 686	-49 397	-49 817
Budgetavvikelse	-2 020	-1 079	-420	

Verksamhetsmått

	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Antal personer med personlig assistans				
- enligt SFB	32	29	32	31
- enligt LSS	11	10	11	11
Antal personer med avlösarservice i hemmet	14	13	14	17
- boende med bostad med särskild service	37	36	38	37
- daglig verksamhet	32	35	34	33

Hälsa, vård och omsorg

ANSVARIG NÄMND: SOCIALNÄMNDEN

Årets händelser

Från 2016 gäller ett nytt avtal mellan Region Skåne och de skånska kommunerna, om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne. Avtalets syfte är att genom samverkan och gemensamt utvecklingsarbete säkra en god och jämlik hälso- och sjukvård för patienterna i Skåne. Utifrån avtalet har socialförvaltningen och hälsovalsenheterna i Lomma kommun påbörjat uppbyggnaden av gemensamma mobila vårdteam för de mest sjuka i kommunen. Med de mobila teamen skapas en vårdform där berörda patienter, vid behov, erbjuds snabb läkarkontakt, medicinsk bedömning och kan få direktinläggning om sjukhusvistelse inte kan undvikas.

Lomma kommun har tillsammans med hälsovalsenheterna i kommunen och Minneskliniken i Malmö deltagit i ett samverkansprojekt inom ramen för Region Skånes strategiska utvecklingsplan för jämlik demensvård. Syftet är att förbättra livskvaliteten för personer med demenssjukdom och deras närstående genom att skapa en sammanhållen vårdkedja, en "skånsk modell". Utifrån detta kommer det att prövas en demensrond på vårdcentralen i Lomma samt utlämnande av en informationsbroschyr till kommuninvånarna, framtagen gemensamt med hälsovalsenheterna. Under 2017 startades en flexibel dagverksamhet för yngre personer med demenssjukdom och arbetet med implementering av verksamheten kommer att fortsätta för att på så sätt kunna erbjuda individanpassade aktiviteter.

Frösunda Omsorg AB driver de särskilda boendena och Attendo Sverige AB driver hemtjänsten i kommunen. Som en följd av tidigare och under året påtalade brister i vårdboende- och hemtjänstverksamheterna har det under 2017 varit stort fokus på förbättrings- och utvecklingsarbete i dessa verksamheter. Med detta arbete, och ytterligare planerade utvecklingsaktiviteter, har det lagts en bra grund för en kontinuerligt god brukarkvalitet inom områdena. Nämnden beslutade i december att inte förlänga avtalet med Attendo, gällande utförande av kommunens hemtjänst, och gav samtidigt socialförvaltningen i uppdrag att förbereda för att utföra hemtjänsten i kommunens egen regi från och med 2019-03-01, då avtalet med Attendo löper ut. Samtidigt förlängdes avtalet med Frösunda till 2021-02-28.

Under 2017 har arbetet med utveckling av IT-stöd i verksamheterna ökat. Under året har förvaltningen bland annat infört ett digitalt system för signering av utförda läkemedelsinsatser, läkemedelsskåp med digital låsfunktion och i projektform testat nattillsyn hos brukare genom digital kamera. Det senare för att inte störa nattsömnen, genom att tillsynen sker på distans

från personallokalen, och de tidigare exemplen för att säkerställa kvaliteten i läkemedelshanteringen.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Sedan 2016-03-01 utförs vård och omsorg i Lomma kommuns särskilda boenden (Strandängsgatan, Vega, Orion och Jonasgården) på entreprenad av Frösunda Omsorg AB. Sedan 2016-03-01 utförs hemtjänst i ordinärt boende i Lomma kommun på entreprenad av Attendo Sverige AB. Uppföljning av utförarnas verksamhet regleras i avtal.

Under året har löpande uppföljning skett, framförallt genom förvaltningens system för avvikelshantering, behandling av inkomna synpunkter och klagomål samt oanmäld och anmäld tillsyn. Under våren genomfördes en brukarundersökning inom ramen för socialstyrelsens nationella plattform Öppna jämförelser. Därtill har förvaltningen under året genomfört en omfattande uppföljning av utförarnas följsamhet med avtal.

Fel och brister som framkommer via uppföljningarna följs generellt av krav på utredning, analys och plan för åtgärd. Vid allvarliga fel och brister görs en mer djupgående utredning och analys som grund för åtgärdsplanen.

Genomförd avtalsuppföljning avseende Frösunda, redovisade brister inom fem avtalsområden. Vid den uppföljande granskningen, under november 2017, konstaterades att brister kvarstod delvis inom två avtalsområden.

Vid motsvarande uppföljning av Attendos följsamhet med avtal, framkom vid den första uppföljningen brister inom fyra områden. Utfallet vid den uppföljande granskningen, under november 2017, visade att brister kvarstod delvis inom ett avtalsområde och helt inom två områden.

De kvarstående bristerna föranleder förvaltningen att genomföra ytterligare uppföljningar. För det fall det då fortfarande kvarstår brister, kommer dessa att generera vitesbetalning från utföraren, i enlighet med avtal.

Mål och måluppfyllelse

Brukaren ska uppleva att hon eller han får de behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målsättningen var att 80 % av brukarna skulle uppleva att de har fått sina behov, som beskrivs i genomförandeplanen, tillgodosedda. Det sammantagna resultatet för Hälsa, Vård och Omsorg uppgick till 65 %. Resultatet grundar sig på stickprovskontroller som gjordes av genomförandeplaner i ordinärt och särskilt boende.

Resultatet var betydligt bättre för de särskilda boendena än i ordinärt boende. Denna bild stämmer med de

mätningar som gjorts av genomförandeplaner i andra mätningar under året. Det finns brister i arbetet med genomförandeplaner i ordinärt boende.

Åtgärdsplan finns för att säkerställa att brukarna får de insatser de har rätt till. Socialnämnden kommer också att arbeta med att förbättra uppföljningen av genomförandeplanerna.

Verksamheterna ska praktiskt utvärdera nya arbetssätt som leder till en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt.

● **Målet är uppfyllt.**

För att målet skulle anses vara uppfyllt skulle fyra projekt med målsättningen att vara socialt och ekonomiskt hållbara vara genomförda och presenterade i förvaltningen under året. Målet är uppfyllt och tre av fyra projekt har utförts inom verksamheten för Hälsa, Vård och Omsorg. Projektet e-tillsyn syftade till att prova och utvärdera digital tillsyn på kommunens korttidsenhet. E-tillsyn fick ett gott omdöme hos såväl brukare som personal.

Målet med nutritionsprojektet var att förbättra intaget av näringsrik mat för brukarna i verksamheten. Projektet kunde visa på både ekonomiska vinster samt välmående för patienterna. Projektet balansgrupp riktade sig till äldre personer som fick träna balansövningar och styrketräning i fallförebyggande syfte. Tester visade på förbättringar av deltagarnas balansförmåga samt deras subjektiva bedömning av minskad fallrädsla. Projekten övergår nu i löpande verksamhet.

Brukaren och/eller dess närstående är delaktiga i planeringen av insatserna som ska utföras.

● **Målet är inte uppfyllt.**

Målsättningen var att 95 % av brukarna skulle vara delaktiga vid framtagandet av genomförandeplanen. En sammanställning av resultatet av de mätningar som gjorts i verksamheten visar att 65 % av brukarna har varit delaktiga vid framtagandet. Mätningarna gjordes i form av stickprovskontroller där ett urval brukare i ordinärt och särskilt boende svarat på frågan om de varit delaktiga. Verksamheten kommer att arbeta aktivt för att tillförsäkra att genomförandeplaner uppdateras och revideras tillsammans med brukare och närstående.

Brukarna ska mötas av kompetent personal som förmedlar arbetsglädje.

● **Målet är inte uppfyllt.**

Målsättningen var att 85 % av brukarna skulle svara att de har förtroende för personalen i verksamheten. För att mäta resultatet användes brukarundersökningar och det sammantagna resultatet uppgick till 84 %. Resultatet skiljer sig mellan de olika enheterna i verksamheten då sammanställning visar att resultatet i enheten för myndighetsutövning uppgick till 80 %. I särskilt boende uppgick resultatet till 77 % respektive 83 % i ordinärt boende. Motsvarande resultat för riket i den nationella undersökningen är 86 % i särskilt boende samt 91 % i ordinärt boende. Mötesplatserna och kommunens

närståendestöd Treklövern uppfyllde sammantaget målet med 91 %.

Utförarna har inkommit med åtgärdsplaner och i kommunens egna organisation fortsätter arbetet med analys och utredning av resultatet i syfte att ytterligare öka brukarnas upplevelse av förtroende för personalen.

Ekonomi

Den totala positiva budgetavvikelsen var 8,8 mnkr. Hemtjänsten avviker positivt med 1,8 mnkr. Behovet av hemtjänst har minskat under året jämfört med det prognostiserade behovet. Året inleddes med ett högt antal personer som hade behov av hemtjänst, vilket höll i sig under första halvan av året för att sedan minska under årets andra hälft. Kostnaden för trygghetslarm visade negativ avvikelse mot budget med 0,2 mnkr. Förklaringen är att samtliga larm bytts ut till digitala från analoga under året.

Vårdboende visade totalt en positiv budgetavvikelse med 2,9 mnkr. Under året har det funnits behov av särskilt boende med kompetens som inte kunnat tillgodoseas i kommunens egna särskilda boenden. Behovet av köpta platser var högre än budget för året. Särskilt boende i kommunens regi avvek negativt mot budget med beroende på hyresbortfall för outhyrda lägenheter. Särskilt boende, entreprenad visade positiv avvikelse mot budget med 4,2 mnkr. En avdelning av det särskilda boendet Orion har inte öppnats ännu då behovet inte funnits. Prognosen för öppning av denna avdelning, är i nuläget augusti 2018. Beläggning på de befintliga särskilda boendena har pendlat från 92 % vid årets början till 95-96 % från juni och resterande del av året.

Korttidsvistelse avviker positivt mot budget, framförallt på grund av lägre personalkostnader.

HSL visade en positiv avvikelse på mot budget. HSL-Team Lomma visade negativ avvikelse mot budget. Större delen av detta är för behovet av sjuksköterskor från bemanningsbolag under sommar, höst och jul/nyår. HSL Team Bjärred har haft högre kostnader för inhyrd personal, men lägre personalkostnader, vilket förklaras med långtidssjukskrivningar samt vakanta tjänster som inte ersatts fullt ut.

Den totala positiva avvikelsen för utveckling och administration om, beror framförallt på lägre personalkostnader än budgeterat (till följd av en vakant tjänst) och lägre IT-kostnader än budgeterat (till följd av senarelagd planerad IT-utveckling). Där finns också en positiv avvikelse gällande volymjusteringar.

I budgeten för 2017 låg ett effektiviseringskrav för HVO på 450 tkr. Detta uppnås genom att inte återbesätta en av tjänsterna som avdelningschef när den blev vakant 2016.

Framtid

Befolkningsprognosen i de äldre åldersgrupperna visar på en kraftig ökning av andelen äldre fram till 2030, vilket påverkar socialnämndens framtida ställningstagan-

den och prioriteringar. Att allt fler blir allt äldre innebär ett ökat behov av vård och omsorg, vilket kommer att medföra ökade kostnader, förutsatt att vård och omsorg bedrivs på samma sätt som idag.

Den 1 januari 2018 träder en ny lag i kraft, "Samverkan kring utskrivning från slutna hälso- och sjukvård". Det innebär att man som patient inte ska behöva ligga kvar på sjukhuset längre än man behöver. Patienten kommer att få en tydligare plan för sin vård, vilket också innebär en förbättrad kommunikation mellan slutenvård, hälsovalsenheterna och kommunen för att få bästa möjliga vård vid in- och utskrivning. Betalningsansvaret kommer samtidigt att förändras, vilket innebär att antalet dagar för övergång till kommunalt ansvar sänks från fem arbetsdagar till tre kalenderdagar. Stort fokus kommer att ligga på att arbeta med en bra och effektiv utskrivningsprocess utifrån ett team av biståndshandläggare, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut. Socialnämnden kommer att fortsätta sin satsning på förebyggande och öppen verksamhet, då det finns ett stort mörkertal kring äldre med icke självvald isolering. Det finns en väl utvecklad verksamhet i Lomma och under 2018 kommer även verksamheten i Bjärred att utökas med en mötesplats.

Under 2017 har samarbete med frivilligorganisationer och seniorföreningar byggts upp för att gemensamt skapa en bra samlingspunkt för Bjärredsborna. En samordnare för mötesplatsen har anställts och påbörjar sin tjänst i januari 2018. Det pågår utbyggnad av Jonasgården där "mötesplats Bjärred" kommer att ha sin utgångspunkt, den nystartade Seniorpanelen kommer att göras delaktiga i detta arbete under året. Seniorpanelen är en viktig del av medborgardialogen, där seniorer i kommunen ges möjlighet till insyn och medverkan i utvecklingen av verksamheten.

Samtidigt kommer förbättringar av utemiljön på de särskilda boendena göras under 2018, med Frösunda som samarbetspartner.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	37 933	40 797	43 780	39 077
Kostnader	-220 311	-221 320	-236 083	-240 142
Driftnetto	-182 378	-180 523	-192 303	-201 065
Budgetavvikelse	7 173	13 402	8 762	

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Antal invånare 65 år och äldre	4 873	4 972	5 027	5 023
Antal invånare 85 år och äldre	528	563	604	605
Antal invånare med omvårdnasatser i hemmet	230	233	241	248
Kostnad (tkr) per brukare med omvårdnasatser i hemmet	159	143	157	157
Antal personer i särskilt boende (exkl. servicelägenheter)	142	141	144	152
Kostnad (tkr) per brukare för särskilt boende (entreprenad)	423	431	435	437
Externt köp av korttidsvistelse (antal dygn)	0	0	179	0

I Bjärred pågår utbyggnaden av Jonasgården för att skapa Mötesplats Bjärred.

För- och grundskoleverksamhet

ANSVARIG NÄMND: BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Årets händelser

Förvaltningen har under 2017 ändrat organisation, från skolområden till renodlade verksamhetsspår inom förskola och grundskola. Syftet med organisationsförändringen är att stärka verksamhetsutvecklingen inom varje skolform samt ge stöd till rektorer och förskolechefer i deras uppdrag att vara pedagogiska ledare. Konkret innebär organisationsförändringen att områdeschefstjänsterna tagits bort och ersatts av verksamhetschefer för förskola respektive grundskola. Rektorer som tidigare var områdeschefer har numera enbart titeln rektor. Förskolecheferna är därmed på samma hierarkiska nivå som rektorerna i organisationen, med samma uppdrag nationellt och lokalt. Den nya organisationen trädde i kraft den förste augusti 2017 och var fullt implementerad vid årsskiftet.

Under hösten har resursfördelningssystemet för barn- och utbildningsnämnden arbetats om. Syftet med detta är att öka följsamheten mot skollagens krav, minska ryckigheten och oförutsägbarheten för skolledarna och anpassa systemet till förvaltningens nya organisation, med ännu tydligare ekonomiskt ansvar även för förskolecheferna.

Lomma kommun placerade sig på plats tio av landets kommuner i Lärarförbundets årliga rankinglista, bästa skolkommun. Det var en förbättring från året innan då placeringen var plats 22. Det är framförallt de goda kunskapsresultaten i grundskolan, högskolebehörigheten och andelen behöriga lärare som utgör grunden för Lomma kommuns topplacering.

Digitalt utvecklingsarbete pågår inom både förskola och skola. Under hösten deltog samtliga skolledare, rektorer och förskolechefer, i Skolverkets fortbildningssatsning "leda digitalisering".

Under vårterminen sågs en markant höjning av antalet ansökningar om centralt stöd för barn i behov av särskilt stöd från kommunens skolor. Dessa ansökningar hanterades i en elevstödsgrupp där underlag inför beslut förbereddes. Under höstterminen tillsattes en utredning om resursfördelningssystemet som ledde till att resurserna decentraliserades. Syftet var att minska administrationen samt ge bättre förutsättningar för rektorer och förskolechefer att snabbt kunna sätta in särskilt stöd till de barn och elever som har behov av det.

Nyanlända flyktningbarn har tagits emot inom verksamheterna. Skillnaden mot föregående år är att det nu är yngre barn som kommer. Verksamheten har därför behövt utökas. Bland annat är numera även Fladängskolan mottagningskola för nyanlända elever.

Under året har samarbetet med socialförvaltningen i projektet Barnens Bästa fortsatt utvecklats i enlighet med de mål som beslutats av förvaltningscheferna avseende perioden 2016-2020. Under årets senare del har Resurscentrum fått en ny verksamhetschef som gjort ett omtag av Barnens Bästa tillsammans med en projektledare från socialtjänsten.

Övnings(för)skolorna fungerar som ett nav i skolutveckling och pedagogiskt/-didaktiskt utvecklingsarbete genom att sprida erfarenheter till förskolor och skolor i kommunen. Totalt deltar nu fyra förskolor och tre skolor i försöksverksamheten i Lomma kommun.

Mål och måluppfyllelse

Grundskola - Skolverksamheten är kostnadseffektiv.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Nyckeltalet i nämndens mål anger att kostnaden per betygspoäng i årskurs 9 högst får uppgå till 275 kronor. Den bedömning som görs av måluppfyllelsen utgår från den statistik som Statistiska centralbyrån (SCB) sammanställer och redovisar i Kolada. För vårterminen 2017 visar SCB's sammanställning att Lomma kommuns kostnad per betygspoäng var 303 kronor. Motsvarande belopp för riket var 440 kronor.

Kolada redovisar uppföljningsstatistik avseende kostnad per betygspoäng sedan år 2009. Under perioden 2009-2017 uppgår Lomma kommuns genomsnittliga kostnad till 264 kronor per betygspoäng, med en variation mellan 249 och 303 kronor. Motsvarande genomsnittskostnad för riket är 363 kronor. Statistiken för riket visar en variation mellan 315 och 440 kronor per betygspoäng.

På övergripande nivå sker utveckling genom att tydliggöra samtliga pedagogers ansvar så att varje elev utvecklas maximalt, efter sina förutsättningar. På enhetsnivå innebär detta att kontinuerligt följa varje enskild elevs progression i den egna kunskapsutvecklingen.

För- och grundskola – Vårdnadshavare och elever är nöjda med informationen från och samverkan med för- och grundskolan.

- *Målet är uppfyllt.*

Uppföljning av de tre nyckeltalen har gjorts med stöd av svaren i två enkäter, Förskolebarometern och Miljö för lärande och utveckling. Mätningen i de båda enkäterna görs med utgångspunkt i frågeställningen "Kan du rekommendera din förskola/skola till andra?" De tre nyckeltal som nämnden följer upp är:

- Vårdnadshavarnas nöjdhet med förskolans service motsvarar minst 3,5 på en 5-gradig skala (70 %). Resultatet visar att 93,2 % av vårdnadshavarna svarar att de kan rekommendera "sin" förskola till andra.

- Vårdnadshavarnas nöjdhet med grundskolans service motsvarar minst 3,5 på en 5-gradig skala (70 %) - Resultat: 87,6 % av vårdnadshavarna svarar att de kan rekommendera "sin" skola till andra.
- Eleverna i årskurs 5 och 8:s nöjdhet med skolan motsvarar minst 2,5 på en 4-gradig skala (62,5 %) Resultatet visar att 85,1 % av eleverna i årskurs 5 och 75,9 % av eleverna i årskurs 8 svarar att de kan rekommendera "sin" skola till andra.

Enkätsvaren från vårdnadshavare till barn i förskolan och elever i grundskolan samt från eleverna visar generellt en hög grad av nöjdhet. Orsaken till detta bedöms i huvudsak bero på att det finns trygghet och trivsel i förskolan och grundskolan. Inom ramen för nämndens systematiska kvalitetsarbete utvecklas former för kommunikation och samverkan mellan vårdnadshavare och för- och grundskola samt mellan elev och grundskola. I detta utvecklingsarbete är mötet mellan den enskilde vårdnadshavaren/eleven och förskolans/skolans företrädare av stor betydelse. Frågor om bemötande och samverkan ges därför särskild uppmärksamhet i förbättringsarbetet.

Förskola - Förskolan stimulerar barns lärande och delaktighet.

- **Målet är uppfyllt.**

Uppföljning av målet görs med stöd av BRUK (Bedömning, Reflektion, Utveckling, Kvalitet), som är Skolverkets verktyg för självskattning. Resultatet av självskattningen uppgår till 3,4. En jämförelse mellan kommunens förskolor visar en genomsnittlig variation mellan 3,3 och 3,6. Målet för självskattningen är uppnått vid 3,0 på den 4-gradiga skala som används.

Inom ramen för arbetet med att stimulera barns lärande och delaktighet kommer utveckling att ske avseende de områden som framkommit i lärrapporten för förskolan nämligen pedagogisk dokumentation, professionsutveckling samt digitalisering.

Grundskola - Elevernas kunskaper utvecklas genom hög kvalitet i undervisningen.

- **Målet är inte uppfyllt.**

De tre nyckeltal som nämnden följer upp är; (siffrorna inom parentes avser vårterminen 2016):

- Meritvärdet för elever i årskurs 9 är i snitt minst 250 poäng. Resultat vårterminen 2017: 254,1 (259,6). Skolornas resultat för VT 2017: Karstorpsskolan Södra 263,2 (+17,3), Rutsborgskolan 259,2 (-0,3), Pilångskolan 254,1 (-0,3), Bjärehovskolan 246,1 (-24,6).

Generellt har skolorna höga meritvärden. Eleverna visar särskilt goda resultat i praktisktestetiska ämnen och engelska. I matematik, svenska och geografi är resultaten något sämre, men variation råder mellan skolorna. Notera att i Bjärehovskolans resultat ingår 15 elever med kortare vistelsetid i landet än två år.

- Andelen elever i årskurs 9 som är godkända i alla ämnen är minst 95 %. Resultat vårterminen 2017: 92,1 % (93,3%)
- Andelen elever som är behöriga till samtliga program

inom gymnasieskolan är minst 95 % - Resultat vårterminen 2017: 94,6 % (93,3%)

- Bjärehovskolan undervisar elever med kort vistelsetid i landet. Aktuella elever började sin skolgång i årskurs 8 läsåret 2015/2016 och har nu avslutat grundskolan. Elevgruppens korta tid i grundskolan har påverkan på deras möjlighet att nå kunskapskraven. Detta får effekt på det genomsnittliga meritvärdet vid Bjärehovskolan. Fokus framöver är att ytterligare utveckla arbetet med elever i behov av extra anpassning och särskilt stöd, så att fler elever minst når betyget E i samtliga ämnen.

Ekonomi

För- och grundskoleverksamheten hade en negativ budgetavvikelse om 5,8 mnkr vid årets slut. Året präglades av en ökning av barn både i de lägre och högre skolåldrarna. Under hösten togs ett åtgärdsprogram fram för att nå en ekonomi i balans i form av restriktiv extern vikarietillsättning och särskild vakansprövning vid införandet av nya tjänster.

Förskolan visade en negativ budgetavvikelse om 2,9 mnkr. Förskolans enheter hade vid årets slut en negativ budgetavvikelse avseende personalkostnader om 1,9 mnkr. Tre enheter av sex var i ekonomisk balans vid årets slut. Det är främst två enheter som har större negativa avvikelser i förhållande till budget. På dessa båda enheter avser avvikelserna i huvudsak personalkostnader som uppkommit under hösten till följd av bibehållen bemanning, då antalet barn minskat. Antalet barn i förskolan var under året 1 628 barn, en mindre än budgeterat. Inför hösten 2017 gjordes en effektivisering om 0,2 mnkr av generella resurser till verksamheterna.

Grundskolan visade en negativ budgetavvikelse om 3,2 mnkr. Skolenheterna hade vid årets slut en negativ budgetavvikelse för främst personalkostnader om 9,5 mnkr. En enhet av sju var i ekonomisk balans vid årets slut. Det är främst två enheter som har betydande negativ avvikelse i förhållande till budget. Avvikelsen för dessa båda enheter avser i huvudsak personalkostnader till följd av utökad bemanning samt övriga kostnader, såsom kostnader för digitala läromedel samt köp och leasing av datorer. Antalet elever i grundskolan var under året 3 882 elever, vilket var 32 fler än budgeterat och gav en negativ budgetavvikelse om 0,7 mnkr. Intäkterna för lågstadiesatsning, övriga statsbidrag och försäljning av plats var 4,1 mnkr mer än budgeterat. En effektivisering om 0,6 mnkr gjordes av generella resurser till verksamheterna inför hösten 2017.

Resurscentrum visade en mindre positiv budgetavvikelse, verksamheten hade under året högre kostnader än budgeterat för stöd av elever hos externa huvudmän samt skolskjuts kopplat till stöd. Pensionsavgångar återbesattes inte under hösten, vilket gjorde att budget kunde hållas.

Centrala medel och gemensam verksamhet hade en mindre positiv budgetavvikelse främst på grund av lägre kostnader för utbildning under året.

Årets utfall var en försämring med 5 mnkr jämfört med prognos i delårsbokslut. Den största skillnaden beror på en större negativ avvikelse med 5,8 mkr för de enskilda skolenheterna, främst inom skolans enheter. Avvikelserna uppmärksammades vid septemberuppföljningen och gjorde att åtgärder och handlingsplaner togs fram. Årets utfall var en förbättring med 0,4 mnkr jämför med prognos vid oktoberuppföljningen.

Barn- och utbildningsnämndens effektiviseringsbeting uppgick till 1,7 mnkr under 2017. Den centrala administrationen har minskats med motsvarande 0,8 mnkr. Effektiviseringsmålet för 2017 är inte uppnått men en del av åtgärderna får helårseffekt först under 2018. Det i kombination med ytterligare effektivisering under 2018 gör att målet för 2017/2018 nås med marginal under 2018.

Åtgärder för bokslut i balans

För att nå ett bokslut i balans tog förvaltningen fram ett åtgärdsprogram bestående av restriktiv extern vikarie-tillsättning och särskild vakansprövning vid införandet av nya tjänster. På enhetsnivå togs handlingsplaner fram med ytterligare åtgärder för att minska kostnaderna. Effekten av åtgärderna var att timlönekostnaderna var 3,9 mnkr under oktober-december 2017 att jämföra med utfall timlöner oktober-december 2016 som var 5,8 mnkr, en minskning med 1,9 mnkr.

Av de skolenheter som har underskott visar högstadie-enheterna störst avvikelse. En orsak till detta är att dessa skolenheter under 2017 har haft ökade fasta kostnader. Aktuella fasta kostnader har uppkommit i övergången från analoga till digitala läromedel. Under 2018 bedöms kostnadsbalansering avseende dessa båda läromedelstyper kunna genomföras i högre utsträckning än under 2017.

Resurscentrum ersatte inte pensionsavgångar med ny personal under hösten. Det gjorde att verksamheten totalt kunde hålla budget trots högre kostnader än budgeterat för stöd av elever hos externa huvudmän.

Kommentarer till investeringsredovisning

Av barn- och utbildningsnämndens budget för investeringar tillhörde 11,5 mnkr för- och grundskoleverksamhet och 0,1 mnkr kostverksamhet.

Av verksamhetens totala investeringsbudget på 11,6 mnkr användes under året 12,6 mnkr, vilket gav en negativ budgetavvikelse om 1 mnkr.

Inköp av datorer/läsplattor slutfördes under året och gav en negativ budgetavvikelse då upphandlat pris per enhet blev dyrare än budgeterat tillsammans med att ingånget serviceavtal fick en större omfattning.

Investeringar till inredning på Karstorpskolan Norra har gjorts under året, vilket gav en negativ budgetavvikelse avvikelse om 0,7 mnkr, projektet kommer att vara färdigt

under våren 2018, medel finns avsatta även under 2018 för detta projekt. Totalt kommer projektet att överstiga budgeterade medel, orsaken till detta är att grundsärskola och fritidsklubb tillkommit samt en merkostnad för en mer ändamålsenlig inredning till skolans matsal.

Integration/flyktingmottagning

Under 2016 ökade antalet nyanlända barn och elever, huvuddelen av de barn/elever som tillkom var i de lägre åldrarna. Under året har skolverksamheten utökats för att tillgodose de behov som finns hos de nyanlända yngre eleverna. Inom förskolan har visst stöd givits till de förskolor som tagit emot nyanlända barn.

Antalet lärare som undervisar i svenska som andraspråk har utökats för att möta behoven i grundskolan. Utökning av antalet studiehandledare, huvudsakligen i arabiska, har också skett. Inför 2017 tillfördes medel för fler nyanlända elever i budget motsvarande 2,6 mnkr till att totalt uppgå till 4,5 mnkr. Intäkterna för nyanlända, främst schablonbidrag var under året 1,7 mnkr högre än budgeterat.

Framtid

Kvalitetsarbetet kommer att utvecklas under 2018. Syftet med förändringarna är att tydligare fånga upp de professionellas, lärares och förskollärares, erfarenheter av lärandet. De nya redskapen med lärseminarier och kvalitetsrapporter är tänkta att ge skolledarna bättre redskap för analys och därmed förbättrade insatser i förbättringsarbetet.

Digitaliseringen inom förskola och skola bedöms kunna skapa möjligheter för en vidareutveckling av arbets-sätten för barns och elevers lärande. Den planerade IKT-satsningen är en viktig framtidsfråga i detta utvecklingsarbete. Under hösten 2018 kommer en IKT-strategi att presenteras för nämnden, vilken lägger en grund för det fortsatta arbetet med digitalisering av arbetssätt och metoder för lärandet.

Skolverkets kommande IT-strategi samt tillägg i kursplaner bedöms medföra ökat utbildningsbehov för kommunens pedagoger och skolledare.

Under 2018 kommer möjlighet för vårdnadshavare att göra digitalt skolval avseende förskoleklass inför läsåret 2018/2019 att införas.

Inom ramen för den försöksverksamhet med övnings(för)skola som planeras för åren 2017 och 2018 kommer handledarutbildning (7,5 hp) att erbjudas. Under 2017 kommer 34 pedagoger att genomföra en sådan handledarutbildning. Ytterligare handledarutbildning kommer att genomföras år 2018.

Byggnationen av Lerviks förskola beräknas vara klar under hösten 2018. Inom Pilängsområdet planeras befintliga skollokaler att ersättas. De nya lokalerna planeras vara klara under år 2018.

Fladängskolan, som i dag tar emot elever i förskoleklass till och med årskurs 3, kommer att utveckla en organisation som även tar emot elever i årskurserna 4-6.

Barnens Bästa är ett samarbete mellan förskola, skola, fritid och socialförvaltning. Detta samarbete kommer att utvecklas för att gemensamt fortsätta arbeta hälsofrämjande och förebyggande i syfte att elever ska nå målen med utbildningen.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	51 638	73 774	90 440	77 073
Kostnader	-584 574	-628 931	-672 674	-653 515
Driftnetto	-532 937	-555 157	-582 233	-576 442
Budgetavvikelse	-1 166	-985	-5 791	

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Andel elever behöriga till gymnasieskolans nationella program (%)	95,7	93,3	94,6	100
Nettokostnad per kommunal plats (tkr)				
1 -5 år	101,3	101,9	104,5	102,8
6 år	86,2	87,4	90,7	89,1
7 -15 år	88,9	89,4	92,4	90,7

Kvalitetsarbetet inom skolan fortsätter.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

ANSVARIG NÄMND: BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Årets händelser

Vårterminen 2017 var 856 gymnasieelever från Lomma kommun inskrivna i gymnasieskolan, inklusive asylsökande och gymnasiesärskolan. Motsvarande siffra för höstterminen var 909 elever. Ökningen av antalet elever innebär ökade kostnader för kommunen de kommande åren. Under vårterminen 2017 avbröt 14 ungdomar sin gymnasieutbildning, vilket är ungefär samma antal som året innan. Även under höstterminen avbröt 14 ungdomar sina gymnasiestudier, huvudskälet är psykisk ohälsa. Höstterminen 2017 har 25 % av Lomma kommuns gymnasieelever sin skolgång i en fristående skola och 75 % i kommunal skola. Detta innebär en ökning när det gäller andelen elever som går i fristående skola jämfört med de senaste åren.

Läsåret 2017/2018 är skolgången för Lomma kommuns gymnasieelever fördelad med 77 % på högskoleförberedande program under höstterminen, 14 % yrkesprogram och 6 % introduktionsprogram. Fördelningen mellan högskoleförberedande och yrkesprogram är ungefär densamma som tidigare år.

Andelen gymnasieelever som avslutade sina studier vt-17 och tog examen inom tre år var 84 % för högskoleförberedande program (Nämndsmål 2018: 83 %) och 71 % yrkesprogram (Nämndsmål 2018: 64 %).

Andelen gymnasieelever som avslutade sina studier vt-17 och tog examen inom fyra år var 89 % för högskoleförberedande program (Nämndsmål 2018: 85 %) och 68 % för yrkesprogram (Nämndsmål 2018: 68 %).

Under år 2017 har i genomsnitt 14 elever fått stöd av ungdomskoordinator som ett led i arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret.

Under 2017 har 116 individer läst svenska för invandrare (SFI), vilket är en ökning med drygt 40 % jämfört med 2016.

På gymnasial vuxenutbildningsnivå har ungefär 66 heltidsstudenter fått utbildning, vilket är ungefär samma antal som 2016.

Under 2017 har Lomma kommun sökt statsbidrag för yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning och inom Hälso- och sjukvård. En förändring som gjorts för 2017 är att statsbidrag för yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning ska sökas gemensamt av minst tre kommuner. Lomma kommun har sökt statsbidrag tillsammans med elva andra kommuner i Skåne Sydväst, detta samarbete kommer att fortsätta under 2018.

Samarbetet med Arbetsförmedlingen och socialförvaltningen avseende arbetsmarknadspolitiska insatser, så-

som arbetet med Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA), har fortsatt att utvecklas under året.

Behov av insatser inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har funnits även under 2017. Arbetet med KAA har vidareutvecklats under året med bland annat deltagande i mentornätverket, ett mycket bra samarbete med socialförvaltningens boendestöd/ behandlingsteamet och andra interkommunala nätverk. Ett område som genom arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret identifierats som ett utvecklingsområde är arbetet med överlämning mellan grundskola och gymnasieskolan. Detta är en mycket viktig länk i många ungdomars skolgång. Arbetet med förbättringar av rutiner och arbetssätt har påbörjats under 2017 och vidareutvecklas under 2018 i samverkan med grundskoleverksamheten.

Ekonomi

Gymnasieskolan hade vid årets slut en negativ budgetavvikelse på 0,6 mnkr. Under året hade verksamheten färre nyanlända elever än budgeterat, vilket ledde till lägre kostnader men även minskade statsbidrag. Elever födda i kommunen var tvärtom fler än budgeterat. Sammantaget har detta resulterat i att nettokostnaden för köp av plats överstigit budget.

Vuxenutbildningen hade en positiv budgetavvikelse på 1,3 mnkr vid årets slut. Den främsta anledningen till avvikelserna är att det under andra halvan av 2017 i stort sett bara beviljats lagstadgad utbildning.

De behörighetsgivande utbildningarna ökade jämfört med tidigare år, framförallt under hösten. Detta beror antagligen på att det efterhand blev mer känt bland medborgarna att alla från och med den förste januari 2017 har rätt att läsa in grundläggande behörighet till universitet och högskola inom kommunal vuxenutbildning.

Åtgärder för bokslut i balans

Inom vuxenutbildningen har det under andra halvan av 2017 i stort sett bara beviljats lagstadgad utbildning för att kompensera gymnasieskolans underskott. Gymnasieskolans utgifter för särskilt stöd har följts upp och granskats extra noga.

Integration/flyktingmottagning

Det är i huvudsak gymnasieprogrammet språkintrödn som är aktuellt för de nyanlända ungdomarna i gymnasieålder. Under 2017 har Lomma kommun köpt platser avseende språkintrödn av Lunds och Kävlinge kommun.

Arbetet med de nyanlända ungdomarna innebär för Lärocentrum insatser inom studievägledning, studieupp-

följning och administration. Dessa insatser är administrativt tidskrävande, framför allt när det gäller handläggning av ansökan och uppföljning av statsbidrag.

Lärcentrums ansvar för skolregleringar avseende ungdomarna har inneburit medverkan i olika nätverk. Detta i syfte att skapa möjlighet för att Lomma kommuns ungdomar, i behov av språkintrödnings, att kunna tas emot i andra kommuner.

För att möta behovet av SFI har Lomma kommun köpt utbildning i huvudsak av Lunds kommun, men även av kommunerna Burlöv och Kävlinge samt av Folkhögskolan Hvilan.

Under de kommande åren kommer många unga vuxna nyanlända att färdigställa sin utbildning i gymnasieskolan. Den gymnasieutbildning som huvuddelen av nyanlända elever genomför är gymnasieprogrammet språkintrödnings. Detta är inte ett nationellt program. Av det skälet bedöms flertalet elever sakna gymnasieexamen, vilket får inverkan på förutsättningarna för etablering på arbetsmarknaden. Detta ställer krav på att utveckla möjligheter som bidrar till minskad ungdomsarbetslöshet och effektivisering av nyanländas etablering i arbetslivet, i enlighet med de intentioner som Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua) har.

Framtid

Möjligheten att söka gymnasieutbildning i hela Skåne kommer att fortsätta. Detta innebär att Lomma kommuns elever kan erbjudas samtliga nationella gymnasieprogram.

Inom vuxenutbildningen fortsätter samarbetet med övriga kommuner i Skåne, framförallt i Skåne sydväst. Utveckling av samarbetet sker bland annat inom Yrkesvux-området och inom Yrkes-SFI.

Statsbidraget för yrkesinriktad vuxenutbildning söktes även 2018 regionalt tillsammans med 11 andra kommuner i Skåne sydväst. Medfinansieringskravet på 50 % kvarstår även för 2018.

Det största osäkerhetsmomentet inför 2018 är hur många kommunplacerade nyanlända Lomma kommun kommer att få och hur många av dessa som är i behov av gymnasie- eller vuxenutbildning. Lärcentrum ser en utmaning i att finna platser avseende SFI till aktuella nyanlända. Samverkansarbete med andra kommuner fortsätter därför att utvecklas, i syfte att gemensamt kunna erbjuda de utbildningsplatser som behövs. Det förväntade ökade antalet kommunplacerade, både ungdomar och familjer, antas medföra ökade kostnader inom både gymnasieutbildningen, SFI och grundläggande vuxenutbildning under 2018 och kommande år.

Inom en snar framtid bedöms Sverige att ha stor brist på personal inom olika branscher. Detta, tillsammans med det stora antalet nyanlända som kommit till Sverige de senaste åren, har medfört att statliga satsningar kommer att göras de närmsta åren på bland annat Regionalt Yrkesvux, Yrkesförutbildningar och Lärlingsutbildning för

vuxna. Statsbidragen för kommunernas vuxenutbildning har ett medfinansieringskrav på 50 %. Detta bedöms medföra ökade kostnader för kommunen.

Staten satsar också på Studiestartsstöd, ett verktyg som Arbetsförmedlingen och kommunerna ska kunna använda i sitt arbete med att rekrytera personer som annars inte bedöms välja att studera. Stödet innebär ett ökat bidrag från CSN.

Staten gör även en satsning som innebär krav på utbildning - utbildningsplikten. Satsningen innebär en möjlighet för Arbetsförmedlingen att kräva av nyanlända inom etableringen att de ska utbilda sig för att få ekonomiskt stöd. I Lomma kommun har den målgrupp som kommer att behöva andra insatser i form av arbetsmarknadsinsatser och utbildning ökat.

Rättighetslagstiftningen för behörighet till universitet och högskola kvarstår. Detta bedöms medföra en ökning av antalet sökande till universitet och högskola.

Samarbetet med Arbetsförmedlingen och socialförvaltningen avseende arbetsmarknadspolitiska insatser (DUA) planeras att intensifieras genom olika spår och insatser under 2018. I detta arbetsmarknadspolitiska arbetet har Lärcentrum en central roll.

Inom ramen för arbetet skapas förutsättningar bland annat för ett ökat deltagande inom Yrkes-SFI, för att underlätta för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden. Inom ramen för DUA har ett arbete påbörjats med att skapa interna praktikplatser inom Lomma kommun.

Inom DUA har behovet av insatser identifierats bland unga mellan 20 och 25 år som inte arbetar eller studerar. Om Finsamprojekt påbörjas under 2018, så kan arbetet med att söka upp och erbjuda denna målgrupp meningsfull sysselsättning, intensifieras.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Intäkter	3 341	6 838	6 658	6 977
Kostnader	-92 649	-100 968	-109 895	-110 879
Driftnetto	-89 308	-94 130	-103 237	-103 903
Budgetavvikelse	1 978	2 492	666	

Verksamhetsmått

	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Genomsnittlig kostnad per elev i gymnasieskola (tkr)	105,8	107,0	111,6	109,3
Antal helårsplatser, vuxenutbildning	106	104	117	70
Nettokostnad per helårsplats vuxenutbildning (tkr)	51,0	41,1	45,2	75,8

Kostverksamhet

ANSVARIG NÄMND: BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Årets händelser

Kostverksamheten har ökat inköpen av ekologiska livsmedel under 2017.

Verksamheten arbetar med hållbarhet och hälsa genom att servera mer vegetariskt och klimatsmarta alternativ.

Ett nytt livsmedelsavtal har trätt i kraft under året, upphandlade livsmedel har höga krav på kvalitet, miljö och djurhållning.

Under sommarmånaderna har kostverksamheten serverat 12 000 måltider till externa läger.

Alléköket, som lagar mat till hela äldreomsorgen, har tagits ur drift och verksamheten har tillfälligt flyttat till Strandskolans kök, i väntan på att Lerviks förskolas kök ska vara klart i juni 2018.

Mål och måluppfyllelse

Maten är uppskattad av eleverna, andelen ekologisk mat ökar och svinn minskar.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts via tre nyckeltal:

Nyckeltal: Minst 85 % av eleverna är nöjda med maten. Elevenkäten som visar vad eleverna tycker om maten är utförd under höstterminen 2017. Resultat visar att 80 % av eleverna är nöjda eller mycket nöjda med maten. Då nyckeltalet är 85 % är målet inte uppfyllt. Andelen nöjda elever kan öka med ett utökat samarbete mellan kostverksamheten och skollära angående måltidsmiljön och schemaläggning av måltider. Under höstterminen planeras ett försök med schemalagda luncher på Karstorpskolan.

Nyckeltal: Minst 21 % av kosten består av ekologiska livsmedel. Andelen ekologisk mat uppgick till 26 % under 2017.

Nyckeltal: Högst 15 % av kosten i för- och grundskola blir till svinn. Mätning av svinn har genomförts under våren och hösten 2017. Mätningen visar att svinn minskar i skola och på förskolor med tillagning. Dessa enheter når målet på max 15 % svinn. Skolor 12 % och förskolor tillagning 12 %. Förskolor med mottagningskök når inte målet på 15 %, dessa har ett svinnresultat på 28 %. Svinn bedöms kunna minskas ytterligare genom ökat samarbete med förskolechefer och rektorer avseende matsituationen.

Ekonomi

Kostverksamheten hade en positiv budgetavvikelse om 0,4 mkr.

Fremsta orsaken var högre intäkter från lovveckor med försäljning av matleveranser till lägerverksamheter. Även personalkostnaderna uppvisade en positiv budgetavvikelse medan övriga kostnader, främst livsmedelskostnader var i ekonomisk balans med budget.

Integration/flyktningmottagning

Ytterligare specialkost i form av fläskfri kost har tillkommit under året. I skolan har man serverat vegetariskt alternativ alla dagar och därmed tillgodosett detta behov.

Framtid

Kostenheten står inför följande utmaningar:

- I samverkan med förskola och grundskola arbeta gemensamt för att skapa förutsättningar för att mat och måltider blir en del av det pedagogiska arbetet.
- Utveckla kostverksamheten ytterligare genom att i samverkan med grundskolorna gemensamt skapa arbetssätt och metoder som vidareutvecklar miljön i skolmatsalar och minskar matsvinn.
- Förhöja måltidsupplevelsen genom att integrera måltiderna i förskolan, skolan och äldreomsorgens kärnverksamhet.

- Rekrytering av personal, främst kockar har blivit mycket svårt. Det finns en konkurrens om personal mellan kommunerna, med löneökningar som följd.

Krav på specialkost utan läkarintyg och "modedieter" ökar successivt. Frågan om efterlevnad avseende de regler som gäller för att beviljas specialkost och annan avvikande kost är en utmaning för verksamheten.

Den upphandlingspolicy som kommunfullmäktige fastställt vad gäller miljömål innebär att 50 % av alla upphandlade livsmedel ska vara märkta med tredjepartscertifieringar år 2020 (KF § 76/16). Detta medför en förändring som påverkar ekonomin för kostverksamheten. Målet med att erbjuda heltidstjänster för alla inom fem år är ett annat svåruppfyllt mål.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	43 858	46 088	48 493	48 264
Kostnader	-43 837	-45 912	-48 218	-48 414
Driftnetto	21	176	275	-150
Budgetavvikelse	492	549	425	

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Antal portioner				
1 -5 år	285 289	276 641	286 254	290 000
6 -15 år	569 878	607 105	650 199	614 000
HVO	90 436	90 496	92 141	93 300
Genomsnittlig portionskostnad (kr)				
1 -5 år	45,14	46,28	46,35	48,99
6 -15 år	34,35	35,22	35,28	37,21
HVO	100,77	105,86	107,99	108,69

Fritidsverksamhet

ANSVARIG NÄMND: KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Årets händelser

Verksamheten har stor betydelse för folkhälsan i kommunen. Ambitionen är att ha en mångfald av aktiviteter för att nå alla invånare. Det har gjorts satsningar under året för att nå fler individer och göra det lättare att vara fysiskt aktiv.

Löpslingor har anlagts på flera ställen och fler enkla utegym har byggts. En broschyr angående spontanidrott har delats ut till hushållen, för att inspirera till fysisk aktivitet och rörelse.

I juli 2017 tog kultur- och fritid över driften av verksamheten på Pilängsbadet, i väntan på att förutsättningar inför en eventuell försäljning utreds. Verksamheten på Pilängsbadet har fortsatt med samma höga ambitionsnivå som tidigare entreprenör hade, med fokus på skolsim, simundervisning, familjebad och föreningsim. Pilängsbadet har gjort insatser under terminen för att marknadsföra simhallen och verksamheten. Besökstalen för badet ligger på samma nivå som föregående år.

Fritidsverksamhet bedrivs på uppdrag av BUN för de som är 10-13 år. 70 % av alla elever i årkurs fyra är inskrivna i fritidshemmet som kallas för fritidsklubb. Det är en mycket hög inskrivningsgrad, vilket är ett tydligt kännetecken på kvaliteten i verksamheten. Under året har Bjärred haft två fritidsklubbar och Lomma tre, varav en flyttades från Vinstorpskolan till Fladängskolan.

Ett nytt system för föreningsbidrag infördes. Kommunens föreningar får stöd i att upprätta ett socialt bokslut som redovisas, det sociala bokslutet ska medverka till att föreningen får hjälp att arbeta mer socialt hållbart.

I slutet på 2017 kallade verksamheten tjänstemän och kommunpolis från Burlöv till möte i syfte att få till ett samarbete kring att stävja stökigheter i Lomma. Ett avtal mellan kultur och fritid och motsvarigheten i Burlöv har skrivits.

Mål och måloppfyllelse

Besökare och målsmäns nöjdhet med fritidsgård och fritidsklubb ska öka.

- *Målet är uppfyllt.*

Målet mäts via enkäter. På en skala 1–4 ligger nöjdheten på 3,5 (2016: 3,5) bland besökare på fritidsklubben i Bjärred och 3,6 (2016: 3,5) i Lomma. För fritidsgården är resultatet index trygghet och bemötande 93 % (2016: 93) nöjdhet i Bjärred och 96 % (2016: 94) i Lomma.

I fritidsgårds- och fritidsklubsverksamheten arbetar personalen konsekvent och målinriktat med att få besökarna att vara delaktiga i att påverka verksamhetens innehåll. När besökarna känner sig delaktiga blir de

mer nöjda med verksamheten, vilket också bidrar till bra resultat.

Fokus framöver kommer att vara att skapa fler projekt där ungdomar är delaktiga, till exempel cash flow.

All verksamhet ska präglas av stort miljöansvar.

- *Målet är uppfyllt.*

Verksamheterna har tagit fram och genomfört fyra konkreta miljöåtgärder; sopsortering, tema Hållbar utveckling med barnen på fritidsklubbarna, åtgärder för att återvinna granulat på konstgräsplanerna samt plan för att byta befintlig belysning mot energisnål belysning. Eftersom detta är första gången denna mätning görs finns det inga jämförelsetal. Alla verksamheter ska fortsätta arbeta med miljömedvetenhet och välja miljövänliga alternativ där det är möjligt.

Kommuninvånarnas nöjdhet med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter ska öka.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Nyckeltalet är kopplat till SCB's medborgarundersökning som visade ett resultat på index 66, målvärde var index 67. Resultatet är sämre än föregående år (index 67). Lomma kommun har bättre resultat än jämförbara kommuner i SCB's medborgarundersökning, nationella genomsnittet i Sverige ligger på index 61. Verksamheterna inom kultur och fritid ska fortsätta utvecklas i samarbete med invånarna för att bibehålla ett bra resultat i SCB's medborgarundersökning.

Erbjuda variation av kultur, idrott och friluftsföreningar i kommunen.

- *Målet är uppfyllt.*

En ny idrottsförening har tillkommit under året. Inga föreningar har upphört under året. Lomma kommun har ett rikt föreningsliv i jämförelse med jämförbara kommuner. Det finns intresse att starta nya föreningar men ofta förekommer det begränsningar i lokaler och anläggningar. Kultur och fritid ska stötta nya föreningar och uppmuntra att nya föreningar startas. Ett nytt startbidrag för nya föreningar har tagits fram.

Tillgängligheten i kommunens anläggningar och motionsområden ska öka.

- *Målet är uppfyllt.*

Målet bedöms som uppfyllt på grund av de aktiviteter som gjorts under året med bland annat öppen lördag (spontanidrott inomhus), löpslingor, öppet vatten, simning och nya utegym. Beläggningen i idrottshallarna är hög och det finns väldigt få lediga tider i kommunens idrottshallar. Föreningsverksamheten i hallarna har gått upp cirka 5 % jämfört med föregående år. Nämnden kommer att satsa på förbättringar i bokningssystem, marknadsföring och dialog med föreningar.

Fältgruppens och elevcoachernas kontakt med barn och unga i kommunen ska öka.

● **Målet är uppfyllt.**

Målet bedöms som uppfyllt på grund av mer strukturerat samarbete och kommunikation under 2017. Lomma kommun har ett bra förebyggande arbete jämfört med sina grannkommuner. Verksamheten når många av kommunens ungdomar i sitt förebyggande arbete. Fältgrupp och elevcoacher behöver ständigt se över sina arbetsätt och samarbeten för att kunna nå de ungdomar man arbetar för.

Ekonomi

Fritidsverksamheten visade vid årets slut en positiv budgetavvikelse på 0,1 mnkr.

Idrotts- och fritidsanläggningar uppvisade en negativ budgetavvikelse. Uthyrningsintäkterna var lägre än budgeterat, vilket var kopplat till det nya sättet att hantera föreningarnas lokalbidrag samt lokalnyttjande. Lokalbidragen till föreningar visade motsvarande positiva avvikelser. Pilängsbadet, som från och med juli månad drivs i egen regi, och övriga anläggningar uppvisade tillsammans en positiv budgetavvikelse. Fritidsverksamheten för barn och unga hade fler barn än budgeterat i fritidsklubsverksamhet och behövde tillsätta extra personal under året, vilket resulterade i en negativ budgetavvikelse. Bidrag till föreningar hade en positiv budgetavvikelse, vilken var kopplad till det nya systemet för lokalbidrag och lokalnyttjande. Centralt budgeterade verksamhetsmedel hade även den en positiv budgetavvikelse.

Kultur- och fritidsnämndens effektiviseringsbeting uppgick till 0,2 mnkr under 2017. Effektivisering har genomförts under året genom minskat internt köp av administration från barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsnämnden har minskat kostnaderna för den centrala administrationen med motsvarande belopp.

Integration/flyktingmottagning

Fritidsverksamheten är en viktig arena för integration. En stor del av arbetet med integration sker i ideella föreningars regi men även inom ordinarie verksamheter. Fritidsgårdarna i Bjärred och Lomma har gjort aktiviteter i syfte att integrera ensamkommande och etablerade ungdomar, bland annat i projektet Unga möter unga. Fritidsverksamheten har också varit med och arrangerat sommarsimskola för nyanlända, i samarbete med Medley AB.

Framtid

Fritidsverksamheten kommer att lämna området vid Stationen i Bjärred när en ny fritidsgård står klar under 2018. Verksamheten kommer att ha stora möjligheter att utveckla samarbete med flera olika aktörer när den nya fritidsgården står klar.

Fritidsverksamheten är inne i en förändringsprocess då krav och önskemål från ungdomar ser annorlunda ut nu än för bara några år sedan.

Det ska bli ökat fokus på folkhälsan där möjlighet till spontanidrott och bokade verksamheter ökar även för vuxna och äldre. Tillgängligheten för allmänheten i hallarna behöver ökas då det framförs fler önskemål om oorganiserade aktiviteter.

En parkourbana planeras att byggas i samarbete med Bjärreds gymnastikförening under 2018.

Medborgarna vill ha fler aktiviteter och evenemang och därför har ett sommarprogram tagits fram. Detta kommer att fortsätta utvecklas i samarbete med kommunens föreningar.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	10 903	11 572	12 998	12 409
Kostnader	-45 188	-45 322	-45 929	-45 474
Driftnetto	-34 285	-33 750	-32 931	-33 065
Budgetavvikelse	-103	-7	134	

Verksamhetsmått

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Pilängsbadet				
Antal besök per år	81 568	75 360	76 440	85 000
Genomsnitt besök per dag	291	269	273	305
Nettokostnad per besök (kr)	30,4	32,0	32,7	28,3
Idrottsanläggningar; stora hallar				
Nyttjandegraden, total tid (%)	82	85	90	95
Idrottsanläggningar; övriga hallar				
Nyttjandegraden, total tid (%)	71	77	80	90
Samlingslokaler				
Nyttjandegraden, total tid (%)	38	42	44	50
Café Stationen				
Genomsnittligt antal besökare/kväll	15	20	18,4	15
Café Centralen				
Genomsnittligt antal besökare/kväll	29	33	35	35

Kultursverksamhet

ANSVARIG NÄMND: KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Årets händelser

Kulturverksamheten har stor betydelse för kreativiteten och folkhälsan i kommunen. Ambitionen är att ha en mångfald av aktiviteter och evenemang för att nå alla invånare. Under året har det gjorts satsningar för att få till fler evenemang i kommunen, bland annat i samarbete med föreningar, dansveckorna i juli och augusti är ett bra exempel på detta.

Under året har ett nytt system för föreningsbidrag införts. Kommunens föreningar har fått stöd i att upprätta ett socialt bokslut som redovisas, detta ska medverka till att föreningen får hjälp att arbeta med social hållbarhet.

Lomma kommun har ett samarbete med Burlövs kommun kring folkbiblioteken. I början av 2017 har en sammanslagning av bibliotekskatalogerna i Lomma och Burlöv gjorts. Det innebär att kommuninvånarna i respektive kommun har tillgång till varandras bokbestånd.

Kulturskolans elever i Lomma har under året lämnat sina lokaler i Pilängsskolan för att under ombyggnadstiden vistas i temporära lokaler på Vinstorpskolan.

Från och med hösten 2017 ansvarar Lomma Folketshusförening för genomförandet av Krokodilkonserter, åtta offentliga familjeföreläsningar per år.

Tack vare bidrag från Leader Lundaland har verksamheten gjort en förundersökning för utveckling av Amfi-teatern i Lomma.

Kulturverksamheten har arbetat vidare med Kulturgarantin som innebär en professionell kulturupplevelse per år för alla barn från fyra år och under hela grundskolan.

Verksamheten finansierar samarbetet mellan kulturenheten och skola/förskola. Stort fokus ligger på att välja program som passar väl in i läroplanen, har hög kvalitet och ger nya perspektiv på tillvaron.

Under året har verksamheten tagit ett omtag i arbetet med Skapande skola, kulturverksamheten har arbetat stadietvis med representanter från olika skolor för att ta fram gemensamma projekt för varje årskurs.

Mål och måluppfyllelse

Elevers och målsmäns nöjdhet med Kulturskolans ska öka när det gäller kvalitet på utbildning och utbud.

● *Målet är uppfyllt.*

Enkätundersökningar visar att elever och målsmän fortsatt är nöjda med Kulturskolans utbildning och utbud. På en betygsskala 1–5 ligger upplevd nöjdhet hos elever på snitt 4,4, vilket är samma som föregående år. Resultatet

visar ingen förändring i upplevd helhetsnöjdhet bland Kulturskolans elever.

Bland föräldrarnas upplevda nöjdhet med Kulturskolans förmåga att leva upp till deras förväntningar, angav 51 % mycket bra (2016: 47 %). Jämfört med förra året är detta en ökning av Kulturskolans förmåga att möta föräldrars förväntan från bra till mycket bra.

På frågan om eleverna saknar någon aktivitet i utbudet angav 92 % nej, medan 8 % svarade ja. Detta är samma resultat som föregående år. Fokus framöver är analys av köerna till Kulturskolan.

Antal svar under 2016 var 413 stycken, under 2017 var det 261 stycken, vilket är en klar nedgång i antal svar. Troligtvis beror detta på att enkäten skickades ut digitalt i stället för i pappersformat.

Kommuninvånarnas upplevda nöjdhet med biblioteksverksamheten ska öka.

● *Målet är uppfyllt.*

Inom de tre nyckeltalen kopplade till målet upplever 85 % av besökarna att de är nöjda med biblioteket som mötesplats, utbudet och helhetsupplevelsen. Förra året var motsvarande siffra 80%.

Biblioteken måste fortsätta utvecklas i samarbete med medborgarna för att bibehålla en hög kvalitet. Under 2018 kommer biblioteket i Lomma att prova söndagsöppet.

All verksamhet ska präglas av stort miljöansvar.

● *Målet är uppfyllt.*

Verksamheterna har tagit fram och genomfört fyra miljöåtgärder; Sopsortering, tema hållbar utveckling med barnen på fritidsklubbarna, åtgärder för att återvinna granulat på konstgräsplanerna samt plan för att byta befintlig belysning mot energisnål belysning. Eftersom det är första gången denna mätning görs finns det inga jämförelsetal. Alla verksamheter ska fortsätta arbeta med miljömedvetenhet och välja miljövänliga alternativ, där det är möjligt.

Kommuninvånarnas nöjdhet med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter ska öka.

● *Målet är inte uppfyllt.*

Nyckeltalet är kopplat till SCB's medborgarundersökning som visade ett resultat på index 66 år 2017. Målvärde var index 67. Resultatet är sämre än föregående år då index var 67. Lomma kommun har bättre resultat än jämförbara kommuner i SCB's medborgarundersökning. Nationella genomsnittet i Sverige ligger på index 61. Verksamheterna inom kultur och fritid ska fortsätta utvecklas i samarbete med invånarna för att bibehålla ett bra resultat i SCB's medborgarundersökning

Kommunens invånare ska få breddade kulturupplevelser.

● *Målet är uppfyllt.*

Sommarprogrammet har fördubblats och dansveckorna har tillkommit. Antalet evenemang har ökat från 2016 till 2017. Kultur och fritid fortsätter att samarbeta med föreningarna för att öka kvalitet, mångfald och antal kulturevenemang.

Skolbiblioteket och bibliotekariens stöd för utbildning och lärandeprocessen ska öka.

● *Målet är inte uppfyllt.*

Pedagogerna är nöjda med skolbiblioteksverksamheten. Resultatet visar 75% nöjdhet. Resultaten mäts via enkäter där pedagogernas upplevelse av hjälp och stöd från skolbibliotekarie och skolbibliotek. Det går inte att jämföra med föregående år eftersom det inte gjorts en motsvarande undersökning.

Förvaltningen håller på att ta fram en långsiktig plan för att säkerställa hög kvalitet på skolbiblioteken för samtliga elever.

Pedagogernas nöjdhet med kultur i skolan ska öka.

● *Målet är uppfyllt.*

Målet bedöms som uppfyllt med hänvisning till resultatet i enkäten som visade på nöjdhet bland 80 % av pedagogerna. Resultatet är på samma nivå som 2016 men då gjordes enkäten för eleverna (75 %). Kultur i skolan fortsätter att utvecklas i samarbete med pedagoger och elever för att bibehålla en hög kvalitet.

Ekonomi

Kulturverksamheten hade vid årets slut en positiv budgetavvikelse på 0,3 mnkr.

Den största positiva avvikelsen finns inom bidrag till föreningar. Avvikelsen är kopplad till det nya systemet för lokalbidrag och lokalnyttjande.

Integration/flyktigmottagning

Verksamheten på biblioteken har påverkats genom ökade inköp av media på aktuella språk och en hylla med lättläst svenska för unga vuxna och vuxna, språkkurser med mera. Kulturverksamheterna har fått fler besökare på bland annat biblioteken och programverksamheten. Kostnaderna har ökat på grund av fler aktiviteter och evenemang, bland annat språkcafé.

Framtid

Kulturverksamheten kommer att fokuseras på folkhälsa, arrangemang och aktiviteter, gärna i samarbete med kommunens kulturföreningar.

E-boksutlåningen fortsätter att vara hög och på sikt blir det sannolikt aktuellt att lägga mer resurser på att tillmötesgå kommuninvånarnas förfrågan på e-böcker.

Utbyggnad av skolor i Lomma ställer krav på fler skolbibliotek. Nya skolbibliotekslagen slår fast att alla elever ska ha tillgång till ett skolbibliotek och att det är mycket viktigt att elever har tillgång till ett lättillgängligt och

bemannat skolbibliotek med ett varierat bokbestånd. Ett arbete med att utveckla skolbiblioteksverksamheten i kommunen är initierat.

För att på bästa sätt kunna möta kommuninvånarnas behov bör möjligheterna till en mer användarvänlig webb-plattform för bibliotekstjänsterna ses över.

Till följd av att antalet barn och elever i kommunen ökar förväntas en fortsatt ökad efterfrågan inom programverksamheten.

Kulturverksamheten kommer att vara värd för den regionala UKM-festivalen i Lomma 2018, vilket innebär mottagande av upp till 130 kulturutövande ungdomar från åtta kommuner under en helg i maj. UKM står för Ung Kultur Möts är en riksorganisation som verksamheten har samarbetat med i femton år.

Under 2018 kommer förvaltningen att göra en ansökan för genomförandeprojekt kring Amfiteatern till Leader Lundaland.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	2 248	2 244	2 307	1 996
Kostnader	-27 011	-27 805	-27 783	-27 721
Driftnetto	-24 762	-25 561	-25 476	-25 725
Budgetavvikelse	142	115	249	

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Programverksamhet				
Antal arrangemang	101	113	136	100
Genomsnitt publik/ arrangemang	54	51	55	70
Bibliotek				
Öppet - timmar per vecka	99	99	50	99
Utlåning antal media/invånare	11	11	9	11
Besökare per dag	1 103	1 086	1 091	1 000
Förnyelse av mediabeståndet (%)	7,5	8,3	7,3	4,5
Virtuella besök på bibliotekets hemsida	117 606	116 799	113 692	140 000
Kulturskolan				
Antal sökande elever till kulturskolan	1 250	1 208	1 191	1 250
Antalet elever i kulturskolan	920	898	880	875
Nettokostnad per kulturskolelev (kr)	6 838	7 314	7 690	7 524

Teknisk verksamhet – skattefinansierad

ANSVARIG NÄMND: TEKNISKA NÄMNDEN

Årets händelser

Förutom den ordinarie verksamheten har nämnden under 2017 arbetat med ett antal specifika investeringsprojekt som beskrivs under rubriken investeringsprojekt.

Under året har en ny flerårig period för driftentreprenad gata/park implementerats och en driftoptimering av fontäner och andra vattenanläggningar genomförts. Skötseln av stränder har utökats liksom arbetet med olovlig slytning längs E6, vilket lett till kraftigt minskat antal skyltar. Under året har också trafiksäkerhetsåtgärder i Bjärred genomförts, bland annat genom upphöjda vägbanor mot Södra Väskustvägen för att gång- och cykeltrafiken ska få säkrare överfarter. Långa Bryggan har fått förnyad belysning och arbete med att ta fram en ny belysningsplan har pågått, denna beräknas kunna presenteras 2018.

Tekniska nämnden ansvarar för och har under året genomfört ett stort antal infrastruktur- och byggprojekt. Högkonjunkturen har medfört att byggpriserna ökat dramatiskt, vilket påverkat kostnaderna för byggprojekten i kommunen. Detta har visat sig genom färre och högre anbud vid upphandlingar.

Nämnden genomför för närvarande flera stora infrastrukturprojekt i samverkan med andra aktörer, såsom Region Skåne och Trafikverket. Detta ställer, förutom ett gott samarbete, stora krav på en god förhandlingsförmåga, juridisk kompetens och i många fall god beställarkompetens. Nämnden har under året genomfört ett stort samverkansprojekt med Trafikverket (Vinstorpsvägen) som medfört kraftigt ökade kostnader i förhållande till ursprunglig prognos. Ett arbete pågår fortfarande för att utvärdera anledning till kostnadsökningarna.

Med anledning av de pågående och planerade stora infrastrukturprojekten, i samverkan med andra aktörer, har nämnden sett ett behov av en översyn av organisation och rutiner inom förvaltningen.

Nämnden har bland annat;

- Säkerställt att det finns juridisk kompetens inom förvaltningsorganisationen.
- Ökat insynen i upphandlingsförfarandet genom att förfrågningsunderlag, innan de går ut på upphandling, (över en viss nivå), ska godkännas av arbetsutskottet som sedan uppdrar åt förvaltningen att upphandla aktuellt projekt.
- Infört återkommande skriftlig och muntlig redovisning till nämnden av pågående projekt (ekonomi, risk, tidplan med mera).

Nämnden ser ett fortsatt behov av att stärka styrning, tydlighet och förankring av projekten. Förvaltningen har därför påbörjat ett arbete som innebär att samtliga projekt

inom hela förvaltningen, förutom ett politiskt godkännande, ska godkännas, genom en skriftlig projektbeställning till ansvarig chef innan projektet kan startas upp.

Sedan hösten 2016 har tekniska nämnden inlett en tydligare satsning på nämndens arkiv och insatser har gjorts inom flera arkivområden inom nämndens verksamhetsområde. Det långsiktiga målet med arbetet är ett fullt utvecklat digitalt mellanarkiv som medför en ökad tillgänglighet för kommuninvånarna och handläggare.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Skötsel av grönytor och allmän platsmark utförs av PEAB. För att säkerställa hög kvalitet och effektivitet på utfört arbete utförs regelbunda kontroller. Utöver detta utförs minst fyra kontraktsmöten per år där eventuella avvikelser noteras och fokus ligger bland annat på arbetsmiljö, miljöfrågor, avtalsuppföljning och verksamhetens kvalitet. Nämnden har beslutat om skötselprogram för kommunens grönytor och allmän platsmark. Uppföljning av entreprenaden redovisas till nämnden två gånger per år.

Mål och måluppfyllelse

Verksamheten ska bedrivas effektivt, konsekvent, med god kvalitet och bra bemötande.

- *Målet är inte uppfyllt.*

SKL har tidigare mätt och indexerat avsnittet "gator, vägar och miljö" på kommunernas hemsida. Efter att nämndsmålen fastställts för 2017 upphörde SKL med denna mätning och gav kommunerna ansvaret att göra en självskattning av webinnehållet. Under 2017 gjordes hela strukturen på kommunens hemsida om vilket gjorde det svårt att utföra en mätning som var jämförbar med de tidigare gjorda undersökningarna SKL utfört. Något resultat föreligger därför inte.

Under 2017 har ärendesystemet för avvikelshantering inom gatu- och parkskötsel vidareutvecklats. Implementering och fortsatt utveckling kommer att ske under 2018. Systemet innebär en förbättrad och effektivare uppföljning av avvikelser mellan kommun och entreprenör samt en möjlighet för kommuninvånare att följa ärenden under hela processen.

Medarbetarna ska utvecklas inom sitt arbetsområde, trivas och vilja stanna kvar.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Medarbetarundersökning avseende 2017 har genomförts. De kriterier som är kopplade till målet är motivation, ledning och styrning. Värdena för verksamheten ska vara högre än för kommunen totalt. För 2016/17 ligger ett av tre värden över kommunen totalt (ledarskap 4,48

av totalt 5,0). Även de två övriga områdena, motivation och styrning, har bra resultat (3,92 respektive 3,74 av totalt 5,0) men ligger under kommunen totalt (4,08 respektive 4,11).

Kommunövergripande arbete för trivsel på arbetsplatsen och bättre hälsa bland medarbetare pågår inom ramen för projekten Jobba@Lomma samt PEPP. Även inom tekniska avdelningen pågår utvecklingsarbete med fokus på att förbättra kommunikation och medarbetarskapet inom organisationen.

Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning.

● **Målet är uppfyllt.**

Energiförbrukningen i förhållande till antalet gatubelysningsstolpar ska minska med 2 %, utfallet var en minskning med 2,7 %.

Energisparåtgärder pågår kontinuerligt, huvudsakligen i form av utbyte till LED-armaturer. En belysningsplan har tagits fram under 2017 och som en fortsättning på denna kommer ett utbytesprogram i energispar syfte att arbetas fram under 2018.

Verksamheten ska arbeta för att kommuninvånarna ska uppleva att trafikmiljön och trafiksäkerheten kontinuerligt förbättras inom kommunen.

● **Målet är uppfyllt.**

Målet mäts genom nyckeltalet nöjdhet med kommunens gatu- och väghållning i SCB's medborgarundersökning. Nyckeltalet enligt målet är 65 och utfallet blev 66. Lomma kommun är därmed en av två kommuner med högst indexantal i Sverige.

Under året har arbetet med trafiksäkerhetsåtgärder fortsatt enligt plan. Även fortsättningsvis kommer trafikmiljön ständigt att förbättras, men fokus på trafiksäkerhet och framkomlighet för fotgängare och cyklister.

Lomma kommun ska ha en god framkomlighet och tillgänglighet till busshållplatser och framtida tågstation samt alla andra offentliga miljöer.

● **Målet är uppfyllt.**

Målet mäts genom nyckeltalet nöjdhet med kommunens gång- och cykelvägar i SCB's medborgarundersökning. Nyckeltalet enligt målet är index 65 och utfallet blev 65. Det nationella medelindexet är 55 och högsta noterade index är 69. Arbetet med utformningen av stationsområdet fortsätter, stor vikt läggs vid god framkomlighet och trafiksäkerhet för fotgängare och cyklister.

Lomma kommun ska fortsätta utveckla trygga offentliga miljöer och grönområden att vistas i.

● **Målet är uppfyllt.**

Målet mäts genom nyckeltalet hur tryggt och säkert man kan vistas utomhus på kvällar och nätter i SCB's medborgarundersökning. Nyckeltalet enligt målet är 8,1 och utfallet blev 8,1. Det nationella medelindexet är 6,1 och högsta noterade index är 8,4.

Gatubelysning är en viktig faktor för trygghet i tätorter. Under 2017 togs en belysningsplan fram för att tydliggöra vilka platser som bör belysas och på vilket sätt. Arbetet med inventering och komplettering av belysning kommer att fortsätta under 2018. För kommunens grönytor följer arbetet det framtagna skötselprogrammet.

Ekonomi

Budgetavvikelsen är totalt 7,3 mnkr. Utav detta utgör den största delen, 5,8 mnkr, återföring till resultatet av tidigare gjord avsättning avseende regresskrav från försäkringsbolag i samband med översvämningarna 2014. Övriga avvikelser utgörs av, en positiv budgetavvikelse på driftkostnader samt en negativ avvikelse avseende kapitalkostnader. Beträffande driftkostnaderna kan några större avvikelser noteras; Vinterväghållningen har varit mindre omfattande än förväntat liksom bidrag till enskilda för bostadsanpassning.

Under året har effektiviseringar genomförts genom omorganisation som medfört att två tjänster inom gatu- och parkenheten har slagits ihop till en tjänst.

Kommentarer till investeringsredovisning

Samtliga investeringsprojekt specificeras på bilagor med kortfattade kommentarer kring budget, utfall och projektets status. Här kommenteras projekt vars utfall 2017 överstiger 5,0 mnkr eller där ekonomiska avvikelser eller andra förändringar i innehåll och genomförande kan förutses.

Investeringar inom detaljplan Lomma hamn, används för exploatörens kvartersanläggningar och kompletterande investeringar i hamnen som inte ingår i exploatörens åtagande. Exempel på kompletteringar kan vara gatupollare och iordningsställande av p-platser. Under 2017 har utgifter använts för omhändertagande av förorenade massor.

Beläggningsprogram, beläggningsprogrammet är flerårigt och beräknas pågå till och med 2020, för att därefter ersättas av ett nytt program. Geografiskt var 2017 års insatser koncentrerade till Bjärred. De största arbetena har utförts på Nordmannavägen, Leifs väg och Morkullevägen.

Planskildhet Vinstorpsvägen, projektet utförs 2016-2018 av Trafikverket med Lomma kommun som huvudsaklig ägare och innebär uppförande av planskildhet och järnvägsbro mellan Vinstorpsvägen och Lommabanan. Projektet har drabbats av kraftiga utgiftsökningar och Lomma kommun har innehållit betalning av en större del av Trafikverkets rekvisitioner. Lomma kommun anser att underlaget för rekvisitionerna är bristfälligt. Dels fanns en bristande överensstämmelse mellan vad projekteringsunderlaget visade och den faktiska verkligheten, dels saknades ett antal åtgärder i förfrågningsunderlaget och arbetet med dessa var inte inkluderade i anbudet. Ärendet behandlades av kommunfullmäktige 171026 § 66, som beslutade att bevilja kommunstyrelsen ett tilläggsanslag på 42,3 mnkr för den händelse förhandlingarna med berörda parter leder till att kommunen är betalningsansvarig motsvarande den nya totalutgiften

om 103,1 mnkr. Tekniska nämnden ges i uppdrag att begära investeringsmedel hos kommunstyrelsen då ett styrkt utbetalningsunderlag kan presenteras och kostnadsfördelningen mellan projektets olika parter säkerställts.

Erosionsskydd, bakgrunden till projektet är att säkerställa vattennivåerna i tre- och fyrkantsdammarna, förhindra överspolning av kuststråket samt att skydda Södra Väst-kustvägen från erosion. Miljödom har beviljats. Utförandet har förskjutits till hösten 2018 på grund av anpassning av förutsättningarna.

Strandängarna etapp 2, projektet utfördes 2016-2017 längs strandlinjen i södra Lomma. Bakgrunden till projektet var att stormarna tidigare skapat stora skador på infrastrukturen i området. Miljödom erhöles för att restaurera strandskoningen och anlägga en cirka 1 km lång skyddsvall mot havet. Projektet uppmärksammades i bokslut 2016 men avvikelser kunde inte riktigt förutses förrän under 2017 och rapporterades i delårsrapporten. Projektering, ansökan om miljödom och myndighetshandling har varit omfattande och kostsam. Själva genomförandet belastades bland annat av hantering av större mängder farligt avfall och tillkommande material till stenskingen. Beslutad totalutgift 13,5 mnkr, prognos slutlig totalutgift 14,3 mnkr.

Stationsområdet åtgärder allmän platsmark, projektet har planerats under flera år och ny detaljplan för området vann laga kraft 2016. Projektet samordnas med Lommabanan och dess utbyggnad. Utförandet har blivit förskjutet i tid, kalkylen behöver uppdateras efter dagens förutsättningar och en ny totalutgift tas fram under 2018. Stationsområdet beräknas vara klart till öppnandet av Lommabanan i december 2020.

Gångbro Oskars bro, under 2016-2017 lades en separat gångbro i direkt anslutning till befintlig Oskars bro med syfte att separera gång- och cykeltrafik och öka trafik-säkerheten för oskyddade trafikanter i förhållande till biltrafiken på Oskars bro.

Framtid

Nämnden ser stora utmaningar i kommunens fortsatt höga befolkningstillväxt. Det planeras för en fortsatt utveckling av bland annat bostäder och handel i Bjärreds centrum, området mellan Bjärred-Borgeby och i Lomma Centrum Norra. Nya stationer planeras i Alnarp och Flädie. En fortsatt hög tillväxt i kommunen kommer att ställa höga krav på fortsatt utbyggd infrastruktur. Kommunen måste säkerställa att VA-systemen är dimensionerade för ökad belastning, redan idag finns problem med VA-systemen i Lomma hamn. Kommunen har även en utmaning med ett ökat trafikflöde då Lomma hamn färdigställs, Lomma Centrum Norra utvecklas och utbyggnaden i Bjärred-Borgeby genomförs.

Den spårbundna persontrafiken till Lomma station kommer att innebära nya personrörelser i Lomma tätort och

därmed måste goda kopplingar skapas mellan stationsområdet, Lomma centrum och hamnen.

Nämnden kommer, med anledning av ovan, att fortsätta genomföra ett stort antal infrastrukturprojekt och då ofta i samverkan med andra aktörer, såsom Trafikverket och Region Skåne. Det är, och kommer troligtvis fortsatt vara, en hård konkurrens om kompetent personal inom det tekniska området såsom till exempel projektledare. För att kunna behålla, och vid behov rekrytera, ny kompetent personal måste kommunen fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare.

Snabb teknikutveckling pågår inom persontransporter både vad gäller val av bränsle och hjälpmedelssystem i fordonen. Den snabba utvecklingen ställer nya och oförutsägbara krav på infrastrukturen. El-cykeln, som kan betraktas som ett nytt fordonsslag, kan spela en avgörande roll för att lösa utmaningar vad gäller klimat, trafikutveckling och folkhälsa. Framgångsfaktorn är i vilken grad denna utveckling kan integreras i befintliga och nya gatumiljöer.

Ett stort fokus kommer att ägnas åt klimatanpassningar samt kris- och säkerhetsberedskap. Ett prioriterat område utgör arbetet med skyddsåtgärder mot förändrade väder- och vindförhållanden. En stor utmaning framöver är att säkerställa en hållbar och klimatanpassad dagvattenhantering både i befintliga och nya områden.

Statliga myndigheter har initierat en återuppbyggnad av landets civila försvar. Detta kommer att påverka kommuner och andra aktörer både i planering, materialanskaffning och fysiska anläggningar.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Intäkter	9 073	11 269	11 356	10 469
Kostnader	-78 154	-79 294	-74 333	-80 710
Driftnetto	-69 081	-68 025	-62 977	-70 241
Budgetavvikelse	6 325	3 937	7 264	

Verksamhetsmått

	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Grönområden, skötselyta tusen kvm	5 161	5 164	5 108	5 578
Gator, skötselyta tusen kvm	1 592	1 589	1 604	1 287
Gatubelysning, antal belysningspunkter	6 800	6 800	7 100	6 830
Drift och underhåll av grönytor, kr/kvm	2,59	2,62	2,81	2,38
Drift och underhåll av gator, kr/kvm	14,47	14,35	14,11	17,12
Drift och underhåll av gatubelysning, kr/ljuspunkt	785	855	756	824

Teknisk verksamhet – fastighetsverksamhet

ANSVARIG NÄMND: TEKNISKA NÄMNDEN

Årets händelser

Nämnden ansvarar för drift och underhåll av kommunens fastigheter. Nuvarande fastighetsverksamhet driftas genom ett så kallat internhyressystem som kommunstyrelsen beslutade att införa från och med år 2013. Under 2017 har en utvärdering av internhyressystemet genomförts med följande frågeställningar:

- Har syften med internhyressystemet uppnåtts?
- Är lokalförsköningen kostnadseffektiv?
- Har internhyressystemets incitamentsskapande möjligheter uppnåtts?
- Finns det anledning att föreslå förändringar av internhyressystemet?

Resultatet kommer att redovisas i början på 2018.

Nämnden har, i samarbete med socialnämnden, aktivt arbetat med anskaffande av bostäder för nyanlända till kommunen.

Nämnden ansvarar för kommunens energirådgivning och utför detta i samarbete med kommunerna Staffanstorps, Svedala och Kävlinge. Under året har verksamheten bedrivits i enlighet med beslutad verksamhetsplan. Samarbetet har diskuterats under året och det har beslutats att avbryta nuvarande samarbete från och med 2019.

Nämnden ansvarar även för genomförande av investeringsprojekt inom byggnader där flera projekt påbörjats och färdigstälts såsom:

- Nybyggnad av Strandskolan (färdigställt).
- Om- och nybyggnad inom N Karstorskolan (färdigställt).
- Nybyggnad av Lerviks förskola (påbörjats).
- Nybyggnad av fritidsgård i Bjärred (påbörjats).
- Om- och nybyggnad inom Pilängskolan (påbörjats).
- Ombyggnad av ventilationsanläggning inom Medborgarhuset i Bjärred (färdigställt).

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Skötsel av utemiljöer inom kommunala fastigheter har utförts av PEAB. För att säkerställa hög kvalitet och effektivitet på utfört arbete utförs regelbunda kontroller. Dessutom utförs kontraktsmöten vid ett antal tillfällen per år där eventuella avvikelser noteras och där fokus bland annat ligger på arbetsmiljö, miljöfrågor, avtalsuppföljning och verksamhetens kvalitet. Uppföljning av entreprenaden redovisas till nämnden två gånger per år.

Lomma kommun har genomfört upphandling avseende lokalvård inom kommunala fastigheter. Lokalvården är uppdelad på två entreprenader; en i Lomma och en i Bjärred, entreprenören i Lomma är Förenade Service AB och

entreprenören i Bjärred är Samhall AB. För att säkertälla hög kvalitet och effektivitet på utfört arbete utförs regelbundna kontroller. Dessutom utförs kontraktsmöten vid ett antal tillfällen per år där eventuella avvikelser noteras och där fokus bland annat ligger på arbetsmiljö, miljöfrågor, avtalsuppföljning och verksamhetens kvalitet. Efter vissa uppstartsproblem följer entreprenaderna, med endast mindre avvikelser, gällande avtal. Uppföljning av entreprenaden redovisas till nämnden två gånger per år.

Mål och måluppfyllelse

Medarbetarna ska utvecklas inom sitt arbetsområde, trivas och vilja stanna kvar.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Medarbetarundersökning avseende hösten 2016 till våren 2017 har genomförts. De kriterier som är kopplade till målet är motivation, ledning och styrning. Värdena för verksamheten ska vara högre än för kommunen totalt. För 2016/17 ligger ett av tre värden över kommunen totalt (ledarskap 4,20 av totalt 5,0). Även de två övriga områdena, motivation och styrning, har bra resultat (3,73 respektive 4,00 av totalt 5,0) men ligger under kommunen totalt (4,08 respektive 4,11). Arbetet fortsätter för ökad trivsel på arbetsplatsen bland annat genom det kommunövergripande projektet Jobba@Lomma samt ett fortsatt utvecklingsarbete inom förvaltningen.

Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning.

- *Målet är uppfyllt.*

Målet är att energiförbrukningen ska minska med minst 2 % (graddagjusterat). En särskild handlingsplan för detta har upprättats för de kommunala fastigheterna. För att kontrollera att energiförbrukningen minskar sker månatliga uppföljningar av samtliga fastigheter. Efter årets slut redovisas den slutliga sammanlagda minskningen av energiförbrukningen för kommunala fastigheter. Den totala energiförbrukningen minskade under 2017 med cirka 2,3 %.

Fortsatt arbete sker med energieffektivisering/driftoptimering av det befintliga fastighetsbeståndet samt tillse att nya byggnationers energiförbrukningar ligger under kraven enligt Boverkets Byggregler. Energiförbrukningar i nya byggnationer ska följa det regelverk som följer av Miljöbyggnader - Silver.

Ekonomi

Verksamheten visade ett positivt resultat på cirka 7,0 mnkr, vilket är en positiv avvikelse med 0,2 mnkr jämfört med budget.

Årets intäkter är cirka 1,8 mnkr högre än budget. De högre intäkterna består av ökade internhyror, främst med

anledning av internhyror för nya objekt till nyanlända, samt ökade intäkter avseende sålda tjänster, vidarefaktureringar, uttag från bostadsrättsfonder, externa hyror med mera.

Årets driftkostnader avviker negativt avseende kostnader för internhyrda lokaler, underhållskostnader och reparationer. Årets driftkostnader avviker positivt avseende kostnader för elförbrukning, kostnader för värme och övrigt. Totalt har det under året utförts reparationer och underhåll med cirka 20,4 mnkr, inklusive komponentinvesteringar (15,7 mnkr, exklusive komponentinvesteringar). Kapitalkostnaderna och internräntor visar även de en positiv avvikelse. Utrangeringar av delar av Pilängskolan har i samband med rivning belastat resultatet med 1,4 mnkr.

Kommentarer till investeringsredovisning

Samtliga investeringsprojekt specificeras på bilagor med kortfattad kommentar kring budget, utfall och projektets status. Här kommenteras projekt vars utfall 2017 överstiger 5,0 mnkr eller där ekonomiska avvikelser eller andra förändringar i innehåll och genomförande kan förutses.

Norra Karstorpskolan, om- och tillbyggnad, projektet utfördes 2016-2017 och innebar uppförande av ny byggnad med nio klassrum samt ny byggnad för gymnastik- och fritidsverksamhet. Projektet inkluderade också ombyggnad av den befintliga byggnaden. Den ekonomiska avvikelsen, 0,9 mnkr, vilken har rapporterats till tekniska nämnden, är koncentrerade till ombyggnationen i den befintliga byggnaden.

Strandskolan, projektet har i huvudsak utförts under 2016-2017 och innebar uppförandet av en ny byggnad för cirka 200 elever samt en ny byggnad för gymnastik. Skolans parkeringsplats färdigställs under sommaren 2018 när de tillfälliga förskolepaviljongerna avvecklats. Det ekonomiska utfallet beräknas följa projektets totalbudget.

Lerviks förskola inklusive tomtköp, projektet har påbörjats under 2017 och beräknas vara färdigställt under sommaren 2018. Projektet omfattar nybyggnad av förskola med åtta avdelningar inklusive tillagningskök. Det ekonomiska utfallet beräknas att följa projektets totalbudget.

Pilängskolans om- och tillbyggnad inklusive rivning, en ny totalutgift har beslutats i Budget 2018. Under hösten 2017 startade rivningsarbetena, projektet är flerårigt och mycket omfattande men beräknas i stort kunna bedrivas som planerat.

Övriga mindre fastighetsinvesteringar, budgeten för mindre investeringar är beräknade att täcka verksamheternas behov av mindre investeringar. Under 2017 har investeringar om cirka 1,5 mnkr utförts i byggnader för nyanlända.

Integration/flyktingmottagning

Nämnden har uppdrag att stödja socialnämnden vid anskaffningen av bostäder för nyanlända. Att tillgodose behovet av aktuella bostäder i en region med bostadsbrist och höga bostadspriser har varit en svår utmaning.

Flera anpassningar av befintliga bostäder har genomförts och finansierats via anslaget för mindre investeringar. Nämnden får tackning av socialnämnden för samtliga kostnader som uppkommer för drift- och kapitalkostnader för investeringar. Uppdraget har utförts med befintlig personalstyrka.

Framtid

Nämnden står inför stora utmaningar när det gäller att tillgodose behovet av lokaler. Tillräcklig tillgång till välplanerade lokaler är av central betydelse för kommunens attraktivitet med en fortsatt hög befolkningstillväxt. Detta medför nya lokalbehov men även verksamhetsanpassningar inom det befintliga fastighetsbeståndet. De befintliga byggnaderna med sina utemiljöer behöver kontinuerligt bytas ut, moderniseras och effektiviseras. Hur det framtida lokalbehovet ser ut styrs till stor del av var kommunen väljer att utvecklas. Idag pågår flera stora utvecklingsprojekt i både de södra och norra delarna av kommunen. Nämnden arbetar aktivt tillsammans med kultur- och fritidsnämnden och barn- och utbildningsnämnden för att få fram en lokalförsörjningsplan. Nämnden bedömer att kommunen, till viss del, kommer att klara det ökade lokalbehovet med anpassningar av det befintliga fastighetsbeståndet men bedömer samtidigt, med en fortsatt hög befolkningstillväxt, att nya lokaler behöver byggas.

Att bygga fastigheter i högkonjunktur medför ökade kostnader, något som nämnden har fått erfara de senaste åren. Nämnden bedömer att högkonjunkturen kommer att vara fortsatta och för att hålla nere byggkostnaderna är det viktigt att bygga lokaler som medför ett effektivt nyttjande av verksamhetsytorna. Nämnden ser även att det är av avgörande betydelse för projekten att kompetensen kan behållas inom förvaltningsorganisationen, vilket även det är en utmaning i en högkonjunktur. En fortsatt utmaning för nämnden blir anskaffning av bostäder för nyanlända.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Intäkter	171 488	169 279	172 484	170 717
Kostnader	-166 686	-163 346	-165 489	-163 889
Driftnetto	4 802	5 933	6 995	6 828
Budgetavvikelse	3 075	1 513	167	

Verksamhetsmått

	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Yta totalt	132	134	137	137
Yta, ägda fastigheter				
inkl. bostadsrätter	109	112	115	115
Intäkter, kr/kvm	1 310	1 259	1 255	1 242
Kostnader, kr/kvm	735	704	706	696
Kapitalkostnader, kr/kvm	538	510	498	495
Planerat underhåll, kr/kvm	118	48	38	32

Teknisk verksamhet – avgiftsfinansierad

ANSVARIG NÄMND: TEKNISKA NÄMNDEN

Årets händelser

Vatten och avlopp

Under året har nämnden genomfört en förstudie som, på ett översiktligt plan, har undersökt för- och nackdelarna kring ett samgående med VA SYD. Studien har utgått från fyra olika områden där en projektgrupp gjort en analys utifrån tre olika perspektiv: medarbetare, organisation och abonnent.

Studien har kantats av ett antal faktorer som försvårat analysarbetet. Bland annat är kommunen och VA SYD organiserade på olika vis vad gäller struktur, storlek och målbilder. VA SYD är en organisation, specialiserad i sin natur på VA-frågor, medan kommunens VA-enhet är mer generell. Dessa förutsättningar har ibland gjort det svårt att specificera renodlade för- och nackdelar och analyserna har ibland snarare begränsats till att belysa likheter och skillnader mellan organisationerna.

Studien har, inom ramen för ovanstående begränsningar, på ett övergripande plan identifierat ett antal för- och nackdelar kring ett samgående med VA SYD. Nämnden har för avsikt att under 2018 ta ställning till det fortsatta utredningsarbetet.

Fältundersökningar avseende förmodade brister i ledningsnätet har fortsatt och utvecklats under 2017. Resultaten kommer att ligga till grund för ett åtgärdsförslag för minimering av konsekvenserna av så kallade intensivregn. Rapporten för de omfattande fältundersökningar som utfördes under 2016/2017 pekade ut ett antal sträckor för noggrannare inspektion, vilka utfördes under vintern 2017. Analyserna av inspektionerna samt kapacitetsutredningen av huvudstråket för spillvatten genom Lomma C kommer att ligga till grund för ett åtgärdsförslag för minimering av framtida källaröversvämningar.

För att optimera driften och minska energianvändningen har ett nytt styrsystem tagits i drift på avloppsreningsverket.

Inom VA-verksamheten har projektet med anslutning av landsbygden till det kommunala spillvattennätet fortsatt och i samband med detta har även huvudvattenledningar bytts ut. Under året har åtta fastigheter på landsbygden anslutits till spilledningsnätet.

Avfallshantering

Upphandling för drift av kommunens avfallsverksamhet har genomförts och i början av året övertog SYSAV avfallsverksamheten.

Även en upphandling för insamling av hushållsavfall har utförts, vilket innebär att en ny entreprenad påbörjades under 2017, ett avtal som sträcker sig till den 31 december 2023.

Hamn

En ny anläggning för båttvätt med tillhörande lyftanordning har tagits i bruk. Driften av anläggningen sköts av Lommabuktens seglarsällskap.

Muddring har genomförts under året. Tillgång till lämpliga platser i närområdet för deponering av muddermassor har minskat och det är svårt att få avsättning för muddermassorna, vilket medfört längre transporter och högre kostnader.

Balanserat resultat

Tkr	VA	Avfall	Hamn
Omsättning 2017	41 776	113	5 180
Ingående resultat	-2 484	818	129
2017 års resultat	863	76	58
Justering			
Utgående resultat	-1 621	894	187

Mål och måluppfyllelse

Verksamheten ska bedrivas effektivt, konsekvent, med god kvalitet och bra bemötande.

● Målet är inte uppfyllt.

SKL har tidigare mätt och indexerat avsnittet "gator, vägar och miljö" på kommunernas hemsida. Efter att nämndsmålen fastställts för 2017 upphörde SKL med denna mätning och gav kommunerna ansvaret att göra en självskattning av webbinnehållet. Under 2017 gjordes hela strukturen på kommunens hemsida om vilket gjorde det svårt att utföra en mätning som var jämförbar med de tidigare gjorda undersökningarna SKL utfört. Något resultat föreligger därför inte. Nämnden kommer fortsätta att utveckla de inbyggda verktygen för planerade insatser i VA-verksamhetens GIS-system för att säkerställa en effektiv och kundvänlig verksamhet.

Medarbetarna ska utvecklas inom sitt arbetsområde, trivas och vilja stanna kvar.

● Målet är inte uppfyllt.

Medarbetarundersökning avseende 2017 har genomförts. De kriterier som är kopplade till målet är motivation, ledning och styrning. Värdena för verksamheten ska vara högre än för kommunen totalt. För 2016/17 ligger samtliga tre värden under kommunen totalt (motivation 3,39, ledarskap 3,28 samt styrning 2,94).

Ett kommunövergripande arbete för trivsel på arbetsplatsen och bättre hälsa bland medarbetare pågår inom ramen för projekten Jobba@Lomma samt PEPP. Även inom tekniska avdelningen pågår utvecklingsarbete med fokus på att förbättra kommunikation och medarbetarskapet inom organisationen.

Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning.

● **Målet är inte uppfyllt.**

De energieffektiviseringsåtgärder som utförts under 2017, för att bidra till en minskad energianvändning inom nämndens VA-verksamhet, kommer att ge effekt först under 2018. Åtgärderna avsåg bland annat renovering av huvudledning för spillvatten samt nytt styrsystem på avloppsreningsverket.

Nyckeltalet för verksamheten avser "energiförbrukning i förhållande till mängd renat spillvatten" samt "mängd inläckage till spillvattennätet". Dessa mätningar har inte varit möjliga att genomföra men energiförbrukningen totalt för Borgeby reningsverk mäts och jämförs med tidigare år. En ny anläggning för avvattning av slam från avloppsreningsverket kommer att installeras under 2018. En ny slamskruvpress bedöms medföra en avsevärd minskning av energiförbrukningen.

Vidare arbete i form av ledningsrenovering/omläggning uppströms pumpstationer på spillvattennätet bedöms minska mängden tillskottsvatten och därmed också bidra till minskad energianvändning.

Verksamheten ska arbeta för en god, hållbar och användarvänlig avfalls- och VA-hantering i kommunen.

● **Målet är inte uppfyllt.**

Nämndens nyckeltal avseende vatten och avlopp är index 85 (SCB's medborgarundersökning), utfallet blev 83 vilket är en ökning med en indexenhet jämfört med föregående år. Lomma kommuns mål är ambitiösa. Trots att det uppsatta målet inte nås är Lomma kommun en av de kommuner med högst index i Sverige. Nationellt snitt är 78 och högsta uppnådda index är 89 - delmålet är inte uppfyllt.

Nämndens nyckeltal avseende avfallshantering är 70 och utfallet blev 70, vilket är en ökning med en indexenhet jämfört med föregående mätning. Nationellt snitt är 67 och högsta uppnådda index är 78 - delmålet är uppfyllt.

Under 2018 kommer aktiviteter för att minska nedskräpningen att genomföras, bland annat genom fokus på "Vi Håller Rent" (från Håll Sverige Rent), samt ökad kommunikation med invånare och näringsliv kring nedskräpning. Under 2018 kommer arbetet med att minska andelen farligt avfall i restavfallet att fortsätta, bland annat genom att utveckla Farligt avfall-bilens besök i kommunen, samt att genom en kampanj kommunicera ut vad farligt avfall är och varför detta är viktigt att sortera.

Ett projekt för att öka leveranssäkerheten för avlopps- och dricksvatten kommer att fortsätta under 2018.

Ekonomi

Vatten och avlopp

Årets resultat blev positivt med 0,9 mnkr. Intäkterna minskade 4,2 % medan kostnaderna minskade med 7,7 %, taxan har varit oförändrad. Personalkostnaderna var i stort oförändrade på grund av vakanser medan kostnader för drift- och underhåll, liksom avskrivningar och räntor, var avsevärt lägre 2017 jämfört med 2016. Under 2017 slutredovisades avsättningen till 2014 års översvämningar, 5,8 mnkr kunde återföras till resultatet inom skattefinansierad verksamhet. En ny avsättning för 2016 års översvämningar gjordes med 0,5 mnkr.

Avfallshantering

Den stora delen av redovisningen sker från och med 2017 i SYSÄV och återrapporteras till kommunen.

Hamn

Det totala resultatet blev positivt med 0,1 mnkr. Intäkterna ökade med 0,4 % medan kostnaderna ökade med 1,1 %. Muddring har utförts under året och kostnader för bortforsling av muddermassor har finansierats genom skattefinansierad verksamhet.

Kommentarer till investeringsredovisning

Samtliga investeringsprojekt specificeras på bilagor med kortfattad kommentar kring budget, utfall och projektets status. Här kommenteras projekt vars utfall 2017 överstiger 5,0 mnkr eller där ekonomiska avvikelser eller andra förändringar i innehåll och genomförande kan förutses.

Borgeby reningsverk genomgår en successiv förnyelse fördelad över flera år. Totalutgiften är beslutad till 9,5 mnkr. Hittills har nytt styrsystem installerats och förberedelser pågår för upphandling av ny skruvpress för slamhantering. Från 2018 kommer förnyelse av vissa pumpstationer att ingå i projektet.

Framtid

Vatten och avlopp

Nämnden ser stora utmaningar i kommunens fortsatt höga befolkningstillväxt. Det planeras för en fortsatt utveckling av bland annat bostäder och handel i Bjärred centrum, området mellan Bjärred-Borgeby och i Lomma Centrum Norra samt nya tågstationer i Alnarp och Flädie. En fortsatt hög tillväxt i kommunen kommer att ställa höga krav på fortsatt utbyggd infrastruktur. Kommunen måste säkerställa att VA-systemen är dimensionerade för ökad belastning. Redan idag föreligger problem med VA-kapaciteten i Lomma hamn.

Klimatförändringarna kommer att medföra en ökad belastning på kommunens VA-anläggningar. Ökad frekvens av extrema regn ökar risken för att avloppsledningarna blir överbelastade, vilket gör att riskerna för bakåtrömande vatten och källaröversvämningar ökar. Överbelastade avloppsledningarna kan också leda till frekventa och

omfattande breddningar av avloppsvatten, vilket kan leda till ökade miljö- och hälsorisker.

Den fortsatt ökade befolkningstillväxten, konsekvenserna av klimatförändringar och framtida myndighetskrav kommer att medföra en hård belastning på kommunens VA-anläggningar och behov av framtida anpassningar och utbyggnader. Detta kommer sannolikt att kräva en översyn och höjning av VA-taxan.

Avfallshantering

Nämnden ser en stor utmaning i att minska avfallsmängderna samtidigt som det märks en motsatt trend i samhället. I gällande avfallsplan finns bland annat mål om minskade avfallsmängder, minskad mängd förpackningar som finns kvar i restavfallet, minskad mängd farligt avfall i restavfallet och att mer matavfall ska sorteras ut från restavfallet samtidigt som det onödiga matavfallet ska minska.

Under 2018 kommer arbetet med en regional avfallsplan för perioden 2020 till 2023 att påbörjas.

Hamn

Nämnden ser en utmaning i den framtida hanteringen av muddermassor. Avsättningen av massorna har hittills kunnat hanteras men till alltmer stigande kostnader. Det finns behov av att se över finansieringen av hamnverksamheten. Möjligheter till alternativa metoder och användningsområden behöver utredas för att om möjligt minska både det ekonomiska och miljömässiga avtrycket. Uppströms, mellan Oskars bro och Brohus, finns ett kommande muddringsbehov, utredning pågår kring frågan om en framtida möjlighet att ta upp båtar vid båtuppsamlingsplatsen.

Hamntaxan och dess bestämmelser kommer att behöva ses över för att möta kommande underhålls- och muddringsbehov.

Driftredovisning				
Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Intäkter	62 360	65 863	44 827	45 239
Kostnader	-79 072	-69 767	-46 129	-46 789
Driftnetto	-16 712	-3 904	-1 303	-1 550
Budgetavvikelse	-14 412	-1 604	247	

Verksamhetsmätt				
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Insamlat matavfall i % (Nationellt mål 50 % 2018)	58 %	57 %	63 %	60 %
Insamlad mängd glas, kg per invånare	12,33	13,59	14,07	18,09
Insamlad mängd papper, kg per invånare	7,12	7,21	10,09	20,80
Insamlad mängd plast, kg per invånare	4,18	3,52	6,40	10,20
Insamlad mängd metall, kg per invånare	1,65	1,47	1,96	2,85
Insamlad mängd tidningar, kg per invånare	23,50	22,24	20,65	26,9
Total vattenleverans, 1 000 m3 till vattenledningsnätet	1 485	1 500	1 631	1 506
Energiförbrukning, KWh per renad mängd spilvatten, m3	0,76	0,81	0,85	0,72

Farligt avfall-bilen besöker kommunen med jämna mellanrum.

Miljö- och hälsoskyddsverksamhet

ANSVARIG NÄMND: MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Årets händelser

Nämndens kontroll- och tillsynsplan för 2017 avseende miljö- och livsmedelstillsyn har uppfyllts i sin helhet. Utöver att den planerade tillsynen inom respektive område genomförts, har ett stort arbete utförts om hur utsläpp av mikroplaster från konstgräsplaner och multiplaner påverkar vattendragen. Arbetet som startade som ett examensarbete har även fått uppmärksamhet nationellt. Under Lommadagen gjordes informationsinsatser för att belysa problematiken med mikroplaster i kosmetiska och hygieniska produkter samt hur dessa påverkar miljön. Under året erbjöds utbildning om giftfri förskola till pedagoger från förskolor i kommunen, syftet var att påbörja inventering av utfasning av leksaker som kan innehålla skadliga ämnen.

Kommunen har deltagit i en kommunikationsinsats initierad av Naturvårdsverket där samtliga hushåll i Lomma kommun med eldstad har fått en broschyr med råd om vedeldning.

Ett omfattande projekt om radon i flerbostadshus har påbörjats.

Många komplicerade ärenden rörande miljöfarlig verksamhet och strandskydd har hanterats, i vissa fall har polisanmälningar om miljöbrott gjorts. Ett större ärende gällande taktvätt har liksom strandskyddsfrågan kring bryggorna vid Höje å samt ärenden på Pråmlyckan och campingen i Haboljung varit händelser som medfört en omfattande arbetsinsats.

Inom livsmedelskontrollen har två stora ärenden handlagts.

Antalet inkommande klagomål har minskat något i jämförelse med förra året, dock pågår utredningar av ett tiotal klagomål från föregående år fortfarande. Antalet klagomål på buller, inklusive trafikbuller, har halverats från föregående år.

Nämndens livsmedelsverksamhet har utöver den planerade tillsynen utrett matförgiftningar, klagomål och genomfört projektet allergikoll 2017 inom 5 Yes. Syftet med projektet var att kontrollera att restauranger och andra verksamheter som säljer oförpackade livsmedel uppfyller kraven kring allergiinformation.

Även ett mindre tillsynsprojekt har genomfört med provtagning på julbord. Under året har flertalet livsmedelsverksamheter fått återbesök med anledning av anmärkningar vid inspektion.

Mål och måluppfyllelse

Verksamheten ska bedrivas effektivt, konsekvent, rättssäkert, med god kvalitet och bra bemötande.

• Målet är inte uppfyllt.

Tre av fem delmål är uppfyllda. Samtliga nyckeltal ska vara uppnådda för att målet ska anses uppfyllt. Antal informationsträffar (internt) ska vara minst 10 st. per år – nyckeltalet är uppfyllt.

Nöjd kundindex mäts i "Insikt", mätning ännu ej presenterad för 2017.

Brukarenkät för miljöskydd – 97 % av enkätsvaren angav att man var "nöjd" eller "mycket nöjd". Målet var 85 % - nyckeltalet är uppfyllt.

Brukarenkät för livsmedelstillsyn – 90 % av enkätsvaren angav att man var "nöjd" eller "mycket nöjd". Målet var 85 % - nyckeltalet är uppfyllt.

Brukarenkät för hälsoskydd – 77 % av enkätsvaren angav att man var "nöjd" eller "mycket nöjd". Målet var 85 % - nyckeltalet är inte uppfyllt.

Inkomna enkäter - miljöskydd 16 st, livsmedelstillsyn 25 st, hälsoskydd 7 st. I tidigare mätningar har brukarenkäterna inte delats upp efter tillsynsområden utan slagits samman som en helhet. I det fall enkätsvaren behandlas på detta vis är 91 % av de svarande nöjda eller mycket nöjda. Med 7 inkomna enkäter för hälsoskydd motsvarar varje enkät 14,3 % av underlaget, vilket gör att man kan ifrågasätta relevansen i resultatet för denna verksamhet. Brukarenkäten kommer från 2018 att ersättas av "Insikt"-mätningar avseende privatpersoner.

Verksamheten ska verka för att trafikbuller minskar i boendemiljöer.

• Målet är uppfyllt.

Antalet nya ärenden rörande trafikbuller har minskat från två, 2016, till noll under 2017. Buller kring järnvägen är en prioriterad fråga och under hösten har Trafikverket redovisat nivåer för de närliggande fastigheterna och frågan kommer att vidarebehandlas under 2018. Nämndens miljöenhet deltar i arbetet med att ta fram underlag för en ny bullerkartläggning som kommer att redovisa bullernivåer i kommunen.

Verksamheten ska ge bra lättillgänglig information där den enskilde ges möjlighet att framföra sina synpunkter.

• Målet är inte uppfyllt.

Antal besökande på aktuell hemsida - det är inte möjligt att göra en jämförelse med föregående år då hela hemsidestrukturen förändrades under våren 2017. Målet kan därför inte uppfyllas.

Den nya hemsidan har medfört att en bättre logik skapats och att verksamheternas olika websidor uppdaterats. En kommunikatör engagerades under hösten på en 0,25 %

tjänst inom samhällsbyggnadsförvaltningen, med syfte att bistå verksamheterna i kommunikationsfrågor. Ett resultat av detta är en ny kommunikationsplan som ska antas våren 2018.

Verksamheten ska bedriva en väl fungerande tillsynsverksamhet.

- **Målet är uppfyllt.**

Tillsynsplanen för året har uppfyllts till 100 %, vilket var målet.

Ekonomi

Nämndens miljöenhet redovisar en negativ budgetavvikelse på 47 tkr med en positiv budgetavvikelse avseende livsmedelstillsyn och en negativ avvikelse avseende miljötillsyn.

Intäkterna för miljötillsynen har varit högre än budgeterat, vilket är en effekt av de tillfälliga personalförstärkningar som gjorts under året. Då antalet tillsynstimmar har varit större än tidigare år har tillsyn kunnat genomföras inom tidigare nedprioriterade områden.

Nämndens livsmedelstillsyn har haft högre intäkter än budgeterat för åtgärder utanför tillsynsplanen.

Under året har effektiviseringar gjorts, miljö- och byggavdelningen har genomfört en omorganisation som medför att två chefer (miljöchef samt bygglovschef) ersatts med en miljö- och bygglovschef.

Framtid

Under 2018 ska arbetet med implementation av ett digitalt granskningssystem och mellanarkiv fortsätta, samt utveckling av arbetsmetodik för en mer digital ärendehandläggning utredas. Även en projektering för digitalisering av avdelningens arkiv ska påbörjas.

Under 2017 har nämndens miljöenhet arbetat med att höja kvaliteten och effektivisera tillsynen med hjälp av rutiner, andra hjälpmedel och nya tjänster som kan kopplas till ärendehanteringssystemet. Detta arbete kommer att fortsätta och vidareutvecklas under 2018.

Det kommer fortsättningsvis att krävas utökade tillsynsinsatser på miljöfarliga verksamheter i kommunen med anledning av juridiska processer.

I och med utbyggnaden av Lommabanan kommer nämnden att arbeta vidare med bullerproblematiken även under 2018, då en gemensam process tillsammans med närliggande kommuner pågår gentemot Trafikverket avseende bullerskyddsåtgärder.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Intäkter	1 204	1 405	1 332	1 009
Kostnader	-4 316	-5 014	-4 112	-3 742
Driftnetto	-3 112	-3 609	-2 780	-2 733
Budgetavvikelse	450	-161	-47	

Verksamhetsmått

	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Nettokostnad för myndighetsutövning miljö och hälsoskydd, kr/inv*	180	151	115	107
Antal inkomna anmälningsärenden	63	73	89	65
Antal inkomna klagomålsärenden	28	50	38	30
Antal objekt miljöskydd	121	121	144	121
Antal objekt hälsoskydd	174	174	182	174
Antal objekt livsmedelstillsyn	154	154	152	154

Provtagning på julbord ingår i livsmedelsverksamheten.

Bygglovsverksamhet

ANSVARIG NÄMND: MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Årets händelser

De senaste åren har bygglovsverksamheten utvecklats mycket positivt till en verksamhet som är professionell, smidig, snabb och håller en hög kvalitet, vilket bland annat inneburit kortare handläggningstider för bygglov.

Under året har inströmningen av ärenden varit fortsatt stor. Värt att nämna är att inkommande ärenden avseende bygglovsbefriade åtgärder, så kallade At-tefallsåtgärder, fortsätter att öka. Ärenden avseende förhandsbesked, även inom detaljplanelagt område, har ökat jämfört med föregående år. Antalet överklaganden har under året alltså varit många, vilket likt tidigare år har tagit mycket resurser i anspråk, merparten av de överklagade ärendena har i överinstans avslutats till nämndens fördel.

Under 2017 stod beloppsmässigt stora bygglov (definierat som över 50 tkr) för 37,7 % av intäkterna. Motsvarande siffror för 2016 var 41,2 % av intäkterna. Detta visar hur exploateringstakten i kommunen påverkar nämndens budget och ställer stora krav på flexibilitet i organisationen.

Snitttiden för handläggning av kompletta bygglovsärenden och förhandsbesked har under året varit 21 dagar för delegationsärenden och 81 dagar för nämndsärenden. Motsvarande tid för anmälningsärenden har för delegationsärenden varit 16 dagar för delegationsärenden och 28 dagar för nämndsärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden, delegations- och nämndsbeslut sammantaget, har minskat med två dagar under 2017, från 37 dagar till 35 dagar. Lagstadgad handläggningstid för ärenden om bygglov och förhandsbesked är 10 veckor (70 dagar) med möjlighet till förlängning med ytterligare 10 veckor. För anmälningsärenden är tiden enligt lag fyra veckor (28 dagar) med möjlighet till förlängning med ytterligare fyra veckor.

Lagändringar har införts i plan- och bygglagen under 2017. Dessa innebär i huvudsak att fler åtgärder är undantagna från bygglovsplikt under vissa förutsättningar. Ändringarna har inte nämnvärt märkts eller påverkat enhetens arbete.

Under året har arbetet fortsatt för att forma en effektiv kart-, GIS- och mätorganisation med hög kompetens. Ett antal tjänster har varit vakanta under utredningsarbetet men är nu återbesatta och dessutom har resurser och kompetenser som legat ute i olika verksamheter samlats i en gemensam organisation/enhet.

Mätungsverksamheten har utvecklats och ny mätutrustning har införskaffats. Nämnden har dessutom genomfört en översyn av kommunens GIS-plattform med ambition

att övergå till ett gemensamt kommunövergripande system. Förberedelser pågår för att starta upp interna GIS-utbildningar och skapa ett kommunövergripande GIS-råd.

Sedan hösten 2016 har nämnden inlett en tydligare satsning på nämndens arkiv och insatser har gjorts inom flera arkivområden inom nämndens verksamhetsområde. Det långsiktiga målet med arbetet är ett fullt utvecklat digitalt mellanarkiv som medför en ökad tillgänglighet för kommuninvånarna och handläggare. En utredning avseende det fortsatta arbetet med digitalisering av bygglovsarkivet har tagits fram.

En tillsynsplan för byggenheten har tagits fram och beslutats av miljö- och byggnadsnämnden.

En översyn av taxan har påbörjats och en revidering av timtaxan har genomförts under året.

Mål och måluppfyllelse

Verksamheten ska bedrivas konsekvent, rättssäkert, med god kvalitet och bra bemötande.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts via nedanstående mätningar. Samtliga mätningar ska vara uppnådda för att målet ska anses uppfyllt.

Antal informationsträffar (internt) ska vara minst 10 stycken per år - är uppfyllt.

Nöjd kundindex mäts i "Insikt" - resultat för 2017 är ännu inte publicerat.

Andel bygglovsärenden som är beslutade inom fem veckor (nollmätning) - andelen för 2017 är 86 %.

Brukarenkät - målet var att 85 % av enkäterna skulle ange handläggningen som "bra" eller "mycket bra".

Resultatet blev 81 %. Enkäterna som inkom under andra halvan av året var mer positiva än de som inkom under första halvan. De områden som inte är godkända är information/rådgivning samt till viss del handläggningstid.

Brukarenkät, andel som förstått beslutet - nyckeltalet är uppfyllt.

Nöjd kundindexmätningen "Insikt" har tidigare bara mätt företagskontakter men omfattar nu även privatpersoner, vilket ger nämnden ett mer omfattande och bättre underlag för framtida prioriteringar och andra åtgärder inom verksamheten.

Nämnden har en hög ambitionsnivå avseende handläggningstid (fem veckor) och nämnden har uppnått 86 %.

För att ytterligare korta handläggningstiden och öka tillgängligheten för medborgarna har ett digitaliseringsprojekt startats under året som ska leda till en tydligare koppling mellan e-tjänsten för bygglovsansökan och återkoppling till den sökande. Detta ska även leda till

att medborgarna kan ta del av bygghandlingar digitalt, vilket ger administrativa vinster inom enheten och förvaltningen.

Verksamheten ska ge bra lättillgänglig information där den enskilde ges möjlighet att framföra sina synpunkter.

• **Målet är uppfyllt.**

Målet mäts via nedanstående mätningar

- Antal besökande på aktuell hemsida – det är inte möjligt att göra en jämförelse med föregående år då hela hemsidestrukturen förändrats under våren 2017.
- Antal inkomna bygglovsärenden via e-tjänst ska öka med 5 % jämfört med föregående år - ökningen var 24 %. Nyckeltalet är uppfyllt.
- Antal inkomna anmälningsärenden via e-tjänst ska öka med 5 % jämfört med föregående år - ökningen var 9%. Nyckeltalet är uppfyllt.

Översynen av kommunens hemsida bedöms medföra ett ökat antal besökare. Arbete pågår för att öka digitaliseringsgraden inom myndighetsutövningen, bland annat pågår en översyn av nämndens arkiv med målet att dessa ska digitaliseras. Informationsinsatser avseende möjligheten att söka bygglov digitalt kommer att genomföras under 2018.

Verksamheten ska bedriva en väl fungerande tillsynsverksamhet.

• **Målet är uppfyllt.**

Tillsyn har bedrivits avseende olovligt byggande och utgångna tillfälliga bygglov, vilket medfört beslut om förelägganden och sanktionsavgifter. Tillsynsverksamheten kommer att fortsätta under året. En tillsynsplan för byggenhetens ansvarsområde för 2018 har utarbetats. I planen beskrivs tillsynsområden och åtgärder för dessa. Tillsynsplanens genomförandegrad ska vara 100 %.

Ekonomi

Nämndens bygglovsenhet redovisade totalt en positiv budgetavvikelse på 134 tkr. Kart- och mätverksamheten uppvisade en positiv budgetavvikelse medan bygglovsverksamheten uppvisade en negativ budgetavvikelse.

Bygglovsintäkterna har under året varit högre än budgeterat, bland annat till följd av ett antal stora beviljade bygglov i exploateringsområden i Lomma. Som ett resultat av detta har resurser under året lagts på tillfälliga personalförstärkningar, utbildning samt uppdateringar av IT-system.

På grund av personalvakanser har intäkterna för Kart-Mät- GIS- verksamheten inte nått upp till budgeterad nivå. Samtidigt har personalkostnaderna varit lägre, vilket lett till ett positivt resultat.

Under året har effektiviseringar gjorts. Miljö- och bygghandlingen har genomfört en omorganisation som medfört att två chefer (miljöchef samt bygglovschef) ersatts med en miljö- och bygglovschef. Tjänsten som bygglovschef har ersatts med en handläggartjänst.

Integration/flyktingmottagning

Under året har nämnden hanterat överklaganden i ärenden där bygglov beviljats.

Framtid

Bygglovsverksamheten står inför stora förändringar. En viktig sådan är behovet av fortsatt digitalisering för att nå ökad effektivitet och transparens.

Antalet inkommande ärenden förmodas att vara på en fortsatt hög nivå de kommande åren, detta bland annat till följd av planerade utbyggnadsområden i kommunen. Detta ställer krav på att personalresurserna är rätt dimensionerade så att arbetet kan utföras på ett fortsatt rättssäkert och serviceinriktat sätt.

Indikationer finns på att ytterligare förändringar i plan- och bygglagen kan komma att ske. Boverket undersöker om den lovbeprövade Attefallsbyggnadens area kan ökas från nuvarande 25 kvm till 30 kvm. Det är svårt att veta hur denna eventuella förändring påverkar verksamheten, möjligen bidrar det till att fler ärenden avseende lovbeprövade komplementbostadshus inkommer. I sådant fall blir det en utmaning för enheten att hantera dessa ärenden inom de lagstadgade fyra veckorna.

Geografiska Informationssystem (GIS), det vill säga data på digital karta, är redan idag central för flera verksamheter i kommunen. I kommunen kommer användandet av GIS att utvecklas inom alla verksamheter. Det blir då ännu viktigare att det finns tydliga processer för hur man utbyter geodata eller så kallad lägesbunden data mellan förvaltningar och grupper, så att informationen som beslutet baseras på är så aktuell som möjligt.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Intäkter	4 107	5 702	4 967	4 435
Kostnader	-10 522	-11 747	-11 071	-10 673
Driftnetto	-6 415	-6 045	-6 104	-6 238
Budgetavvikelse	109	245	134	

Verksamhetsmätt

	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget
	2015	2016	2017	2017
Antal inkomna bygglovsansökningar	279	237	290	300
antal ansökningar via e-tjänst	75	41	51	85
Antal OVK ärenden (obligatorisk ventilationskontroll)	139	110	154	140
Antal beslutade slutbevis	79	61	81	80
Antal inkomna ärenden olovligt byggande	16	14	23	10

De kommunala bolagen

NEDAN REDOVISAS DE KOMMUNALA BOLAGEN SOM INGÅR I DEN SAMMANSTÄLLDA REDOVISNINGEN

LOMMA SERVICEBOSTÄDER AB

Lomma Servicebostäder AB (LSAB) är ett av Lomma kommun helägt bostadsbolag med ändamålet att främja boendet med anknytning till vård, omsorg och serviceverksamhet. Bolaget har haft en anställd under räkenskapsåret. Verkställande ledning sker på deltid medan löpande bokföring och hyresadministration köps in från Lomma kommun. Förvaltning av bolagets fastighetsbestånd sker i övrigt i samregi med Lomma kommun. Vid årets slut uppgick antalet fastigheter som ägs av bolaget till fyra med cirka 152 lägenheter samt verksamhetslokaler om cirka 11.460 m² (BRA).

Ekonomi

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till +1,0 mnkr, vilket är 0,4 mnkr högre än budgeterat.

De löpande driftkostnaderna är 0,1 mnkr högre än budget. Det beror främst på att underhåll utförts med ca 0,2 mnkr mer än budget. Till följd av fortsatt lågt ränteläge och omsättning av gamla lån har bolagets räntekostnader blivit lägre än budgeterat, 0,5 mnkr.

Bolagets låneskuld uppgår till 120,0 mnkr, vilket är oförändrat i förhållande till föregående år. Den genomsnittliga räntesatsen på bolagets lån uppgick vid årsskiftet till 0,5 %.

Investeringarna uppgår till 0,1 mnkr och avser mindre ombyggnader på Gamla Jonasgården.

Framtid

Lomma kommun har som mål att fortsatt ge LSAB i uppdrag att tillhandahålla bostäder och lokaler med anknytning till vård, omsorg och serviceverksamhet.

Nyckeltal

	2017	2016	2015
Nettomsättning, mnkr	15,4	15,4	15,4
Resultat efter finansiella poster, mnkr	1,0	1,9	1,1
Kassalikviditet, %	227,3	149,3	84,9
Soliditet, %	9,8	9,3	8,2

LOMMA UTHYRNINGSFÄSTIGHETER AB

Lomma Uthyrningsfastigheter AB (LUFAB) är ett av Lomma kommun helägt fastighetsbolag med ändamålet att inom kommunen förvärva, äga, bebygga och förvalta byggnader som inte har någon direkt anknytning till av kommunen bedrivna kärnverksamhet i form av vård, skola och omsorg.

Verkställande ledning sker på deltid medan löpande bokföring och hyresadministration köps in från Lomma kommun.

Ekonomi

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till 21,1 tkr. Hyresintäkterna har under året uppgått till 168 tkr, vilket är oförändrat jämfört med år 2016. Driftkostnaderna är cirka 12 tkr lägre än budget.

Med anledning av förestående likvidation har bolagets värde skrivits ned med 575 tkr i Lomma Kommuns bokslut, utgående värde motsvarar värdet på balansdagen 2016-12-31.

Framtid

Kommunfullmäktige har beslutat (KF § 74, 2016-09-08) föreslå att Lomma Uthyrningsfastigheter AB avvecklas på så sätt att bolaget träder i frivillig likvidation då syftet med bolaget har upphört. Vid ordinarie bolagsstämma i Lomma Uthyrningsfastigheter den 18 april 2017 fattades beslut om att bolaget ska träda i frivillig likvidation. Bolagsstämman gav VD i uppdrag att anlita advokatfirma med lämplig sakkunskap som likvidator av bolaget, vilket genomförts. Datum då företaget ska gå i likvidation är beräknat att ske 2018-03-15, då bolagets samtliga åtaganden och engagemang ska vara avvecklade.

Nyckeltal

	2017	2016	2015
Nettomsättning, tkr	168	168	1 217
Resultat efter finansiella poster, tkr	21	16	975
Soliditet, %	94,8	93,9	81,4

AB MALMÖREGIONENS AVLOPP

Bolaget äger och driver anläggningar för avledande av avloppsvatten från Arlov, Åkarp, Hjärup och Lomma till Malmö stads avloppsreningsverk Sjölanda. Bolaget har inga anställda.

En överenskommelse träffades under året med Trafikverket om omläggningen av ABMA:s ledning genom Åkarp. En förprojektering av en utbyggd kapacitet mellan Hjärup och Åkarpsdammen färdigställdes och ledningen från pumpstation B i Lomma till förbindelsepunkten med huvudledningen i Arlov filmades.

Ekonomi

Bolagets omsättning 2017 uppgick till 13,6 mnkr, vilket är 5 % högre än under 2016. 80 % av kostnaderna avsåg ersättning till VA SYD för avloppsvattenrening, 12 % avsåg fasta kostnader och 8 % avsåg övriga rörliga kostnader.

Framtid

Arbetet med förstärkning av ABMA:s ledningsnät pågår. Trafikverket har utsett en entreprenör för utbyggnaden av stambanan och en omläggning av ABMA-ledningen genom Åkarp kommer att utföras under 2018/19 (tidplan ännu oklar). En lösning för hanteringen av spillvatten vid Hjärup har tagits fram på grund av att en djupförläggning av utbyggd järnväg kommer att dela Hjärup i två delar. Åtgärderna kommer att utföras som en tilläggsbeställning inom ramen för Trafikverkets entreprenad under 2018/19 (tidplan ännu oklar). Under 2018 kommer beslut tas om en samverkan med VA SYD om överföring av spillvatten från Hjärup är möjlig.

Koncernbolagens resultaträkning						
mnkr	LSAB (100%)		LUFAB (100%)		ABMA (40%)	
	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	15,4	15,4	0,2	0,2	5,2	5,4
Kostnader	-6,8	-8,2	-0,2	-0,2	-4,8	-5,0
Avskrivningar	-5,3	-5,3			-0,4	-0,4
Årets rörelseresultat	3,2	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella intäkter						
Finansiella kostnader	-1,3	-0,9				
Resultat efter finansiella poster	1,9	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättning	-0,5	-0,2				
Skatt	-0,3	-0,2				
Årets resultat	1,1	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

RÄKENSKAPERNA

RESULTATRÄKNING

Mnkr		Kommunen		Sammanställd redovisning		
		Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter	Not 1,2	313,8	304,2	260,0	312,8	303,3
Verksamhetens kostnader	Not 3,4	-1 359,1	-1 413,2	-1 380,8	-1 349,2	-1 404,8
Av- och nedskrivningar	Not 5	-79,4	-85,0	-86,3	-84,9	-90,5
Verksamhetens nettokostnader		-1 124,7	-1 194,0	-1 207,1	-1 121,3	-1 192,0
Skatteintäkter	Not 6	1 223,8	1 293,9	1 279,4	1 223,8	1 293,9
Generella statsbidrag och utjämning	Not 7	-33,5	-21,4	-38,6	-33,5	-21,4
Finansiella intäkter	Not 8	8,8	8,9	1,9	8,8	8,9
Finansiella kostnader	Not 9,10	-9,7	-12,8	-10,8	-11,0	-13,1
Resultat före extraordinära poster		64,7	74,6	24,8	66,8	76,3
Extra ordinära kostnader, avs periodiseringsfond					-0,5	-0,2
Skattekostnad	Not 11				-0,3	-0,2
Årets resultat		64,7	74,6	24,8	66,0	75,9

KASSAFLÖDESANALYS

Mnkr		Kommunen		Sammanställd redovisning		
		Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		64,7	74,6	24,8	66,0	75,9
Justering för av- och nedskrivningar		79,4	85,0	86,3	84,9	89,9
Justering för gjorda/ianspråktaga avsättningar	Not 12	-23,7	7,7	-7,5	-23,2	8,0
Justering för övrig ej likviditetspåverkande poster	Not 13	1,8	2,3	2,0	1,8	2,3
Skattekostnader	Not 14				-0,3	-0,2
<i>Medel för verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>122,2</i>	<i>169,6</i>	<i>105,6</i>	<i>129,2</i>	<i>175,9</i>
Ökning(-)/Minskning(+)/kortfristiga placeringar		5,3	7,1		5,4	7,1
Ökning(-)/Minskning(+)/kortfristiga fordringar		-51,4	26,2		-50,9	26,5
Ökning(-)/Minskning(+)/exploatering		0,1	12,9	4,7	0,1	12,9
Ökning(+)/Minskning(-)/kortfristiga skulder		46,8	43,2	-13,4	37,3	54,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		123,1	258,9	96,9	121,2	277,1
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella anläggningstillgångar		-178,5	-268,4	-314,0	-178,4	-268,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar						
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-5,5			-5,5	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-184,0	-268,4	-314,0	-183,9	-268,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Förändring av låneskuld	Not 15	30,0	70,0	112,6	26,8	70,0
Ökning(+)/Minskning(-) övriga långfristig skulder	Not 16	28,5	-5,7	91,1	28,5	-5,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		58,5	64,3	203,7	55,4	64,3
Årets kassaflöde		-2,4	54,8	-13,4	-7,3	72,7
Likvida medel vid årets början		35,8	33,4	33,4	46,5	39,2
Likvida medel vid årets slut		33,4	88,2	20,0	39,2	111,9

BALANSRÄKNING

Mnkr	Kommunen		Sammanställd redovisning		
	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	Not 17				
- Mark, byggnader, tekniska anläggningar	1 560,2	1 735,4	1 780,9	1 682,9	1 853,2
- Maskiner och inventarier	51,8	58,6	58,8	55,4	61,9
Finansiella anläggningstillgångar	Not 18	88,5	88,5	80,3	80,3
Summa anläggningstillgångar	1 700,5	1 881,9	1 928,2	1 818,6	1 995,4
Bidrag till statlig infrastruktur	Not 19	5,2	5,0	5,2	5,0
Omsättningstillgångar					
Förråd och exploateringar	Not 20	36,2	23,3	31,4	23,3
Kortfristiga fordringar	Not 21	132,0	105,8	132,0	128,7
Kortfristiga placeringar	Not 22	215,4	208,3	215,5	215,4
Kassa och bank	Not 23	33,4	88,2	20,0	39,2
Summa omsättningstillgångar		417,0	425,6	398,9	445,8
SUMMA TILLGÅNGAR		2 122,7	2 312,5	2 243,3	2 446,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
därav årets resultat	Not 24	1 139,8	1 214,4	1 164,6	1 132,4
		64,7	74,6	24,8	66,0
Avsatt till pensioner	Not 25	22,4	22,2	24,5	22,4
Övriga avsättningar	Not 26	26,6	34,5	19,0	27,7
Summa avsättningar		49,0	56,7	43,5	50,1
Långfristiga skulder	Not 27	681,8	746,1	885,5	804,3
Kortfristiga skulder	Not 28	252,1	295,3	238,7	256,6
Summa skulder		933,9	1 041,4	1 124,2	1 060,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 122,7	2 312,5	2 332,3	2 243,4
Ställda panter					
Pensionsförpliktelser som ej upptagits i BR	Not 29	384,7	373,7	378,1	384,7
Övriga ansvars- och borgensförbindelser	Not 30	174,5	176,5		49,7
leasingåtaganden	Not 31	144,6	147,6		15,4
Beviljad checkräkningskredit		95,0	125,0	125,0	100,0

NOTER

Mnkr		Kommunen		Sammanställt redovisning	
		2016	2017	2016	2017
Not 1	Verksamhetens intäkter				
	Försäljningsintäkter	5,6	5,6	4,6	4,6
	Taxor och avgifter	114,7	99,3	114,7	99,3
	Hyror och arrenden	35,4	37,6	35,4	37,6
	Bidrag	147,6	132,5	147,6	132,5
	Försäljning av verksamhet och konsulttjänst	8,3	10,9	8,3	10,9
	Exploateringsintäkter	2,1	18,3	2,1	18,3
	Realisationsvinster	0,1		0,1	0,1
	Summa intäkter	313,8	304,2	312,8	303,3
Not 2	Jämförelsestörande poster				
	Bland verksamhetens intäkter ingår				
	Exploateringsintäkt	2,1	18,3	2,1	18,3
	Totalt jämförelsestörande poster	2,1	18,3	2,1	18,3
Not 3	Verksamhetens kostnader				
	Pensionskostnader inklusive löneskatt	-60,9	-64,0	-60,9	-64,0
	Löner och ersättningar	-494,5	-516,7	-494,5	-516,7
	Sociala avgifter	-153,2	-160,6	-153,2	-160,6
	Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	-3,1	-2,2	-3,1	-2,2
	Bränsle energi och vatten	-7,1	-7,8	-7,1	-7,8
	Lämnade bidrag	-23,4	-26,2	-23,4	-26,2
	Bidrag till statlig infrastruktur		-18,3		-18,3
	Köp av huvudverksamhet	-384,7	-378,5	-384,7	-378,5
	Lokal och markhyror	-38,9	-40,7	-23,5	-25,3
	Övriga tjänster	-186,8	-180,9	-192,3	-187,9
	Realisationsförluster och utrangeringar	-1,5	-1,4	-1,5	-1,4
	Värdeförändring Exploateringsfastigheter	-2,3	-18,3	-2,3	-18,3
	Upplösning bidr till statlig infrastruktur	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
	Förändring av avsättningar		5,3		5,3
	Övriga kostnader	-2,4	-2,6	-2,4	-2,6
	Summa kostnader	-1 359,1	-1 413,2	-1 349,2	-1 404,8
Not 4	Jämförelsestörande poster				
	Bland verksamhetens kostnader ingår				
	Exploateringskostnad	-2,3	-18,3	-2,3	-18,3
	Återföring avsättning regresskrav översvämningar VA		5,8		5,8
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur		-16,7		-16,7
	Totalt jämförelsestörande poster	-2,3	-29,2	-2,3	-29,2
Not 5	Avskrivningar enligt plan/Nedskrivningar				
	Avskrivning maskiner och inventarier	-8,9	-10,4	-9,1	-10,7
	Avskrivning byggnader, tekniska anläggningar	-70,5	-74,6	-75,8	-79,8
		-79,4	-85,0	-84,9	-90,5
Not 6	Skatteintäkter				
	Preliminär kommunalskatt	1 227,7	1 297,6	1 227,7	1 297,6
	Prognos slutgiltig kommunalskatt	-4,8	-4,9	-4,8	-4,9
	Justeringspost föregående års prognos	0,9	1,2	0,9	1,2
		1 223,8	1 293,9	1 223,8	1 293,9
Not 7	Generella statsbidrag och utjämnings				
	Strukturbidrag	8,0	8,1	8,0	8,1
	Införandebidrag	23,2	10,5	23,2	10,5
	Regleringsbidrag	-0,8	-0,2	-0,8	-0,2
	Kostnadsutjämningsbidrag	42,6	67,2	42,6	67,2
	Kommunal fastighetsavgift	37,9	40,4	37,9	40,4
	Övriga generella statsbidrag		6,1		6,1
	Statsbidrag flykting, engångsbelopp*	3,3		3,3	
	Inkomstutjämningsavgift	-96,7	-98,7	-96,7	-98,7
	Avgift till LSS-utjämnings	-51,0	-54,8	-51,0	-54,8
		-33,5	-21,4	-33,5	-21,4

*Statsbidrag flykting, engångsbelopp som inkom 2015 har nyttjats i sin helhet 2016.

Mnkr		Kommunen		Sammanställ redovisning	
		2016	2017	2016	2017
Not 8	Finansiella intäkter				
	Räntor på likvida medel				
	Pensionsförvaltning	0,5	1,3	0,5	1,3
	Reavinst pensionsförvaltning	4,9	4,0	4,9	4,0
	Övriga finansiella intäkter	3,4	3,6	3,4	3,6
		8,8	8,9	8,8	8,9
Not 9	Finansiella kostnader				
	Räntor på lån	-9,2	-7,3	-10,5	-8,2
	Ränta på pensionsskuld	-0,1	-0,3	-0,1	-0,3
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur, indexuppräknig		-2,4		-2,4
	Reaförlust pensionsförvaltning		-1,9		-1,9
	Nedskrivning finansiell anläggningstillgång, LUFAB		-0,6		
	Övriga finansiella kostnader	-0,4	-0,3	-0,4	-0,3
		-9,7	-12,8	-11,0	-13,1
Not 10	Jämförelsestörande post				
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur, indexuppräknig		-2,4		-2,4
	Totalt jämförelsestörande poster		-2,4		-2,4
Not 11	Skattekostnader				
	Årets skattekostnad LSAB, ABMA			-0,3	-0,2
				-0,3	-0,2
Not 12	Justering för gjorda/ianspråktaga avsättningar				
	Avsatt till pensioner	4,7	-0,2	4,7	-0,2
	Avsättning regresskrav översvämningar VA				
	Upplösning avsättning regresskrav översvämningar VA	-0,3	-11,6	-0,3	-11,6
	Avsatt periodiseringsfond			0,5	0,3
	Avsättning regresskrav/skadestånd		0,5		0,5
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur	5,5	20,7	5,5	20,7
	Upplösning avsättning bidrag till statlig infrastruktur	-33,6	-1,7	-33,6	-1,7
		-23,7	7,7	-23,2	8,0
Not 13	Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster				
	Upplösning aktiverat bidrag till statlig infrastruktur	0,3	0,3	0,3	0,3
	Realisationsvinster				
	Realisationsförluster	1,5	2,0	1,5	2,0
		1,8	2,3	1,8	2,3
Not 14	Skattekostnad				
	Skattekostnad			-0,3	-0,2
				-0,3	-0,2
Not 15	Förändring av låneskulden				
	Amorterade lån			-3,2	
	Nyupptagna lån	30,0	70,0	30,0	70,0
		30,0	70,0	26,8	70,0
Not 16	Förändring av övriga långfristiga skulder				
	Va-anläggningsavgifter	6,3	2,0	6,3	2,0
	Upplösning VA anläggningsavgifter	-2,3	-1,1	-2,3	-1,1
	Gatukostnadsersättningar	2,7	7,1	2,7	7,1
	Upplösning gatukostnadsersättning	-1,0	-2,6	-1,0	-2,6
	Investeringsbidrag	1,5	11,2	1,5	11,2
	Upplösning investeringsbidrag	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
	Checkkredit	21,8	-21,8	21,8	-21,8
		28,5	-5,7	28,5	-5,7
Not 17	Materiella anläggningstillgångar				
	Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
	Anskaffningsvärde	2 278,6	2 522,2	2 456,2	2 700,2
	Ackumulerade avskrivningar	-718,4	-786,8	-773,3	-847,0
	Bokfört värde	1 560,2	1 735,4	1 682,9	1 853,2
	Redovisat värde vid årets början	1 467,9	1 560,2	1 596,0	1 682,9
	Investeringar	164,3	251,2	164,2	251,5

Mnkr	Kommunen		Sammanställ redovisning	
	2016	2017	2016	2017
Försäljning och utrangeringar	-1,5	-1,4	-1,5	-1,4
Nedskrivningar				-0,1
Återföring avskrivningar				
Avskrivningar	-70,5	-74,6	-75,8	-79,8
Redovisat värde vid årets slut	1 560,2	1 735,4	1 682,9	1 853,2
Linjär avskrivning samt avskrivningstid för fastigheter 10 - 70 år.				
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	135,1	151,1	140,1	156,1
Akkumulerade avskrivningar	-83,3	-92,5	-84,7	-94,2
Bokfört värde	51,8	58,6	55,4	61,9
Redovisat värde vid årets början	46,5	51,8	50,3	55,4
Investeringar	14,2	17,2	14,2	17,2
Försäljning och utrangeringar				
Avskrivningar	-8,9	-10,4	-9,1	-10,7
Redovisat värde vid årets slut	51,8	58,6	55,4	61,9
varav				
Finansiella leasingavtal				
Anskaffningsvärde				
Akkumulerade avskrivningar				
Bokfört värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets början	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning och utrangeringar				
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	0,0	0,0
Linjär avskrivning samt avskrivningstid för maskiner och inventarier 3 - 20 år.				
Not 18 Finansiella anläggningstillgångar				
	antal à nominellt värde			
Aktier i dotterföretag				
Lomma Servicebostäder AB	6 600 à 1000	6,6	6,6	
Lomma Uthyrningsfastigheter AB	100 à 1 000	1,5	0,9	
AB Malmöregionens Avlopp	40 à 1000	0,1	0,1	
		8,2	7,6	0,0
Övriga aktier och andelar				
Sydvatten AB		10,3	10,3	10,3
Kraftringen AB		42,3	42,3	42,3
Övriga aktier		1,1	1,1	1,1
Bostadsrätter		10,2	10,2	10,2
Andelar Kommuninvest		13,7	13,7	13,7
		77,6	77,6	77,6
Förlagsbevis				
Lån till Kommuninvest		2,5	2,5	2,5
Insatskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt insatsskapital. Lomma kommun betalade år 2015 in 13,1 mnkr i medlemsinsats enligt beslut i KF. Lomma kommuns totala insatsskapital uppgick 2017-12-31 till 20,7 mnkr. Då Lomma kommun ligger på den högsta nivån i inbetalt insatsskapital, baserat på invånarantalet, har kommunen tillgodoräknat sig 2017 års återbäring i resultaträkningen.				
Långfristiga fordringar				
Övriga långfristiga fordringar		0,2	0,2	0,2
		0,2	0,2	0,2
Not 19 Bidrag till statlig infrastruktur				
Bidrag GC-väg Flädie		5,2	5,0	5,0
		5,2	5,0	5,0
KF beslutade i november 2015, budget 2016, om att medfinansiera GC-väg Bjärred-Flädie med 5,5 mnkr. Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 20 år.				
Not 20 Förråd och exploateringar				
Upparbetade exploateringsinkomster		-47,3	-47,2	-47,2
Upparbetade exploateringsutgifter		83,5	70,5	70,5
		36,2	23,3	36,2

Mnkr		Kommunen		Sammanställ redovisning	
		2016	2017	2016	2017
Not 21	Kortfristiga fordringar				
	Kundfordringar	20,6	19,4	20,6	19,4
	Statsbidragsfordringar	1,2	25,7	1,2	25,7
	Upplupna skatteintäkter				
	Förutbetalda kostnader	18,4	19,3	15,0	15,2
	Upplupna intäkter	3,4	1,6	3,4	1,8
	Övriga interimfordringar	52,5	1,2	52,5	1,2
	Momsfordran	13,5	13,4	13,5	13,4
	Skattekonto/skattefordran	21,5	25,0	21,6	25,3
	Övriga fordringar	0,9	0,2	0,9	0,2
		132,0	105,8	128,7	102,2
Not 22	Kortfristiga placeringar				
	Pensionsförvaltning				
	Likvida medel*				
	Aktier, svenska	66,3	65,6	66,3	65,6
	Aktier, utländska	18,6	18,6	18,6	18,6
	Räntebärande värdepapper, svenska	130,7	124,3	130,7	124,3
	Orealiserade valutaförluster	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
		215,4	208,3	215,4	208,3
	* Likvida medel ligger under not 23, Kassa och bank				
	Marknadsvärdet på pensionsförvaltning:	279,5	285,3	279,5	285,3
	varav aktier	149,6	161,9	149,6	161,9
	varav räntebärande värdepapper	129,8	123,3	129,8	123,3
	* varav likvida medel	0,1	0,1	0,1	0,1
	Fasträntekonto - företag				
Not 23	Kassa och bank				
	Bank:koncernkonto	9,8	56,8	9,8	56,8
	* Bank: Pensionsförvaltning	0,1	0,1	0,1	0,1
	Plusgiro	22,4	26,3	22,4	26,3
	Kassa, bank, övrigt	1,1	5,0	6,9	28,7
		33,4	88,2	39,2	111,9
Not 24	Eget kapital				
	Ingående eget kapital enligt fastställd BR	1 075,1	1 139,8	1 066,4	1 132,4
	Årets resultat	64,7	74,6	66,0	75,9
	Utgående eget kapital	1 139,8	1 214,4	1 132,4	1 208,3
	Eget kapital består av:				
	VA resultatregleringsfond	-2,5	-1,6		
	Renhållning resultatregleringsfond	0,8	0,9		
	Hamnverksamhet resultatregleringsfond	0,1	0,2		
	Fastighetsverksamhet resultatregleringsfond	19,5	26,5		
	Resultatutjämningsreserv	47,6	50,9		
	Övrigt eget kapital	1 074,3	1 137,5		
		1 139,8	1 214,4		
	VA resultatregleringsfond är reglerad 2016 med 10 694 tkr mot Lomma kommun, eget kapital, vilket motsvarar 90% av regresskostnader för översvämningar som sattes av 2015, enligt beslut i KF §73 2016.				
Not 25	Avsatt till pensioner				
	Ingående avsättning	17,7	22,4	17,7	22,4
	Pensionsutbetalningar	-2,0	-1,8	-2,0	-1,8
	Nyintjänad pension	2,1		2,1	
	Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,1	0,3	0,1	0,3
	Förändring av löneskatt	0,9	-0,3	0,9	-0,3
	Övrigt	3,6	1,6	3,6	1,6
	Utgående avsättning	22,4	22,2	22,4	22,2
	Förpliktelsen minskad genom försäkring totalt inbetalt belopp 99,8 mnkr, varav 6,4 mnkr 2017.				
	Överskottsmedel i försäkringen	1,0	2,1	1,0	2,1
	Aktualiseringsgrad %	97	97	97	97
	Uttag ur överskottsfonden har gjorts med 0,9 mnkr under 2017.				

Mnkr	Kommunen		Sammanställ redovisning	
	2016	2017	2016	2017
	Visstidsförordnanden			
	Antal			
	2	2	2	2
	0	0	0	0
	Lomma kommun har inga anställda med särskilt vistidsförordnande och därför inga förpliktelser om så kallad vistidspension avseende anställd personal. Däremot omfattas kommunstyrelsens ordförande och minoritetsföreträdaren av bestämmelser om pension och avgångsersättning i vilket rätt till vistidspension ingår. Vistidspension utbetalas fram till tidpunkten för ålderspension. För att erhålla full vistidspension krävs 12 års pensionsgrundande tid.			
Not 26	Övriga avsättningar			
	15,0	34,0	15,0	34,0
	11,6		11,6	
		0,5		0,5
			1,1	1,4
	26,6	34,5	27,7	35,9
Not 27	Långfristiga skulder			
	21,8		21,8	
	540,0	610,0	540,0	610,0
	12,5	23,2	12,5	23,2
	74,0	78,4	74,0	78,4
	33,5	34,5	33,5	34,5
			120,0	120,0
			2,5	2,4
	681,8	746,1	804,3	868,5
	Förutbetalda intäkter som regleras över flera år:			
	12,5	23,2		
	30	30		
	74,0	78,4		
	33	33		
	33,5	34,5		
	33	33		
	120,0	136,1		
	Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut			
	1,88 år	1,93	1,74 år	1,13
	Lån som förfaller inom			
	145	155	219	199
	325	325	371	401
	70	130	70	130
	Kommunen har avtal med banken om refinansiering av lån med kortare återstående löptid än ett år.			
Not 28	Kortfristiga skulder			
	99,8	147,6	101,9	149,1
	1,0	1,1	1,1	1,1
	1,6		1,6	
	2,4	2,2	2,4	2,2
	27,9	29,5	27,9	29,5
	5,0	4,1	5,0	4,1
	13,5	13,7	13,5	13,7
	13,1	13,0	13,1	13,0
	19,5	25,6	19,5	26,8
	2,8	8,4	2,8	8,4
	11,2	6,8	22,1	19,5
	* Tillfälligt statsbidrag flyktingsituationen			
	5,4	1,7	5,4	1,7
	10,5	10,5	10,5	10,5
	Kortfristig del av långfristiga lån			
	22,3	24,2	22,3	24,2
	5,8	6,5	5,8	6,5
	9,9			
	0,3		0,3	
	0,1	0,4	1,4	1,0
	252,1	295,3	256,6	311,3
	* Periodiceras i sin helhet 2016 Not 7			

Mnkr		Kommunen		Sammanställ redovisning	
		2016	2017	2016	2017
Not 29	Pensionsförpliktelser som ej upptagits i BR				
	Ingående ansvarsförbindelse beräknad av KPA*	330,3	384,7	330,3	384,7
	Årets förändring	-20,7	-8,8	-20,7	-8,8
	varav ränteuppräknig	3,6	3,5	3,6	3,5
	varav basbeloppsuppräknig	0,7	5,3	0,7	5,3
	varav gamla utbetalningar	-16,9	-16,8	-16,9	-16,8
	varav aktualisering	0,2	-0,2	0,2	-0,2
	varav övrigt	-8,4	-0,5	-8,4	-0,5
	varav förtroendevalda*	0,1	-0,1	0,1	-0,1
	Utgående ansvarsförbindelse beräknad av KPA	309,6	300,8	309,6	300,8
	Beräknad löneskatt	75,1	72,9	75,1	72,9
		384,7	373,7	384,7	373,7
	För 2016 ingår i ansvarsförbindelsen även förtroendevalda exkl löneskatt med 0,7 mnkr				
	För 2017 ingår i ansvarsförbindelsen även förtroendevalda exkl löneskatt med 0,7 mnkr				
Not 30	Ansvars, borgensförbindelser samt leasingåtaganden				
	Lomma Servicebostäder AB	120,0	120,0		
	AB Malmöregionens Avlopp	4,8	4,8		
	Delsumma dotterföretag:	124,8	124,8		
	Kraftringen AB, regressåtagande mot Lunds kommun	0,2	0,2	0,2	0,2
	Sydvatten AB	39,3	41,5	39,3	41,5
	Sydvästra Skåne Avfalls AB	3,5	3,4	3,5	3,4
	Kommunala bolag totalt:	167,8	169,9	43,0	45,1
	Kommunalt förlustansvar egna hem				
	Habo Golf AB	4,0	4,0	4,0	4,0
	Lommabuktens Seglarklubb	0,9	0,8	0,9	0,8
	Föreningen Bjärreds saltsjöbad kallbadhus	1,5	1,5	1,5	1,5
	Lomma Ridklubb	0,3	0,3	0,3	0,3
	Summa borgensåtaganden:	174,5	176,5	49,7	51,7
	Borgensförluster under året	0,0	0,0	0,0	0,0
Not 31	Leasingåtaganden				
	<i>Leasingavgifter lös egendom</i>				
	<i>Operationell leasing</i>				
	Förfaller enligt följande:				
	Inom 1 år	13,9	13,5	10,2	4,6
	Senare än 1 år men inom 5 år	17,7	10,8	5,2	2,2
	Senare än 5 år				
		31,6	24,3	15,4	6,8
	<i>Leasingavgifter Lokaler</i>				
	<i>Operationell leasing</i>				
	Förfaller enligt följande:				
	Inom 1 år	14,1	15,4		
	Senare än 1 år men inom 5 år	34,2	48,4		
	Senare än 5 år	64,7	59,5		
		113,0	123,3	0,0	
	Summa leasingåtaganden:	144,6	147,6	15,4	6,8

Leasingavgifter avseende inventarier, maskiner och långsiktiga hyresavtal har redovisats som operationella leasingavtal. Av de operationella leasingåtagandena som redovisats ovan avser 17,5 mnkr hyra av moduler och 0,2 mnkr leasing av fordon med en avtalsperiod längre än tre år. Dessa skall enligt RKR 13.2 klassas som finansiella leasingavtal, bedömningen är att det finansiella risktagandet är mycket litet eller obefintligt, varför dessa klasas som operationell leasing.

Solidarisk borgen Kommuninvest

Lomma kommun har i april 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga närvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Lomma kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483,9 mnkr och totala tillgångar till 349 243,7 mnkr. Lomma kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 843,2 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 858,3 mnkr.

FASTIGHETSVERKSAMHETEN

RESULTATRÄKNING

Mnkr		Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Verksamhetens intäkter		169,3	172,5	170,7
<i>därav externa</i>		21,48	20,4	20,3
<i>därav interna</i>		147,82	152,1	150,4
Verksamhetens kostnader	Not 1	-94,6	-97,00	-95,8
<i>därav externa</i>		-90,1	-92,4	-91,5
<i>därav interna</i>		-4,5	-4,6	-4,3
Av- och nedskrivningar		-47,3	-51,5	-50,7
Verksamhetens nettokostnader		27,4	24,0	24,2
Finansiella intäkter				
Finansiella kostnader		-21,5	-17,0	-17,4
<i>därav interna</i>		-21,5	-17,0	-22,8
Resultat före extraordinära poster		5,9	7,0	6,8
Årets resultat		5,9	7,0	6,8

BALANSRÄKNING

Mnkr		Bokslut 2016	Bokslut 2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
-Byggnader		880,6	950,2
-Mark		15,0	26,9
-Bostadsrätter		10,2	10,2
-Maskiner och inventarier, förb.utg annans fastighet		8,3	8,1
Summa anläggningstillgångar		914,1	995,4
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar		12,9	13,9
Kassa & bank		26,9	37,2
Summa omsättningstillgångar		39,8	51,1
SUMMA TILLGÅNGAR		953,9	1046,5
EGET KAPTIAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital		19,5	26,5
<i>därav årets resultat</i>		5,9	7,0
Avsättningar			
Långfristiga skulder		914,1	995,4
Kortfristiga skulder		20,3	24,6
Summa skulder		934,4	1 020,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		953,9	1 046,5

NOTER

Mnk		2016	2017
Not 1	Verksamhetens kostnader		
	Lokalhyra	36,5	38,4
	Administration	8,3	7,8
	Fastighetsskatt	0,1	0,1
	Utemiljö	3,1	3,8
	Fastighetsskötsel	3,8	3,8
	Reparationer/Teknisk tillsyn	12,8	13,0
	Underhåll	5,0	4,2
	Driftskostnader	25,1	25,9
	Summa	94,7	97,0

VATTEN OCH AVLOPPSVERKSAMHET

RESULTATRÄKNING

Mnkr		Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Verksamhetens intäkter		43,6	41,7	42,3
<i>därav externa</i>	Not 1	39,7	38,1	38,5
<i>därav interna</i>		3,9	3,6	3,8
Verksamhetens kostnader		-35,6	-32,8	-33,4
<i>därav externa</i>		-32,7	-30,0	-30,6
<i>därav interna</i>	Not 2	-2,9	-2,8	-2,8
Av- och nedskrivningar	Not 3	-5,7	-6,1	-6,1
Verksamhetens nettokostnader		2,3	2,8	2,8
Finansiella intäkter				
Finansiella kostnader	Not 4	-3,0	-2,0	-2,1
Resultat före extraordinära poster		-0,7	0,8	0,7
Årets resultat		-0,7	0,8	0,7

BALANSRÄKNING

Mnkr		Bokslut 2016	Bokslut 2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
- Mark, byggnader, tekn anläggningar		154,4	155,2
- Maskiner och inventarier		3,5	4,6
Finansiella anläggningstillgångar		10,3	10,3
Summa anläggningstillgångar		168,2	170,1
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar		48,9	40,8
Summa omsättningstillgångar		48,9	40,8
SUMMA TILLGÅNGAR		217,1	210,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital		-2,5	-1,6
<i>därav årets resultat</i>		-0,7	0,9
<i>därav justering enligt 3-årsregeln</i>		10,7	
Avsättning, regresskrav från försäkringsbolag		11,6	0,5
Långfristiga skulder		201,7	204,5
Kortfristiga skulder		6,3	7,5
Summa skulder		208,0	212,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		217,1	210,9

NOTER

Mnk		2016	2017
Not 1	Verksamhetens externa intäkter		
	Brukningssavgifter	38,7	37,0
	Periodiserade anläggningsavgifter	1,0	1,1
		39,7	38,1
Not 2	Interna kostnader		
	Följande principer har användts för fördelning av gemensamma kostnader med annan verksamhet i kommunen		
	Teknisk nämnd, tjänster från samhällsbyggnadsförvaltningens stab	-0,9	-0,9
	Centrala IT-system	-0,3	-0,3
	Internhyra	-0,6	-0,5
	Kommunövergripande funktioner t.ex ledning, kansli, och personal/lön	-1,0	-1,0
	Övriga interna tjänster	-0,1	-0,1
		-2,9	-2,8
Not 3	Avskrivningar enligt plan/Nedskrivningar		
	Immateriella anläggningstillgångar		
	Inventarier och maskiner	-0,3	-0,5
	Fastigheter och anläggningar	-6,2	-6,4
	Överfört till skattefinansierad verksamhet (enskilda avlopp på landsbygd)	0,8	0,8
		-5,7	-6,1
Not 4	Finansiella kostnader		
	Räntor på lån	-3,8	-2,8
	Överfört till skattefinansierad verksamhet (enskilda avlopp på landsbygd)	0,8	0,8
		-3,0	-2,0

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bland annat innebär att:

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts som i senaste årsredovisningen.

Externredovisning

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2, vilket innebär att intäkten periodiseras till det år då den beskattningsbara inkomsten intjänas av den skattskyldige. Definitiv slutavräkning för år 2016 är skuldbokförd med 153 kronor/invånare och preliminär slutavräkning för år 2017 är skuldbokförd med 204 kronor/invånare.

Pensionsåtaganden bokförs enligt blandmodellen, vilket innebär att pensioner intjänade före 1998 inte tas upp som avsättning utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen. Pensionsförmåner intjänade efter 1997 redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Den intjänade avgiftsbestämda ålderspensionen till arbetstagarna utbetalas medan den förmånsbestämda delen samt efterlevandeskyddet försäkras bort och resterande del skuldbokförs. Pensionsåtagandena inkluderar även löneskatt med 24,26 %.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp exklusive mervärdesskatt.

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas från och med 2010 upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandetid i enlighet med RKR 18. Anslutningsavgifter till VA periodiseras sedan tidigare på motsvarande sätt.

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen:

Fastigheter	10-50 år
Maskiner och inventarier	3-20 år

För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod tillämpas komponentavskrivning från och med 2014. Anläggningar, över 10 mnkr, tidigare än 2014 har analyserats, i ett par fall har väsentliga avvikelser konstaterats och även dessa anläggningar har uppdelats i komponenter under 2016.

Kostnader för timanställda samt mer- och övertid avseende december vilka utbetalas i januari året därpå har periodiseras till rätt bokföringsår.

Intäkter och kostnader för exploateringsverksamheten redovisas löpande i resultaträkningen. Exploaterings-tillgångarna är bokförda som omsättningstillgångar.

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen.

I enlighet med RKR 15:1 redovisning av lånekostnader ingår det inga lånekostnader i anskaffningsvärdet för investeringar. Samtliga räntor för lån kostnadsförs. Lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden.

Kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som omsättningstillgång enligt RKR 20. Portföljens förvaltning regleras i ett av fullmäktige antagen finanspolicy KF § 45/2014. Även övriga placeringsmedel är klassificerade som omsättningstillgångar. Samtliga placeringsmedel är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

För övrigt har kostnader och intäkter i allt väsentligt periodiserats, vilket även inkluderar övertids- och semesterlöneskuld, timlöner samt avskrivningar.

Leasingavgifter avseende inventarier, maskiner och långsiktiga hyresavtal har redovisats som operationella leasingavtal.

Avsättning för statlig infrastruktur har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Under året har bidrag om 1,7 mnkr lämnats till statlig infrastruktur.

Följande projekt är aktuella:

Lommabanan; 2014 avsattes 46,9 mnkr beloppet baseras på en projektering gjord 2014 i prisnivå juni 2013.

GC väg Bjärred - Flädie; 2016 gjordes en avsättning på 5,5 mnkr avseende medfinansiering, med upplösning av aktiverat bidrag på 20 år.

Cykelväg längs väg 925; 2017 har en avsättning om 1,6 mnkr gjorts.

Lommabanan etapp 2; 19,1 mnkr har avsatts 2017, åtagandet är nuvärdesberäknat med årlig indexuppräknings på 2,0 % under utbetalningsperioden som sträcker sig fram till 2024.

Övriga avsättningar under 2017; 490,0 tkr har avsatts avseende regresskrav för översvämningar 2016 samt 51,5 tkr avsatts avseende ett skadeståndsmål. Avsättningarna har tagits upp till de belopp som bedöms krävas på balansdagen.

Avsättning för regresskrav från försäkringsbolag, avseende översvämningar 2014, har slutreglerats under året, 5,8 mnkr har utbetalats och 5,8 mnkr har återförts till skattekollektivet.

Konsolideringsprinciper

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden och med hänsyn till specificering enligt proportionell konsolideringsmetod. Detta innebär att belopp som inkluderas i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvara ägd andel i företaget och att således förvärvat eget kapital elimineras.

Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av figur och text på sidan 26.

Driftredovisning

Kapitalkostnader beräknas enligt rak nominell metod. För år 2017 har förvaltningarna belastats med intern ränta på anläggningstillgångarna om 1,75 %.

Arbetsgivaravgifter med mera har interndeiterats förvaltningarna i samband med löneredovisningen. Storleken på arbetsgivaravgiften överensstämmer med Sveriges Kommuner och Landstings rekommendationer.

DRIFTREDOVISNING PER NÄMND

Tkr		Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse
Kommunstyrelse	Driftintäkter	30 134	28 640	46 423	25 450	20 973 ¹⁾
	Driftkostnader	-92 511	-101 068	-120 620	-102 382	-18 238 ²⁾
	Nettokostnader	-62 377	-72 428	-74 197	-76 932	2 735
Revision	Driftintäkter				0	
	Driftkostnader	-965	-948	-877	-966	89
	Nettokostnader	-965	-948	-877	-966	89
Valnämnd	Driftintäkter	0			0	
	Driftkostnader	-10	-9	-13	-42	29
	Nettokostnader	-10	-9	-13	-42	29
Överförmyndare	Driftintäkter	555	2 776	1 381	1 180	201
	Driftkostnader	-1 004	-3 222	-1 837	-1 718	-119
	Nettokostnader	-449	-446	-456	-538	82
Socialnämnd	Driftintäkter	77 343	131 310	109 881	99 457	10 424
	Driftkostnader	-343 500	-404 007	-399 923	-398 053	-1 870
	Nettokostnader	-266 157	-272 697	-290 042	-298 596	8 554
Barn- och utbildningsnämnd	Driftintäkter	98 836	126 699	145 591	132 313	13 278
	Driftkostnader	-721 060	-775 810	-830 786	-812 808	-17 978
	Nettokostnader	-622 224	-649 111	-685 195	-680 495	-4 700
Kultur- och fritidsnämnd	Driftintäkter	13 152	13 816	15 306	14 405	901
	Driftkostnader	-72 199	-73 127	-73 713	-73 195	-518
	Nettokostnader	-59 047	-59 311	-58 407	-58 790	383
Teknisk nämnd	Driftintäkter	242 920	246 411	228 667	226 425	2 242
	Driftkostnader	-323 911	-312 407	-285 952	-291 388	5 436 ³⁾
	Nettokostnader	-80 991	-65 996	-57 285	-64 963	7 678
Miljö- och byggnadsnämnd	Driftintäkter	5 311	7 107	6 299	5 444	855
	Driftkostnader	-14 838	-16 761	-15 183	-14 415	-768
	Nettokostnader	-9 527	-9 654	-8 884	-8 971	87
TOTALT	Driftintäkter	468 251	556 759	553 548	504 674	48 874
	Driftkostnader	-1 569 998	-1 687 359	-1 728 904	-1 694 967	-33 937
	Nettokostnader	-1 101 747	-1 130 600	-1 175 356	-1 190 293	14 937

1) I driftintäkter ingår 2015: realisationsvinst 132 tkr, ersättning genom förlikningsavtal 4 000 tkr.
2016: exploateringsintäkt 2 064 tkr. 2017 exploateringsintäkt 18 287 tkr

2) I driftkostnader ingår 2015: realisationsförlust 143 tkr, exploateringsnetto 363 tkr.
2016: exploateringskostnad 2 259 tkr. 2017: eploateringskostnad 18 311 tkr

3) I driftkostnader ingår 2015: realisationsförlust/utrangering 3 442 tkr,
regresskrav avseende översvämningarna 11 883 tkr, Förlikningsavtal Midroc avskriven fordran -3 053 tkr.
2017: Återföring regresskrav avseende översvämningarna + 5 804 tkr

DRIFTREDOVISNING, KF-VERKSAMHET

Tkr		Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse
Kommunstyrelse samt Valnämnd,						
Revision och Överförmyndare	Driftnetto	-63 801	-73 831	-75 543	-78 478	2 935
Kommunövergripande verksamhet	Driftnetto	-63 801	-73 831	-75 543	-78 478	2 935 ¹⁾
Socialnämnd						
därv Individ- och familjeomsorg	Driftnetto	-37 120	-43 488	-48 342	-47 714	-628
därv LSS-verksamhet	Driftnetto	-46 659	-48 686	-49 397	-49 817	420
därv Hälsa vård och omsorg	Driftnetto	-182 378	-180 523	-192 303	-201 065	8 762
Barn- och utbildningsnämnd						
därv För- och grundskoleverksamhet	Driftnetto	-532 937	-555 157	-582 233	-576 442	-5 791
därv Gymnasieskola och vuxenutbildning	Driftnetto	-89 308	-94 130	-103 237	-103 903	666
därv Kostenhet	Driftnetto	21	176	275	-150	425
Kultur- och fritidsnämnd						
därv Fritidsverksamhet	Driftnetto	-34 285	-33 750	-32 931	-33 065	134
därv Kulturverksamhet	Driftnetto	-24 762	-25 561	-25 476	-25 725	249
Teknisk nämnd						
därv Teknisk verksamhet avgiftsfinansierad	Driftnetto	-16 712	-3 904	-1 303	-1 550	247 ²⁾
därv Teknisk verksamhet skattefinansierad	Driftnetto	-69 081	-68 025	-62 977	-70 241	7 264 ³⁾
fastighetsverksamhet	Driftnetto	4 802	5 933	6 995	6 828	167 ⁴⁾
Miljö- och byggnadsnämnd						
därv Miljö- och hälsoskyddsverksamhet	Driftnetto	-3 112	-3 609	-2 780	-2 733	-47
därv Bygglövsverksamhet	Driftnetto	-6 415	-6 045	-6 104	-6 238	134
Totalt	Driftnetto	-1 101 747	-1 130 599	-1 175 356	-1 190 293	14 937

1) I driftnetto ingår 2015: realisationsvinst 132 tkr, ersättning förlikningsavtal 4 000 tkr, realisationsförlust 143 tkr, exploateringsnetto -363 tkr. 2016: exploateringsnetto -195 tkr

2) I driftnetto ingår 2015: Avsättning regresskrav avseende översvämningarna 11 883 tkr. 2017: återföring regresskrav avseende översvämningarna +5 804 tkr

3) I driftnetto ingår 2015: ersättningar genom förlikningsavtal samt försäkringsersättning 3 563 tkr, realisationsförlust/utrangering 369 tkr.

4) I driftnetto ingår 2015: ersättningar genom förlikningsavtal samt försäkringsersättning 3 285 tkr, realisationsförlust/utrangering 3 037 tkr.

SPECIFIKATION KOMMUNSTYRELSENS FÖRFOGANDEMEDEL

Tkr	Budget	Omdisp.	Kvarstår
Löneökningar	-16 594	14 043	-2 551
Övrigt oförutsett *	-2 500	-2 237	-4 737
Summa kommunstyrelsens förfogande	-19 094	11 806	-7 288

*Anslaget övrigt oförutsett har utökats efter avstämning och justering av till nämnderna utlagd tillväxtpost, (3,0 mnkr)

INVESTERINGSREDOVISNING PER NÄMND

Tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse
Kommunstyrelse	4 038	7 272	2 899	3 665	766
Socialnämnd	946	445	922	1 480	558
Barn- och utbildningsnämnd	5 207	4 820	12 610	11 616	-994
Kultur- och fritidsnämnd	1 198	1 374	747	2 000	1 253
Teknisk nämnd	123 561	164 554	251 275	236 899	-14 376
KS oförutsedda	13 141		42	58 400	58 358
SUMMA	148 091	178 465	268 495	314 060	45 565

INVESTERINGSREDOVISNING, PROJEKT

Tkr	Total utgift	Utfall 2017	Budget 2017	Ack. utfall tom 2017	Ack. budget tom 2017	Ack. avvik
SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET						
Teknisk nämnd, större investeringar inom:						
Detaljplaner, alla Lomma hamn	9 500	1 419	800	5 288	4 669	-619
Detaljplaner, alla Lomma hamn, områdesanläggning	55 000	4 026	5 000	28 912	29 887	975
Detaljplan alla Lomma hamn, gångbro Oscars bro	6 500	5 220	5 287	6 433	6 500	67
Detaljplaner, alla Lomma centrum, Norr	26 300	630	500	3 084	2 954	-130
Detaljplan Bjärreds Centrum (exkl. VA)	25 000	9	100	9	100	91
Detaljplan Sjögräsgatan	5 000	48	0	48	0	-48
Detaljplan Önnerup	4 000	0	951	49	1 000	951
Detaljplan Hans Hanssons gård	500	0	461	39	500	461
Detaljplan Nians verksamhetsområde	12 100	2 864	4 199	5 765	7 100	1 335
Detaljplaner, övriga (årsanslag)		50	3 000	50	3 000	2 950
Summa investeringar inom detaljplaneområden		14 266	20 298	49 677	55 710	6 033
Teknisk nämnd, övriga större investeringar:						
Förberedelser Habo fritidsomr. / Landskapsåtg. S Väst kustv.	1 500	0	0	307	307	0
Utökad brandskydd	5 025	2 823	4 087	3 761	5 025	1 264
Beläggning investeringar	50 100	7 642	7 493	28 350	28 200	-150
Trafiklösning Brohus / Slättängsdammarna	10 250	0	-35	10 285	10 250	-35
Kollektivtrafikstråk Vinstorpsvägen	103 100	67 994	70 701	100 393	103 100	2 707
Erosionsskydd (tre- och fyrkantsdammarna)	11 400	88	1 200	1 774	2 886	1 112
Gatubelysningsanläggningar	3 750	137	199	3 688	3 750	62
Naturmiljöprogrammet	450	0	371	79	450	371
Reningsanläggning Pilängsbadet	6 000	0	772	5 228	6 000	772
Ventilationsanläggning Karstorps förskola	2 500	0	-1 438	3 938	2 500	-1 438
Ventilationsanläggning Medborgarhuset	2 500	1 685	2 139	2 046	2 500	454
Kylanläggningar Lomma bibliotek och Vega	3 000	19	-121	3 140	3 000	-140
Åtgärder Vinstorpsvägen	5 950	221	2 800	477	3 056	2 579
Cirkulationsplats Malmövägen inkl. bussramper E6	2 300	174	300	1 296	1 422	126
Stationsområdet, åtgärder allmän platsmark	36 600	1 604	11 000	5 079	14 475	9 396
Toalett Öresundsparken	2 000	1	0	123	121	-2
Strandängarna, etapp 2	13 500	6 332	5 460	14 372	13 500	-872
Åtgärder i trafiksäkerhetsplan och cykelplan	15 000	3 184	2 400	3 804	3 020	-784
Gångbro över Lödde å	1 000	0	0	26	26	0
N Karstorpskolan om- och tillbyggn. inkl. gymnastiksal	61 000	24 309	23 444	61 865	61 000	-865

Tkr	Total utgift	Utfall 2017	Budget 2017	Ack. utfall tom 2017	Ack. budget tom 2017	Ack. avvik
Strandskolan, nybyggn. skola, inkl. gymnastiksal	66 000	37 301	40 924	62 377	66 000	3 623
Lerviks förskola	55 000	31 941	25 463	33 477	27 000	-6 477
Förvärv av tomt, Lerviks förskola	11 000	11 342	11 000	11 342	11 000	-342
Gångfartsområden Lomma hamn	6 000	1 105	850	1 968	1 713	-255
Förvärv av Lomma:Flädie 2:38	5 100	0	0	5 100	5 100	0
Pilängskolans matsal, ombyggnad	3 700	0	-136	3 836	3 700	-136
Pilängskolan om- och tillbyggnad, inklusive rivning	171 000	7 810	11 000	9 299	12 489	3 190
Ny fritidsgård, Bjärred	15 000	2 828	5 000	2 828	5 000	2 172
Inköp fastighet	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	0
GC-väg Bjärred-Lund (Flädie)/kommunens anläggning	1 950	0	-5	1 955	1 950	-5
Utbyggnad av Alfredshällskolan, (efter slutredovisning)		7	0	7	0	-7
Summa teknisk nämnd, övriga större investeringar		210 047	226 368	383 720	400 040	16 320
Övriga nämnder, större investeringar:						
Datorer/ läsplattor till årskurs 4-6	2 900	3 033	2 721	3 212	2 900	-312
Utökad nätverkskapacitet i skolorna, (efter slutredovisning)		30	30	30	30	0
Inventarier om- och tillbyggnad N Karstorp skolan	5 010	5 247	4 510	5 247	4 510	-737
Inventarier Strandskolan	3 207	2 702	2 757	2 702	2 757	55
Parkourbana, Bjärred	1 400	204	1 400	204	1 400	1 196
Inventarier Orion, särskilt boende, tre enheter	2 900	0	455	2 445	2 900	455
Inköp del av Borgeby 15:68	397	0	-17	414	397	-17
Inköp av Staffanstorp-Knästorp 1:6	3 100	0	-53	3 153	3 100	-53
Inköp av Staffanstorp-Knästorp 2:7	2 241	2 155	2 011	2 385	2 241	-144
Inköp av Lomma Borgeby 15:21	2 950	0	-1	2 951	2 950	-1
Summa övriga nämnder, större investeringar		13 371	13 813	22 743	23 185	442
Mindre investeringar:						
Tekniska nämnden: Energisparåtgärder / energiplan		849	1 000	849	1 000	151
Tekniska nämnden: Fastighetsunderhåll (nya komponenter)		4 705	5 000	4 705	5 000	295
Tekniska nämnden: Övriga mindre investeringar		9 171	9 000	9 171	9 000	-171
Kommunstyrelsen: Mindre investeringar		743	1 725	743	1 725	982
Socialnämnden: Mindre investeringar		922	1 025	922	1 025	103
Barn- och utbildningsnämnden: Mindre investeringar		1 598	1 598	1 598	1 598	0
Kultur- och fritidsnämnden: Mindre investeringar		543	600	543	600	57
Finans: Aktier i SKL-företaget Inera AB		43	43	43	43	0
Investeringar, KS oförutsedda, strategiska markförvärv		0	15 000	0	15 000	15 000
Investeringar, KS oförutsedda, övriga investeringar		0	1 057	0	1 057	1 057
Summa mindre investeringar		18 574	36 048	18 574	36 048	17 474
TOTALT SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET		256 258	296 527	474 714	514 983	40 269
AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET						
ARV - utbyggnad / renovering reningsverk, inkl. pumpstation	9 000	1 296	3 559	3 737	6 000	2 263
Dp alla Lomma hamn, VA-anläggningar	6 500	753	93	1 560	900	-660
Övriga investeringar, vatten och avlopp		6 667	8 000	6 667	8 000	1 333
Summa Vatten och avlopp		8 716	11 652	11 964	14 900	2 936
Mark för återvinningscentral	1 000	0	1 000	0	1 000	1 000
Summa Avfallshantering		0	1 000	0	1 000	1 000
Båttvätt Varvstorget	3 800	3 021	2 881	3 940	3 800	-140
Övriga investeringar, hamnverksamhet		500	2 000	500	2 000	1 500
Summa Hamnverksamhet		3 521	4 881	4 440	5 800	1 360
TOTALT AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET		12 237	17 533	16 404	21 700	5 296
TOTALT INVESTERINGSREDOVISNING		268 495	314 060	491 118	536 683	45 565

SLUTREDOVISADE PROJEKT

Tkr	Total utgift	Utfall 2017	Budget 2017	Ack. utfall tom 2017	Ack. budget tom 2017	Ack. avvik
KF § 9/17			Vid slutredovisning:			
Idrottshall, Slättängshallen, Lomma (inkl. ridåvägg)	36 000	0	0	29 176	36 000	6 824
Utbyggnad av Alfredshällskolan	70 000	0	0	70 420	70 000	-420
Renovering T-brygga inkl. I-brygga	2 450	0	-222	2 672	2 450	-222
Lomma bibliotek, tillbyggnad restaurangkök	750	0	750	0	750	750
Konsträsplan Borgeby idrottsplats (inkl. belysning och staket)	6 800	0	-256	7 052	6 800	-252
Vinstorpskolan, anpassning	2 000	0	-922	2 882	2 000	-882
Inköp av Lomma 35:120 Stationen	1 400	0	0	1 400	1 400	0
Åtgärd underminerad konstruktion hamnpiren	1 500	0	-5	1 505	1 500	-5
Summa av tekniska nämnden slutredovisade projekt		0	-655	115 107	120 900	5 793
KF § 9/17: Planerade utgifter minskar: (återlämnad avvikelse)			5 793			
KF § 37/17			Vid slutredovisning:			
Utökad nätverkskapacitet i skolorna	2 600	0	30	2 539	2 600	61
Inventarier / utbyggnad av Alfredshällskolan	4 270	0	197	4 073	4 270	197
Summa av barn- och utbildningsnämnden slutredovisade projekt		0	227	6 612	6 870	258
KF § 37/17: Planerade utgifter minskar: (återlämnad avvikelse)			228			
KF § 38/17			Vid slutredovisning:			
Inventarier Slättängshallen, Lomma	1 000	0	429	571	1 000	429
Summa av kultur- och fritidsnämnden slutredovisade projekt		0	429	571	1 000	429
KF § 38/17: Planerade utgifter minskar: (återlämnad avvikelse)			429			

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Tkr Projekt	Budget 2017	Ingående balans 2017			Årets förändring 2017			Utgående balans 2017			Resultat- fört 2017
		Inkomst	Utgift	Netto	Inkomst	Utgift	Netto	Inkomst	Utgift	Netto	
3309 Dp Område Rutsväsvägen	-100	88	-644	-556	-88	701	613		57	57	1 739
3310 Dp Borgeby 16:12 verks.område	740		-2 488	-2 488		3 780	3 780		1 293	1 293	902
3312 Ö Borgeby etapp 2			-1 032	-1 032					-1 032	-1 032	
3318 Dp Borgeby 17:85 Rutsväskolan			-76	-76					-76	-76	
3319 Dp Lervik/Östervång del av			-19	-19		19	19				-19
3322 Dp Lomma 25:5 Hamnen västra		47 111	-46 728	383	-102	-102		47 111	-46 830	281	
3334 Dp Hamntorget	-50		350	350					350	350	
3335 Dp Kanalkvarteret	-50		-148	-148		-8	-8		-156	-156	
3343 Dp Brohus	-50		631	631		202	202		833	833	
3344 Dp Strandfuret	-50		252	252					252	252	
3345 Dp Sandstensgatan	-300					-364	-364		-364	-364	
3350 Dp Fjellie 3:8 m.fl.	-700		-1 607	-1 607					-1 607	-1 607	
3356 Dp Fäladsmarken	-900										
3359 Dp Trädgårdstaden	-75										-206
3361 Dp Golfbanan Stora Habo 1:6											-39
3373 Dp Alnarpsv- Björnbärgsgatan	-10		-48	-48					-48	-48	
3379 Dp Bjärreds Saltsjöbad			-8	-8					-8	-8	
3380 Dp Nians verksamhetsområde	1 390		-23 942	-23 942	59	-114	-55	59	-24 056	-23 997	
3383 Dp Bjärreds Centrum	-600	125	-1 074	-949	-125	980	855		-94	-94	548
3387 Dp Vattenverkstomten	500		-261	-261		-173	-173		-433	-433	
3394 Dp Trafikplats Flädie	5 000		-6 640	-6 640		8 969	8 969		2 329	2 329	-2 811
3400 Dp Lomma C Norra			-18	-18		-903	-903		-921	-921	
3403 Dp Vinstorp 40:1 Hasselgatan											-138
Totalsumma	4 745	47 324	-83 500	-36 176	-155	12 988	12 833	47 170	-70 513	-23 343	-24

Anm. Dp= detaljplan

Ordlista/förkortningar

Begrepp

Avsättningar: Avsättning är en förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst men, till skillnad från en skuld, är oviss till belopp eller till den tidpunkt den skall infrias.

Eget kapital: Är skillnaden mellan skulder/avsättningar och tillgångar.

Finansiella intäkter: Intäkter som kommer från placeringar medel, till exempel ränta på bankkonto och intäkter genererade av pensionsförvaltningen.

Finansiella kostnader: Består främst av kostnader som kommer från upplåning och kostnader i pensionsförvaltningen.

Finansnetto: Finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Generella statsbidrag: Statsbidrag som inte är riktade till någon speciell verksamhet.

Justerat eget kapital: Beräknas i bolagen som eget kapital plus 78 % av obeskattade reserver.

Kapitalkostnader: Består av två olika delar, avskrivningar och intern ränta.

Kassaflödesanalys: Beskriver hur likvida medel förändrats under året genom den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten.

Kortfristiga skulder respektive fordringar: är sådana som förfaller under det närmaste året.

Långfristiga skulder respektive fordringar: är sådana som förfaller efter mer än ett år.

Nettoinvestering: Årets investeringsutgifter minus investeringsbidrag.

Rörelsekapital: Den del av eget kapital som med kort varsel kan användas. Består av omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.

Skattekraft: Visar kommuninvånarens beskattningsbara inkomst i relation till genomsnittet för riket. Siffran för bokslutsåret 2017 är en prognos.

Soliditet: Visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital och visar om det finns beredskap för framtida resultatförsämringar, det vill säga den långsiktiga betalningsförmågan. Beräknas genom att dividera justerat eget kapital med summa tillgångar.

Förkortningar

5 Yes - kommunerna: Lomma, Kävlinge, Staffanstorp, Svedala och Burlöv

ABMA: AB Malmöregionens avlopp

LASS: Lagen om assistansersättning

LSAB: Lomma servicebostäder AB

LSS: Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade

LUFAB: Lomma uthyrningsfastigheter AB

SCB: Statistiska centralbyrån

SKL: Sveriges kommuner och landsting

SSSV: Samverkan Skåne Sydväst

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse för år 2017

Vi har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorers även verksamheten i Lomma Servicebostäder AB, Krafringen AB, Krafringen Energi AB, AB Malmöregionens Avlopp och Lomma Uthyrningsfastigheter AB.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Som sakkunnig har vi anlitat EY.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Revisorerna noterar med tillfredsställelse att effektivisering inom administrationen genomförts under året och att kommunen fortsätter med effektiviseringen. Mot bakgrund av kommunens investeringstakt så instämmer vi i bedömningen att kommunen minst måste ha 3 % i överskott framledes.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi tillstyrker att styrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning för år 2017 godkänns. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen.

Lomma den 26 mars 2018

Fred Windisch

Åke Christensson

Tor-Björn Langåsen

Henrik Nilsson

Erica Michalek

Ronny Ehnberg

LOMMA
KOMMUN

Hamngatan 3, 234 81 LOMMA

www.lomma.se